

INOVATIVAN PROGRAM

Otvara se studij pedagogije na Fakultetu hrvatskih studija

STR. 14

Katarina Dadić
IVAN PERKOV

NAJBOLJI STUDENTI POMORSKOG FAKULTETA U SPLITU

STR. 9

Natalia, Ivan i Marko plove vodama izvrsnosti

VLADIMIR DUGANDŽIĆ/CROPIX

god XIII.
broj 140.
28. lipnja 2021.
www.unist.hr
www.unizg.hr

universitas

hrvatske sveučilišne novine

SVEUČILIŠTE U SPLITU PROSLAVILO 47.ROĐENDAN

JEZGRA ZNANJA

STR. 2 - 6

SAŠA BURIC/CROPIX

MEDICINSKI DOSEG NAJVIŠE RAZINE

Transplantacije pluća u KBC-u Zagreb dokaz izvrsnosti i timskoga rada

STR. 16

prof. Marko Jakopović,
prim. dr. Ante Marušić
i Fedža Džubur,
dr. med

SVEČANO PROSLAVLJEN DAN SVEUČILIŠTA U SPLITU

Ponosni na studente i akademsku zajednicu

Puno je toga postignuto u posljednjih godinu dana unatoč pandemiji. Možemo biti ponosni kako smo na Sveučilištu odradili učenje na daljinu i dobili od studenata ocjenu 4,8. Za seminare i predavanja studenti su nas ocijenili opet izvrsnom ocjenom: 4,6 - naglasio je rektor Dragan Ljutić

Piše: MILA PULJIZ

Sveučilište u Splitu proslavilo je u amfiteatru Medicinskog fakulteta u Splitu 47. obljetnicu osnutka, a zbog epidemioloških mjera svečanost je podijeljena na dva dana, prepuna slavlja, veselja i dodjele nagrada zaslužnim studentima, znanstvenicima i pojedincima koji su na mnoge načine pridonijeli razvoju Sveučilišta. Prvi dan slavlja dodijeljene su rektorove nagrade te plakete za izuzetan doprinos Sveučilištu kroz uvođenje i implementaciju društveno korisnog učenja, plakete za institucionalizaciju društveno korisnog učenja te pehar najuspješnijoj sastavnici na UNISport ST natjecanjima. "Puno je toga postignuto u posljednjih godinu dana unatoč pandemiji koronavirusa. Možemo biti ponosni kako smo na Sveučilištu odradili učenje na daljinu i dobili od studenata ocjenu 4,8. S druge strane, za seminare i predavanja studenti su nas ocijenili opet

Plakete

ZA IZUZETAN DOPRINOS KROZ INSTITUCIONALIZACIJU DRUŠTVENO KORISNOG UČENJA DOBILA JE GRUPA NASTAVNIKA I SURADNIKA EKONOMSKOG FAKULTETA U SPLITU:

izv. prof. dr. sc. Ivana Bilić,
doc. dr. sc. Daša Dragnić,
izv. prof. dr. sc. Marina Lovrinčević,
doc. dr. sc. Ljiljana Najev Čačija,
izv. prof. dr. sc. Smiljana Pivčević,
Lana Ugrčić, mag. oec.

Rektor Dragan Ljutić:
Bez znanosti i znanja nema napretka

Zvonimir Kuzmanić

prof. Đurđica Miletić

prof. Davorin Rudolf

izvrsnom ocjenom: 4,6. Brojke dovoljno govore. Ponosni smo na naše studente i udruge kojima su danas dodijeljene nagrade za izvrsnost, imaju i zanimljivih istraživačkih radova. Bez znanosti i znanja nema napretka. Naše Sveučilište pridonosi rastu i razvoju grada te sigurnosti življenja i kroz izradu Strategije grada i kroz dislokaciju pojedinih studija. Nije bitan samo grad u kojem živimo, bitno je i naše

okruženje, naši manji gradovi u kojima su kroz cijeli niz stoljeća postojale visokoškolske ustanove", poručio je studentima rektor Ljutić, dodavši kako Sveučilište treba povezati s tržištem rada, a upravo zato Splitsko sveučilište ima potpisan cijeli niz ugovora sa svim značajnim kompanijama u okvirima grada Splita, ali i šire, sve zbog toga kako bi studenti nakon završetka fakulteta što prije dobili posao.

Rektorovu nagrada za posebna postignuća dobili su:

- međunarodna udruga studenata medicine Hrvatska – CroMSIC, s Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, čiji su članovi: Luka Minarik, Marin Mihovilović, Ivan Čović, Donald Okmažić, Mia Leskur i Marija Franka Marušić,
- skupina studenata s Medicinskog fakulteta koji su od početka pandemije uključeni u organizaciju i rad Sveučilišnog COVID call centra, a čine je: Ivan Čović, Jelena Šuto, Ana Vrdo-ljak, Silvia Dužević, Mihaela Kotarac, Nikolina Rađa, Manuela Sovulj, Josip Maslač, Filip Šegvić, Ivan Maleš, Frane Utrobičić i Petra Lerinc te Roko Glavinović s Pomorskog fakulteta Sveučilišta u Splitu,
- Danijela Musulin, studentica pete godine Integriranog diplomskog filozofsko-teološkog studija pri Katoličkom fakultetu Sveučilišta u Splitu, za angažiranost i izniman uspjeh kao voditeljice jedinstvenog studentskog projekta Hrvatskog Nadzemlja,
- skupina studenata sa Sveučilišnog odjela za studije mora, a koju čine Petra Kundid, Andro Rudan, Matej Radić i Antonija Buzov – grupa studenata koja je osmislila i dizajnirala CBRO sustav za filtriranje morske vode i pročišćavanje od mikroplastike, uz mogućnost kretanja na daljinsko upravljanje i mjerenje drugih parametara,
- skupina studenata s Pravnog fakulteta, a koju čine Tomislav Milutinović, Loren Korlaet, Mario Jukić i Antea Radić kao pobjednički tim na natjecanju MOOT COURT CROATIA 2020.,
- Marko Gerbus, student Umjetničke akademije, za iznimne rezultate na području umjetnosti,
- Toni Franjkić, student Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, za doprinos akademskoj i široj društvenoj zajednici.

Plakete je dobila:

- grupa nastavnika Ekonomskog fakulteta: doc. dr. sc. Slađana Pavlinović Mršić, izv. prof. dr. sc. Zoran Mihanović, izv. prof. dr. sc. Lana Kordić, doc. dr. sc. Ivana Kursan Milaković,
- grupa nastavnika i suradnika Kemijsko-tehnološkog fakulteta: dr. sc. Ivana Carev, prof. dr. sc. Nediljka Vukojević Medvidović, doc. dr. sc. Maša Buljac, prof. dr. sc. Ladislav Vrsalović, izv. prof. dr. sc. Ivana Smoljko, dr. sc. Mirko Marušić,
- grupa nastavnika sa Sveučilišnog odjela za studije mora: izv. prof. dr. sc. Mirela Petrić i doc. dr. sc. Zvezdana Popović Perković,
- nastavnik s Pravnog fakulteta u Splitu prof. dr. sc. Davorin Rudolf,
- grupa nastavnika i suradnika Filozofskog fakulteta u Splitu: doc. dr. sc. Ivanka Buzov, izv. prof. dr. sc. Vesna Kostović Vranješ i dr. sc. Mila Bulić, poslijedoktorandica.

Dobitnici Rektorove nagrade za izvrsnost su:

Ena Jurić (Ekonomski fakultet), Marin Radić (Ekonomski fakultet), Matej Livajić (Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje), Alen Grebo (Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje), Matej Šodan (Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije), Iris Belamarić (Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije), Luka Uršić (Filozofski fakultet), Josip Radovan (Filozofski fakultet), Marin Tokić (Katolički bogoslovni fakultet), Marija Ljubica Čikeš (Kemijsko-tehnološki fakultet), Ana Vučak (Kemijsko-tehnološki fakultet), Roko Goreta (Kineziološki fakultet), Luka Mikić (Kineziološki fakultet), Ivan Čović (Medicinski fakultet), Ema Slapničar (Medicinski fakultet), Doris Lovrenčić (Pomorski fakultet), Anamarija Batinović (Pomorski fakultet), Zvonimir Kuzmanić (Pravni fakultet), Tina Vujčić (Pravni fakultet), Ivor Dukić (Prirodoslovno-matematički fakultet), Andro Petković (Prirodoslovno-matematički fakultet), Igor Ivanović (Umjetnička akademija), Lorena Dokša (Umjetnička akademija), Katarina Dražić (Sveučilišni odjel za studije mora), Sara Budan (Sveučilišni odjel za studije mora), Mia Belobrajdić (Sveučilišni odjel za forenzične znanosti), Daria Mitar (Sveučilišni odjel za forenzične znanosti), Milena Vranješ (Sveučilišni odjel za stručne studije), Matko Grbeša (Sveučilišni odjel za stručne studije), Dario Gluvačević (Sveučilišni odjel zdravstvenih studija), Zvonimir Supićić (Sveučilišni odjel zdravstvenih studija).

Pehare za najbolje sastavnice na UNISPORT natjecanjima dobili su:

Kineziološki fakultet,
Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje,
Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije.

DRUGI DAN SVEČANE PROSLAVE NA SVEUČILIŠTU U SPLITU

Dodijeljene plakete, povelje i počasna zvanja

Piše **MILA PULJIZ**
Snimio **ANTE ČIZMIĆ/CROPIX**

Drugoga dana svečanost u povodu Dana Sveučilišta u Splitu dodijeljene su plakete i povelje.

Uzvanicima se, u ime **prof. Marina Milkovića**, predsjednika Rektorskog zbora, prigodno obratio rektor Sveučilišta u Zagrebu, **prof. Damir Boras** i istaknuo da nam je sad, više no ikad prije potreban optimizam.

– Uvijek se može ili ipak se može. U ovom i ovakvim vremenima cijeloj je zajednici potrebno gledanje nekoliko koraka unaprijed u vrijeme u kojem nećemo biti opterećeni i na distanci.

Na tragu vjere u budućnost, pozvao je na nastavak uspješne suradnje Grada i Sveučilišta.

Gradonačelnik Splita, donedavni profesor FESB-a, **prof. Ivica Puljak** naglasio je kako je izuzetno ponosan jer je splitsko sveučilište najbolje sveučilište u Hrvatskoj i jedno od najboljih u cijeloj regiji.

–Kao gradonačelnik i dalje ću razvijati partnerske odnose sa Sveučilištem, studentima i nastavnicima. Želimo raditi na zajedničkim projektima da Split postane jedan od najmodernijih, tehnološki naprednih gradova, grad koji je otvoren, miroljubiv, kulturni i civiliziran, grad na ponos svih svojih građana - kazao je gradonačelnik Puljak.

Uzvanicima se obratio i župan **Blaženko Boban**, koji se osvrnuo na značaj Sveučilišta u Splitu i u razvoju pojedinih dijelova županije. Izražavam iskrenu zahvalnost rektoru Draganu Ljutiću na dislociranim studijima u Makarskoj i Sinju i nadam se da ćemo imati prigodu nastaviti i dalje u tom bitnom segmentu, istaknuo je župan Boban.

Nadbiskup splitsko-makarski dr. Marin Barišić svoje je obraćanje započeo stihovima Tonča Petrasova Marovića *“sjaš/svijetiš/svemiriš me”* kojima završava trilogija *Putanje, pjesma među pjesmama*.

–Gledajući na međunarodnoj ljestvici kvalitetu našeg splitskog sveučilišta doista možemo reći da *sjaši*, uzimajući u obzir kvalitetu i stručnost profesora, ali i potencijal naših mladih talenata. *Svijetliš*, znači da nas otvara prema međunarodnim drugim sveučilištima i *svemiriš* – otvara nas prema budućnosti”, pojasnio je nadbiskup Barišić.

Mario Banožić, ministar obrane Republike Hrvatske, naglasio je važnost Sveučilišta kao vrlo bitnog partnera. Vlada RH na čelu s Andrejem Plenkovićem iskazala je kao jedan od prioriteta projekta obrazovanje Hrvatske vojske kroz Zakon o osnivanju Vojnog sveučilišta sigurno-

Prof. Ivo Babić

Prof. Frano Barbir

Prof. Vlasta Matijević

Prof. Nikica Družijanić

sti i obrane u čemu vojno pomorstvo zauzima vrlo značajnu ulogu u sastavu Hrvatske vojske”, zaključio je ministar obrane Banožić.

Uzvanicima se obratio i **prof. Radovan Fuchs**, ministar znanosti i obrazovanja te izaslanik premijera.

–Zadovoljstvo mi je da sam danas na jednom od naših vrhunskih sveučilišta koje se profilira u europsko sveučilište visokih vrijednosti, koje čuva nacionalni identitet mediteranske vrijednosti, ali je zacijelo zauzelo mjesto u europskom obrazovnom i istraživačkom prostoru. Osim obrazovanja ovdje se njeguje znanstveno-istraživački rad, a po svojim uspjesima citiranosti spada u sam vrh hrvatske znanosti. Potpora Vlade RH neće izostati ni u budućnosti - poručio je ministar Fuchs.

Na kraju se uzvanicima obratio i rektor splitskog sveučilišta, prof. Dragan Ljutić.

–Ne krijem zadovoljstvo koliko važnost našem sveučilištu daje naša Vlada. Zajedničkim radom i ulaganjima dići ćemo razinu rada i studiranja, upravo onakvu kakvu zahtijeva jedno zapadnoeuropsko sveučilište - kazao je rektor Ljutić, nakon čega je uzvanike detaljnije izvijestio o radu Sveučilišta.

Splitski znanstvenici su u 2020. objavili više od 950 radova u WOS-u, preko 140 aktivnih kompetitivnih projekata ukupne vrijednosti veće od 250 milijuna kuna. Otvorena je novoizgrađena nastamba za pokusne životinje i pokrenut Centar za translacijska istraživanja u biomedicini.

Nakon prvoga dijela uslijedile su svečane dodjele.

Plaketu za doprinos razvoju i promociji Sveučilišta u

Ministri Radovan Fuchs i Mario Banožić

Splitu dobili su: **prof. dr. sc. Boris Škvorc**, **prof. dr. sc. Stipan Janković**, **prof. dr. sc. Zoran Đogaš**, **posmrtno akademik Siba Mardešić**, **prim. dr. sc. Željka Karin**, **izv. prof. dr. sc. Anamarija Jurčev Savičević**, **Marijan Bašić**, **mag. ing. el. te izv. prof. dr. sc. Zvonimir Lušić**.

Povelje Sveučilišta u Splitu dobili su **mons dr. Marin Barišić** i **Andro Krstulović Opara**.

Počasna zvanja professor emeritus dodijeljena su:

prof. IVO BABIĆU, rektoru Sveučilišta u Splitu od 1998. do 2002. te umirovljenom redovitom profesor u trajnom zvanju

Rođen je 1946. godine. Diplomirao je prije roka na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1968. godine povijest umjetnosti i arheologiju te 1970. studij filozofije na istom fakultetu. Doktorat iz područja povijesti umjetnosti obranio je na Sveučilištu u Zagrebu. U razdoblju od 1998. do 2002. obnašao je funkciju rektora Sveučilišta u Splitu.

Tema znanstvenih interesa mu je povijest umjetnosti

u širem antropološkom kontekstu, a posebno ga zanima povijest urbanizma pa tako priprema pregled povijesti dalmatinskog urbanizma. U pripremi je i monografija o majstoru Radovanu i sinteza okulturnom blagu Dalmacije.

Od studentskih dana objavljuje publicističke radove na temu kulturne baštine, likovnih umjetnosti i zaštite čovjekove okoline. Objavio je više od stotinjak naslova u novinama i revijama.

Kao konzervator i muzealac promicao je svijest o spo-

menicima kulture kao sastavnom dijelu čovjekove okoline. Posebno se trudio oko zaštite i rehabilitacije povijesne jezgre Trogira. Inicirao je njezin upis u popis od 100 naselja od prioritarnog značenja na Mediteranu (UNESCO – UNEP – PAP).

prof. FRANI BARBIRU, umirovljenom redovitom profesor u trajnom zvanju.

Rođen je 1954. godine. Diplomirao je na Fakultetu strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu. Godine 1988. odlazi u SAD na stručno usavršavanje na University of California, Berkeley, a zatim od 1989. na University of Miami gdje je i doktorirao na području strojarstva. Od 1992. do 2001. godine radi u privatnoj tvrtki Energy Partners, najprije kao glavni istraživač, a zatim i kao njezin dopredsjednik zadužen za tehnologiju. U tom razdoblju postao je jedan od vodećih svjetskih stručnjaka na području vodikovih energetskih tehnologija. Sudjelovao je u razvoju i izradi prvog automobila u svijetu na pogon membranskim go-

rivnim člancima. Kao glavni istraživač vodio je projekte vrijedne nekoliko milijuna dolara za američko Ministarstvo energije, američku vojsku, Ford, 3M i druge.

U sklopu programa povratka znanstvenika 2006. godine vraća se u Hrvatsku, na FESB gdje radi kao voditelj Katedre za termodinamiku i termotehniku, a uvodi i novi kolegij na studiju strojarstva kako bi se studenti upoznali s novom tehnologijom. Sa studentima je izradio prvu barku i prvi motorkotač na pogon vodikovim gorivnim člancima u Hrvatskoj.

U svojoj karijeri objavio je više od 300 radova u znanstvenim i stručnim časopisima, knjigama, enciklopedijama i zbornicima radova s međunarodnih konferencija. Njegovi radovi citirani su više od 4000 puta što ga čini jednim od najcitiranijih hrvatskih znanstvenika iz područja tehničkih znanosti.

Za znanstveno-istraživački rad dobio je Hrvatsku državnu godišnju nagradu za znanost (2012.) te nagradu “Hrvoje Požar” Hrvatskog energetskog društva za izuzetan doprinos energetici (2016.). Član je Hrvatske akademije tehničkih znanosti.

prof. JURI MARGETI, umirovljenom redovitom profesor u trajnom zvanju s Fakulteta građevinarstva, arhitekture i geodezije u Splitu. Rođen je 1950. godine. Diplomirao je i doktorirao na Građevinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

U početku rada, od 1985. godine najveći doprinos struči odnosi se na primjenu teorije sustavnog inženjerstva u upravljanju vodama. U tom vremenu je bio jedan od rijetkih hrvatskih stručnjaka koji se bavio znanstvenim istraživanjima. Poslije 2005. godine treba istaknuti znanstveni rad i doprinos u području integracije vodnih resursa i solarne energije. To su bili pionirski radovi, tiskani u najznačajnijim svjetskim znanstvenim časopisima.

U karijeri je objavio ukupno 94 rada u znanstvenim časopisima, od toga 22 u CC i 37 u sci-expanded kategoriji, 76 radova u zbornicima skupova te 40 radova ostale vrste. Nadalje, objavio je devet knjiga, 16 poglavlja u knjigama, 24 sažetka na skupovima te 17 priručnika i skripti u kategoriji obrazovnih materijala. Vlasnik je i tri patenta.

Doprinos razvoju Sveučilišta u Splitu i Republike Hrvatske vidljiv je u obnašanju dva mandata prodekana Građevinskog fakulteta u Splitu. Također je bio pročelnik Katedre za gospodarenje vodama i zaštitu te pročelnik Katedre za sanitarnu hidrotehniku, voditelj poslijediplomskog

Damir Boras, rektor Sveučilišta u Zagrebu, poručio je da nam, više nego ikad, treba optimizam

Mons. Marin Barišić

Andro Krstulović Opara

Gradonačelnik Ivica Puljak i rektor Dragan Ljutić

studija te voditelj poslijediplomskog studija gospodarstva koji je i osnovao te organizirao na Colorado State University od 1981. do 1982. I danas se aktivno bavi navedenom tematikom, o čemu svjedoče recentni radovi i na taj način osigurava daljnju međunarodnu prepoznatljivost Sveučilišta u Splitu.

Međunarodna prepoznatljivost vidljiva je kroz brojna sudjelovanja na međunarodnim kongresima i skupovima koji svjedoče o njegovoj iznimnoj znanstvenoj relevantnosti u međunarodnim okvirima. Svakako je potrebno navesti gostovanja na Colorado State University od 1981. do 1982. I danas se aktivno bavi navedenom tematikom, o čemu svjedoče recentni radovi i na taj način osigurava daljnju međunarodnu prepoznatljivost Sveučilišta u Splitu.

prof. **VLASTI MATIJEVIĆ**, umirovljenoj redovitoj profesorici u trajnom zvanju s PMF-a u Splitu.

Rođena je 1955. godine. Diplomirala je na Matematič-

kom odjelu PMF-a Sveučilišta u Zagrebu, gdje je i doktorirala. Od 1980. godine zaposlena je na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Splitu. Prva je žena birana u zvanje redovite profesorice i redovite profesorice u trajnom zvanju u polju matematike na Sveučilištu u Splitu.

U matematičkoj grani Topologija svakako treba izdvojiti rad u sklopu Topološkog seminara Sveučilišta u Splitu osnovanog 1993. godine kojemu je bila dugogodišnja voditeljica i uz akademika Sibila Mardešića jedan od osnivača. Pod njezinim vodstvom na seminaru je razvijena plodna znanstvena aktivnost koja je rezultirala brojnim doktorskim disertacijama njegovih članova te uspješnom međunarodnom suradnjom u sklopu koje su na njemu gostovali i održali predavanja brojni ugledni topolozi iz mnogih

stranih zemalja s prestižnih matematičkih institucija na kojima je i sama gostovala. Zbog svog znanstvenog ugleda bila je pozvana predavač na brojnim znanstvenim konferencijama, organizator ili suorganizator brojnih znanstvenih skupova te članica brojnih međunarodnih znanstvenih odbora i povjerenstava, a svojim radom afirmirala je PMF i otvorila mnoga vrata međunarodne znanstvene suradnje splitskom sveučilištu u polju Matematika.

Vlasta Matijević je bila voditeljica ili suradnik na više znanstvenih projekata te recenzent ili urednik za strane znanstvene časopise.

prof. **NIKICI DRUŽIJANIĆU**, umirovljenom redovitom profesorom u trajnom zvanju s Medicinskog fakulteta u Splitu

Rođen je 1950. godine. Diplomirao je na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a doktorat je stekao na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Prof. Družijanić vrijedni je kliničar koji je svoj cijeli radni vijek proveo uz bolesnike rađajući u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, a potom u bolničkom radu. Paralelno s radom u bolnici sudjelovao je u nastavi na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu. Riječ je o vrlo agilnom, stručno i društveno angažiranom kliničaru i znanstveniku čiji su znanstveni naponi usmjereni prvenstveno na područje kirurgije probavnog sustava. Posebno se istaknuo u istraživanju gastrointestinalne onkologije, upalnih bolesti crijeva i minimalno invazivne kirurgije te istraživanjem mogućeg oštećenja spermio-geneze korištenjem mrežica u liječenju preponskih kila.

Prof. dr. sc. Nikica Družijanić objavio je 110 znanstvenih radova koji su citirani 509 puta. Također je objavio više stručnih članaka, poglavljia u udžbenicima i brojne nastavne tekstove. Kao nastavnik i višegodišnji pročelnik Katedre za kirurgiju Medicinskog fakulteta u Splitu imao je značajnu ulogu u podizanju kvalitete nastave, posebice u stjecanju temeljnih kliničkih vještina, osnivanjem Laboratorija za eksperimentalnu kirurgiju te vježbi šivanja na umjetnim i biološkim modelima. Studente je uključio u sve segmente rada u klinici.

Svečanost je svojim izvedbama upotpunio gudački kvartet "Bozzotti" u sastavu: Ana Tošić D'Ambra – violina, Dakica Sanko – violina, Damiano Cosimo D'Ambra – viola i Dubravko Geić – violončelo.

IZLOŽBA SVJETSKI POZNATOG KIPARA U SVEUČILIŠNOJ GALERIJI 'VASKO LIPOVAC'

Ivan Klapež prvi put samostalno izlaže u Hrvatskoj

Izložbu čini ukupno 17 skulptura u gipsu na temu glazbe i glazbenika i 25 crteža golub-ljudi, a splitska publika ima privilegij vidjeti prvu samostalnu izložbu cijenjenog umjetnika, koji je veliku karijeru ostvario izvan granica domovine

PIŠE **MILA PULJIZ**

FOTO **JOŠKO PONOŠ/CROPIX**

Prvi dan proslave Sveučilišta u svečanom je okruženju priveden kraju u Sveučilišnoj galeriji "Vasko Lipovac", gdje je pred dvoranom punom posjetitelja otvorena izložba akademskog kipara Ivana Klapeža. Izložbu čini ukupno 17 skulptura u gipsu na temu glazbe i glazbenika i 25 crteža golub-ljudi. Hrvatski umjetnik koji je svoju karijeru ostvario izvan granica Hrvatske, a iza kojeg stoje brojne samostalne i skupne izložbe, predstavlja se prvi put splitskoj publici. Izložbi je nazočio i rektor Zagrebačkog sveučilišta prof. dr. sc. Damir Boras, prof. dr. sc. Alfio Barbieri, rektor Sveučilišta "Juraj Dobrila" u Puli, i Jasmina Havranek, ravnateljica Agencije za znanost i visoko obrazovanje. Umjetnički doživljaj upotpunio je gudački kvartet "Bozzotti", a nakon otvorenja održan je i svečani domjenak.

Izložbu je publici predstavio kustos, povjesničar umjetnosti Dalibor Prančević, a svečano ju je otvorio splitski rektor prof. dr. sc. Dragan Ljutić, dok je program vodila voditeljica Sveučilišne galerije Helena Trze Jakelić.

"Moj prijatelj Ivan Klapež odrastao je u Košutama, otišao je u Zagreb, studirao umjetnost, nakon čega ga je put odveo prema Londonu. A danas, ovo je prvi put da imamo radove gospodina Klapeža kod nas na Sveučilištu, u Splitu, ali i u Hrvatskoj. Nakon brojnih galerija i izlaganja, i mislio sam da je red da dođe kod nas, da bude malo s nama, da pokaže što naš umjetnik zapravo znači u svijetu, a mi kao ponajbolje sveučilište, uz našeg starijeg i velikog brata, Sveučilište u Zagrebu, rastemo i razvijamo se i time pokazujemo što

naši ljudi znače u svijetu", kazao je rektor Ljutić.

"Iznimna mi je čast otvoriti ovu izložbu. Riječ je o umjetniku čiji rad nije toliko prisutan u hrvatskim izložbenim prostorima, stoga splitska publika ima privilegij vidjeti prvu samostalnu izložbu cijenjenog umjetnika. Ono što obilježava umjetnikov život, ali i rad, jest to da nije nimalo statičan, već je vrlo

dinamičan, artikulira se od zavičajnih Košuta i Splita, preko Londona pa do Tanzanije, gdje i sam zna boraviti. Važno je istaknuti i tekst dr. Philippa Ward-Jacksona, koji svoje viđenje i interpretaciju Klapežova rada ostavlja u jednome eseju koji je publiciran u samom katalogu izložbe", dodao je kustos Prančević.

Izložba će biti otvorena do 1. srpnja.

KONGRES POD MOTOM 'LJUDI - VRIJEDAN RESURS ZA RAZVOJ LJEVARSKJE INDUSTRIJE'

Međunarodno savjetovanje ljevača prvi put u Splitu

Prioriteti Savjetovanja su inter i multidisciplinarno umrežavanje akademske zajednice, kao i jačanje suradnje akademske zajednice i gospodarstva

Piše **ZDENKA ZOVKO BRODARAC**
Snimio **Joško Ponoš/CROPIX**

U Splitu je od 16. do 18. lipnja ove godine održano 19. Međunarodno savjetovanje ljevača pod motom 'Ljudi – vrijedan resurs za razvoj ljevarske industrije'. U organizaciji, osim Metalurškoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, kao suorganizatori sudjelovali su Naravoslovnotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani (Ljubljana, SI), Fakulteta materijalov, metalurgije a recyklácie Technickej univerzity v Košiciach (Košice, SK), Sveučilište Sjever (Koprivnica, HR), Kemijsko-tehnološki fakultet Sveučilišta u Splitu (Split, HR) te tvrtka ELKEM ASA (Oslo, NO).

Prioriteti Savjetovanja su inter i multidisciplinarno umrežavanje akademske zajednice, kao i jačanje suradnje akademske zajednice i gospodarstva. Tematika Savjetovanja osmišljena je kao pred-

stavljanje "state-of-the-art" znanstvenih istraživanja te isticanje inovacija s ciljem poboljšanja konkurentnosti gospodarstva i poticanja energetske i ekonomski učinkovite proizvodnje, pri čemu jedan od izazova čine upravo ljudski resursi i kapital. Republika Hrvatska suočena je s izazovima kao što su depopulacija, globalne promjene u gospodarstvu, usmjerenost k brzom stjecanju primjenjivih znanja, vještina i kompetencija koje zahtijeva tržište rada, gospodarstvo i društvo.

Prezentacija gradova

U kontekstu ljudskih resursa koji predstavljaju ukupna znanja, vještine, sposobnosti, kreativne mogućnosti, motivaciju i odanost, nužno je razvijati ljudski potencijal kroz transfer znanja i tehnologija u okviru cjeloživotnog obrazovanja koje se provodi Međunarodnim savjetovanjem ljevača.

Savjetovanje je organizirano uz potporu predsjednika Republike Hrvatske Zorana Milanovića te pokroviteljstvo Ministarstva znanosti i obrazovanja, Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, Sveučilišta u Zagrebu, Mittel Europäischer Giesserei Initiative (MEGI), Hrvatske gospodarske komore, Hrvatske mreže poslovnih anđela, Grada Siska i Grada Splita.

“

Iznimno mi je drago što se prepoznaje važnost ove tehnologije za naš grad, ali i širu okolicu – kazao je prof. Matko Erceg, dekan KTF-a

PROF. LADISLAV LAZIĆ, ČLAN ORGANIZACIJSKOG ODBORA

Na metalurgiju se gleda u podcijenjenom kontekstu

Započeli smo s realizacijom projekta 'Centar za ljevarstvo – SIMET' koji se financira iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Cilj je stvaranje znanstvene infrastrukture za inovativno istraživanje i razvoj u metalnoj industriji

Piše **MILA PULJIZ**

Povodom održavanja 19. Međunarodnog savjetovanja ljevača pod motom 'Ljudi – Vrijedan resurs za razvoj ljevarske industrije' na Sveučilištu u Splitu, razgovarali smo s prof. **Ladislavom Lazićem** s Metalurškog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, ujedno i članom Organizacijskog odbora Savjetovanja.

Kako to da je ovaj događaj održan u Splitu i jeste li zadovoljni?

- Savjetovanje se počelo održavati u Sisku. Budući da je jedino takve vrste u Hrvatskoj, pokazao je veliki interes i prijavljivao se veliki broj sudionika koji su predložili da se Savjetovanje održava u Opatiji. Atraktivnost lokacije naravno je povećao interes inozemnih sudionika. Međutim, višegodišnja suradnja s Kemijsko-tehnološki fakultetom Sveučilišta u Splitu, posebice s prof. **Ladislavom Vrsalov**

vićem, urodila je dogovorom da se Savjetovanje ove godine održi u Splitu, a da domaćin bude Kemijsko-tehnološki fakultet. Izuzetno smo zadovoljni domaćinstvom i gostoprimstvom. Ponijet ćemo samo najbolje dojmove i proširiti suradnju.

O metalurgiji u Hrvatskoj se jako malo zna.

- Tako je, na nju se uglavnom gleda u podcijenjenom kontekstu jer je od značajne metalurške proizvodnje, s obzirom na veličinu Hrvatske, ostao manji dio. Do Domovinskog rata proizvodnja čelika s preradom u RH je bila blizu 500.000 t godišnje. Radile su tvrtke za preradu čeličnog uložka u gotove proizvode: Valjaonica Kumrovec (profil i betonski čelici), Armko – Konjščina (žica), Histria tube – Potpičan (šavne cijevi), Tvornice ferolegura (Šibenik, Dugi Rat) s godišnjom proizvodnjom 168.000 t, prerada aluminija i aluminijevskih legura u TLM

Šibenik s godišnjom proizvodnjom 120.000. Najveću proizvodnju u povijesti hrvatske ljevaonice zabilježile su u razdoblju između 1983. i 1987. godine, kada su proizvodile između 125.000 t i 127.000 t odljevaka na godinu.

Inovativno istraživanje

Spomenuli ste da vaš fakultet radi i na jednom projektu koji bi trebao pojačati ljevaoničarsku proizvodnju u Hrvatskoj.

- Da, započeli smo s realizacijom projekta "Centar za ljevarstvo – SIMET" koji se financira iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Cilj je stvaranje znanstvene infrastrukture za inovativno istraživanje i razvoj u metalnoj industriji kako bi se umrežile znanstveno – istraživačke institucije s realnim sektorom. Naime, naše ljevaonice nisu u mogućnosti imati znanstveno istraživačku opremu i kadar kojim bi mogli pratiti razvoj novih

tehnologija i primjenu suvremenih materijala, a radom Centra to će im se omogućiti.

Bavite se i metalurškom arheologijom. Čime se možemo podičiti jest i povijesni razvoj metalurgije na tlu Hrvatske?

- Da, metalurgija je iznimno značajna u povijesti razvoja civilizacije jer je prijelaz iz barbarstva u civilizaciju označen pojavom pisma i prvim dobivanjem metala, bakra, taljenjem rude. Na hrvatskom tlu, važno je istaknuti badensku kulturu. Novi, još snažniji razvoj metalurgija je doživjela u vrijeme vučedolske kulture. Većina mojih objavljenih radova nastala je u suradnji s našim u svijetu poznatim arheologom prof. **Aleksandrom Durmanom**.

Razvoj metalurgije u Sisku?

- Prvo naselje na današnjem položaju Siska niknulo je u 8. st. pr. Kr. a egzistenciju je osiguravalo proizvodnjom željeza iz rude koja je dopremana iz Trgov-

skogore. Ovona selje iz ranog željeznoga doba i njegova veza sa željezom najvjerojatnije je uzrokom da i Kelti, u kasnijem željeznom dobu došavši u Panonsku nizinu, upravo ovdje osnivaju svoje najvažnije naselje Segestice. Od 156. g. pr. Kr. Rimljani nastoje osvojiti Panoniju. Uz rijeku Sanu (Stari Majdan) te uz Japru (Blagaj i Moslavare) pronađene su velike količine troske, s udjelom od 47 do 48 posto željeza i dva do tri posto mangana. U gospodarstvo Siscije uključila se tada i trasa uz Unu, od Sane i Japre do ušća u Savu.

Cjelokupni sustav metalurških radionica uz Unu radio je za tržište Siscije. Može se pretpostaviti da je u Sisciji bilo predradeno u gotove proizvode, a dijelom da je samo administrativno prošlo oko milijun tona željeza. Posebice se proizvodnja intenzivirala od vremena cara Septimija Severa do smrti Teodozija II 423. godine, a sporadič-

'Interes za studij na Metalurškom fakultetu nije velik, ali svi koji završe naš fakultet zaposle se u roku od otprilike tri mjeseca'

SASA BURIĆ/CROPIX

“

Tematika je osmišljena kao predstavljanje “state-of-the-art” istraživanja te isticanje inovacija s ciljem poboljšanja konkurentnosti i poticanja učinkovite proizvodnje

Prezentirano je i 49 radova, a organizirana je i Studentska sekcija u okviru koje su se predstavili mladi stručnjaci – studenti sa svojim istraživanjima.

Ovo je prvi put da se ovaj događaj organizira u Splitsko-dalmatinskoj županiji, na jednoj od sastavnica Sveučilišta u Splitu, a postoji mogućnost da Split postane jedno od mjesta periodičnog održavanja savjetovanja.

Svečanom otvaranju kongresa prisustvovali su rektor Sveučilišta u Splitu prof. Dragan Ljutić, rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. Damir Boras te rektor Sveučilišta Sjever prof. Marin Milković. Rektor Ljutić istaknuo je kako je splitsko sveučilište jedno od najboljih u regiji, s mnogo izvrsnih znanstvenika. Uzvanicima se obratio i dekan KTF-a, prof. Matko Erceg kazavši kako mu je iznimno drago što se prepoznaje važnost ove tehnologije za naš grad, ali i širu okolicu. Na kraju je svečanost otvorio rektor Boras.

-Metalurgija je jedan od najstarijih zanata, zanat koji će trajati vječno, kazao je.

Svečanost su uveličale i glazbene izvedbe sopranistice Ivane Bosančić Lasić.

“

Zajedno s Fakultetom strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu završili smo projekt kojemu je bio cilj osmisliti integralni studij inženjerskih materijala

i raspoloživu radnu snagu. Potkraj 1946. g. došlo je do odluke o izgradnji nove Željezare Sisak.

Zadržati mlade

A jesu li mladi ljudi zainteresirani za ovo područje?

- Nažalost mi u Sisačko-moslavačkoj županiji prolazimo kroz isti onaj proces koji se odvija u Slavoniji, a to je iseljavanje mladih ljudi. Ja živim u Petrinji, u gradu koji je nakon potresa praktično ostao bez samog centra grada. Zato je izuzetno važno sačuvati visokoškolsku nastavu u Sisku i Petrinji na Učiteljskom fakultetu, jer je to jedan od važnijih načina kako zadržati mlade ljude u Petrinji, ali i u Sisku.

Kakav je interes za studiranjem na Metalurškom fakultetu?

- Interes za studij nije velik iz svih gore navedenih objektivnih razloga, ali mogu reći da se svi studenti koji zavr-

še naš fakultet zaposle u vrlo kratkom roku od otprilike tri mjeseca. Mislim da je za nas od velike važnosti da je potreba za ovom strukom velika. Očekujem, kroz značajne projekte koje provodimo, da ćemo značaj našeg fakulteta dići na još višu razinu. Osnovni smo i Preddiplomski sveučilišni studij sigurnost, zdravlje na radu i radni okoliš, prvi takve vrste sveučilišni studij u Hrvatskoj. Zajedno s Fakultetom strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu završili smo projekt kojemu je bio cilj osmisliti integralni studij inženjerskih materijala. Upravo radimo na realizaciji jednoga takvoga nastavnog programa u suradnji s nekoliko tehničkih fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Odobren je i projekt izgradnje Studentskog doma u Petrinji. Na taj način želimo povećati interes mladih ljudi za upis studijskih programa kako u Sisku tako i u Petrinji.

FAKULTET ELEKTROTEHNIKE, STROJARSTVA I BRODOGRADNJE U SPLITU

FESB proslavio 61. rođendan

U znanosti nam nema premca. Ljudi danas ne mogu vjerovati da smo mi zapravo toliko dobri, da ste vi toliko dobri. Velika vam hvala za sve što ste napravili za Sveučilište - poručio je rektor Dragan Ljutić

Piše **MILA PULJIZ**
Snimio **BOŽIDAR VUKIČEVIĆ**
/CROPIX

Ovaj mjesec slavilo se i na Fakultetu elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u povodu obilježavanja 61. obljetnice osnutka ovog fakulteta s dugom poviješću i tradicijom.

Uz domaćine, dekana prof. Srdana Podruga te prodekane izv. prof. Petra Šolića, izv. prof. Branimira Lelui doc. Teu Marasović, svečanosti su prisustvovali prof. Dragan Ljutić, rektor Sveučilišta u Splitu, s prorektorima, gradonačelnik Splita prof. Ivica Puljak i Damir Brčić, pročelnik Upravnog odjela za informatiku i zajedničke poslove Splitsko-dalmatinske županije.

Svečanost je otvorio rektor Ljutić naglasivši važnost ulaganja u znanost.

-U znanosti nam nema premca. Ljudi danas ne mogu vjerovati da smo mi zapravo toliko dobri, da ste vi toliko dobri. Velika vam hvala za sve što ste napravili za Sveučilište”, kazao je rektor Ljutić.

Dekanove nagrade

Dekan Podrug u svom izvješću dotaknuo se izazova s kojima je Fakultet bio suočen u pandemijskoj godini, kazavši kako je posebna pažnja bila posvećena bruošima kako bi lakše započeli svoj studentski život i uspješno svladavali obveze. “Ove godine na FESB-u studira 2311 studenata. Studijske programe je završilo njih 570, od toga 100 na stručnim studijima, 220 na preddiplomskim sveučilišnim i 243 na diplomskim sveučilišnim studijima, a sedam zaposlenika FESB-a je u proteklom razdoblju doktoriralo”, kazao je dekan Podrug.

Nagrađeni studenti

Splitski gradonačelnik Ivica Puljak, dojučerašnji profesor na FESB-u

Prof. emer. Ivica Veža

Dekan Srdan Podrug

Na svečanosti su također dodijeljene i dekanove nagrade najuspješnijim studentima Fakulteta za akademske godine 2019./2020. i 2020./2021. Naime, zbog epidemioloških mjera proslava Dana fakulteta prošle godine nije održana. Za akademsku godinu 2021./2022. priznanja su dobili Robert Blaškić, Mirko Bračić, Ivan Čorić, Dario Dundić, Klementina Vidjak, Matea Boban, Tomas Pinjušić i Domagoj Samardžić. U generaciji 2020./2021. dekanovu nagradu su dobili: Petar Kaselj, Julija Kvesić, Ivana Kožul, Marko Kunac, Marin Vilić, Sofija Solje, Lucija Veić, Mislav Rajevski, Marin Perić, Jelena Čulina i Matej Livajić.

Također je dodijeljena nagrada “Hrvoje Dujmić”, u spomen na prerano preminulog profesora FESB-a Hrvoja Dujmića, dugogodišnjeg člana Hrvatske gorske službe spašavanja, alpinista, speleologa, voditelja i sudionika brojnih ekspedicija i akcija spašavanja. Ovom nagradom se odaje priznanje studentima i djelatnicima Fakulteta koji su svojim djelima od opće društvene koristi inspirirali druge, pokazali iznimnu ljudskost ili učinili nešto zbog čega su primjer drugima.

A ove godine to vrijedno priznanje dobili su studenti Slaven Damjanović, Mateo Marušić, Matej Mlakić i Dražen Barić, koji su zajedno s kolegama s drugih sastavnica splitskog sveučilišta sudjelovali u akciji “Studenti pomažu” u kojoj su tijekom pandemije COVID-19 osmislili i proveli inicijativu kreiranja i proizvodnje zaštitnih vizira za bolnice, a uz kolege s drugih sveučilišta, akciju su podržale brojne tvrtke i institucije.

IZBORI ZA REKTORA
SVEUČILIŠTA U OSIJEKU

Prof. Vlado Guberac ostaje osječki rektor do 2025.godine

Na osječkom Sveučilištu održani su redovni izbori za rektora. Izborna sjednica Senata održana je 18. lipnja, a rektor Guberac osvojio je novi mandat i povjerenje senatora da Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera vodi i iduće četiri godine. Aktualni rektor dobio je 17 glasova, a njegov protukandidat, prof. Drago Žagar s Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija, devet glasova.

U programu rada rektora Guberaca za sljedeće mandatno razdoblje stoji da se temelji na uvažavanju svih postignuća dosadašnjih rektora i uprava Sveučilišta, koji su u proteklom razdoblju pridonijeli razvoju i napretku osječkoga Sveučilišta u cjelini. "Isto tako, na kraju mog četverogodišnjeg mandata rektora osječkoga Sveučilišta, smatram da je potreban kontinuitet i nastavak rada u svim segmentima sveučilišnih djelatnosti, koje se temelje na dobroj praksi. Vrlo je važno nastaviti suradnju u uzajamnom i partnerskom odnosu, sa svim upravama sastavnicama, sve-

učilišnih ustanova, trgovačkih društava i Studentskim zborom Sveučilišta."

U programu je iznesena i snažna motivacija za daljnjim unaprjeđenjem Sveučilišta u Osijeku. "Želim svu svoju energiju i znanje, iskustvo i međunarodne kontakte, kroz sljedeće četiri godine, uložiti u razvoj i boljitak Sveučilišta, te povezati obrazovni, znanstveni i umjetnički rad s gospodarstvom i lokalnom zajednicom. Na Sveučilištu nema mjesta protekcionizmu, nepotizmu ni bilo kojem vidu diskriminacije. Vođenje Sveučilišta od strane rektora mora biti transparentno i temeljeno na uskoj suradnji sa svim članovima Senata, uz uvažavanje korisnih prijedloga i sugestija svakog zaposlenika Sveučilišta. Želim da Sveučilište bude ta kohezivna sila koja će povezati interese akademske zajednice, lokalne samouprave, gospodarstva i institucija umjetnosti i kulture, s ciljem zadržavanja mladih kao temelja društva na istoku Hrvatske." Veliki razgovor s rektorom Gubercom o viziji razvoja osječkoga Sveučilišta Universitas donosi u svom idućem izdanju. **R.I.**

SVEUČILIŠTE U SPLITU

Svečana promocija na Pomorskom fakultetu

Potvrdu znanja, truda i zalaganja koja će im otvoriti vrata mnogih tvrtki, stranih i domaćih, koje se bave svime što je vezano uz more i pomorskim zvanjima primilo je 178 diplomanata preddiplomskog studija i 102 magistra

Promocija magistara i inženjera Pomorskog fakulteta

PIŠE: **MILA PULJIZ**
SNIMIO: **TOM DUBRAVEC/CROPIX**

Ovaj mjesec se na Kampusu uvelike slavi, pa je tako održana i svečana promocija magistara inženjera i sveučilišnih prvostupnika Pomorskog fakulteta. Čak 178 diplomanata preddiplomskog studija i 102 magistra primili su potvrdu svog znanja, truda i zalaganja koja će im otvoriti vrata mnogih tvrtki, što stranih i domaćih, koje se bave svime što je vezano uz more i pomorskim zvanjima.

Čestitavši promoventima i njihovim obiteljima na velikom uspjehu, stjecanju diplome, rektor Sveučilišta u Splitu prof. Dragan Ljutić je istaknuo kako će zasigurno mnogi od njih ploviti morima i ostvariti karijeru vezanu uz pomorstvo. No, također im je poručio da činom uručjenja diplome nije prestalo učenje te ih je pozvao da upišu i posli-

jediplomski studij na Pomorskom fakultetu u Splitu.

- Učit ćete kroz cijeli život, obrazujte se i dalje jer znanje je moć. Sa svojom diplomom već ste bogati i otvorit će vam se brojna vrata - poručio je rektor Ljutić, istaknuvši da temelj, koji im je Sveučilište u Splitu, tj. Pomorski fakultet dalo, itekako vrijedi u životu. Dekan Pomorskog fakulteta prof. Pero Vidan kazao je kako je jedna od najljepših dužnosti i počasti dekana prijem bruća, pomoć ukraja na brod i promocija diplomanata.

- Kad se danas osvrnete iza sebe i vidite postignuća i rad te vaše uspjehe, osjećate neizmjerno zadovoljstvo. Ove diplome su posebna nagrada ne samo za učenje, rad, istraživanje, već i nagrada za hrabrost jer vi ste posebna generacija. Vi ste generacija koja se zajedno s cijelim Sveučilištem borila s izazovima, prvi put isprobala virtualno učenje, virtualni ispit, učila iz ekrana i računala, a ne

samo neposredno s katedri u učionicama. Generacija ste koja se morala prilagoditi novim okolnostima. Generacija ste koja je svjedočila promjenama običaja. Neka vam to bude na čast. Ove diplome nisu zbogom, ove diplome su više za pozdrav 'doviđenja'. Na našem fakultetu imamo doktorski studij za one koji se žele baviti znanostima u

Mirna Bilobrk

Fakultet mi je zaista pružio sjajne uvjete za učenje i osposobljavanje za pomorsko zvanje, a spremna sam i za nove specijalizacije i obuke. Planiram se priključiti Hrvatskoj ratnoj mornarici na ophodnim brodovima.

“U posljednjih 10 godina uložili smo više od 18 milijuna kuna u opremu za znanost i nastavu, vlastitih i sredstava EU fondova i projekata - kazao je dekan Pero Vidan

znanstvenom polju tehnologije, prometa i transporta - kazao je Vidan.

Promotori na ovoj svečanosti bili su, osim dekana prof. Vidana, prodekani doc. Zdeslav Jurić, izv. prof. Ivan Peronja, prof. Gorana Jelić Mrčelić i voditelj studija Pomorske elektrotehničke i informatičke tehnologije doc. Petar Matić.

Pratite nas i
na društvenim
mrežama
@universitas_st

universitas

impressum ♦ **universitas** ♦ hrvatske sveučilišne novine

♦ **redakcija** ♦ Dražen Maleš ♦ Branko Nađ ♦ Tatjana Klarić Beneta
♦ Gordana Alfrević

♦ **nakladnički savjet** ♦ prof. Ante Čović, predsjednik

♦ prof. Goran Kardum ♦ prof. Zoran Curić ♦ prof. Mislav Grgić
♦ Red. prof. Kažimir Hraste

♦ prof. Mirjana Matijević Sokol ♦ prof. Vesna Barić-Punda

♦ **fotografije** ♦ Cropix

♦ **glavna urednica** ♦ Mila Puljiz ♦

zamjenik glavne urednice ♦ Ivan Perković

♦ **nakladnici** ♦ Sveučilište u Splitu i Sveučilište u Zagrebu

♦ **za nakladnike** ♦ prof. Dragan Ljutić i prof. Damir Boras, rektori

♦ **adresa redakcije** ♦ Rudera Boškovića 31, 21000 Split
♦ telefon 021 558 255

♦ **universitas@unist.hr** ♦ **www.unist.hr/ostalo/sveucilisni-list-universitas**;
www.unizg.hr/novosti-i-press/universitas

Ivan Stolf, Natalia
Maretić i Marko
Vesanić Dvornik
VLADIMIR DUGANDŽIĆ
/CROPIX

“

Prije upisa nisam nikada razmišljao o ulozi i važnosti broskog prometa jer sam većinu života proveo daleko od mora – kaže Marko

“

Studirajući moj je interes za pomorstvo rastao i sada sa sigurnošću mogu reći da sam se pronašla u ovoj struci – ističe Natalia

“

Brodstrojarstvo sam pretpostavio strojarstvu što se pokazalo kao izvrsna odluka – objašnjava Ivan

NAJBOLJI STUDENTI NA SPLITSKOM POMORSKOM FAKULTETU

Natalia, Ivan i Marko plove vodama izvrsnosti

Natalia piše završni rad i usmjerena je na odlazak na Erasmus sljedeće godine kako bi proširila znanje, Marko bi jednoga dana htio raditi u jednoj od vodećih europskih luka dok Ivan već planira odlazak na brod

Piše: **MILA PULJIZ**

Naši studenti za mjesec lipanj dolaze s Pomorskog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Dolaze s različitih godina i smjerova, ali im je zajedničko to što su svi ponajbolji studenti na svom fakultetu. A kako su se odlučili za Pomorski fakultet, koje su im želje i ambicije, kako uspijevaju biti najbolji, donosimo u nastavku. Njihova imena su Natalia Maretić, Ivan Stolf i Marko Vesanić-Dvornik.

Natalia je studentica treće godine Pomorskih tehnologija jahta i marina, a za PFST se odlučila, kako kaže, zbog svoje ljubavi prema moru i širokih mogućnosti zapošljavanja nakon završetka školovanja.

- Studirajući moj je interes za pomorstvo rastao i sada sa sigurnošću mogu reći da sam se pronašla u ovoj struci. Princip rada na fakultetu nije usmjeren na suhoparno teorijsko učenje gradiva, već je jako dinamično. Student ima priliku doživjeti iskustvo plo-

vidbe kroz nastavu u simulatoru, terenska nastava se često odvija te profesori su jako pristupačni, predani svom poslu i ustrajni u namjeri da nam prenesu svoje znanje”, podijelila je s nama.

Njen kolega Ivan student je druge godine diplomskog studija brodstrojarstva na Pomorskom fakultetu u Splitu.

Mentalni plan

- Nakon završene srednje Pomorske škole i položene državne mature dvoumio sam oko upisa na fakultet. Moj prvi izbor bio je nastaviti školovanje za brodstrojara na Pomorskom fakultetu, a drugi strojarstvo na FESB-u u Splitu. Na kraju sam izabrao brodstrojarstvo što se pokazalo kao izvrsna odluka, koju u niti jednom trenutku nisam požalio. Uz teorijska predavanja, u sklopu nekih kolegija bili smo u posjetu Lori, splitskom brodogradilištu, te nekim Jadrolinijinim trajektima gdje smo imali prilike vidjeti razne brodske sustave, strojeve i uređaje”, kaže nam Ivan.

S njime se slaže i kolega

Marko, student druge godine diplomskog studija Pomorskog menadžmenta kojega smo uhvatili usred pisanja diplomskog rada u svojoj rodnoj Slavoniji.

- Odlučio sam upisati ovaj fakultet prvenstveno iz znatiželje, a o Sveučilištu u Splitu sam čuo mnogo pozitivnih stvari. Do prije upisa, nisam nikada razmišljao o ulozi i važnosti broskog prometa jer sam većinu života proveo dalje od mora”, kaže Marko kojega smo također priupitali kako stiže uskladiti sve obaveze na fakultetu s društvenim životom.

- Usklađujem ih relativno jednostavno - napravim si okvirni mentalni plan što svakim danom želim postići i tako uradim. Što ne uspijem obaviti, delegiram za drugu priliku. Ako imate dobru organizaciju, izvedba je manji problem. Bitno je ostati hladna uma i fokusirati se prvo na najteže stvari.” dodaje, a s njime se slaže i Ivan te nadodaje kako se kontinuiranim radom i praćenjem nastave stekne većina znanja

za uspješno polaganje kolokvija ili ispita. Što se tiče sljedećeg koraka i ciljeva u akademskom obrazovanju.

Za Nataliju je to upis diplomskog studija na Pomorskom menadžmentu.

- Trenutno radim i pišem završni rad, a što se tiče ciljeva usmjerena sam na neakve kratkoročne ciljeve u smislu odlaska na Erasmus sljedeće akademske godine i na taj način dodatno proširiti znanje iz svog područja i možda se vratiti s neakvim novim idejama - kaže nam Natalia.

Marko se ne vidi u profesorskim vodama te bi jednoga dana htio raditi u jednoj od vodećih europskih luka na brod. “Po završetku studija planiram izvaditi svu potrebnu dokumentaciju (brevete, matrikulu...) te se okušati kao pomorac na nekom brodu u međunarodnoj plovidbi, jer sam se ipak za to školovao devet godina. Smatram da dobar strojar uz teorijsko znanje treba imati i praktične vještine, koje bih trebao steći na brodu. Uz karijeru pomor-

ca, svakako planiram jednog dana upisati poslijediplomski studij, te se zaposliti negdje na kopnu, možda čak i na fakultetu”, zaključio je Ivan.

A s obzirom na to da su među najboljim studentima, sugovornika smo upitali kojim se još aktivnostima bave, jesu li uključeni u kakve projekte ili udruge. Marko nam je kazao kako se trenutno ne bavi ničim takvim već si slobodno vrijeme voli ispuniti razbibrigom. “U slobodno vrijeme vozim bicikl, trčim, čitam knjige, igram videoigre, gledam filmove, izlazim s društvom, pratim motosport, proučavam astronomiju, biologiju i slične štreberske stvari”, podijelio je s nama. Njegov kolega Ivan je dvije godine obnašao ulogu demonstratora iz matematike, čime se na žalost zbog pandemije koronavirusa i online predavanja, više ne bavi. “Takoder, nedavno sam sudjelovao na znanstvenom istraživanju koje je predstavljeno na konferenciji u Poljskoj. Trenutno sudjelujem na projektu Marematix, koji se bavi matematikom u po-

morstvu”, dodao je. Natalia je svoje vrijeme, kada ne radi i ne piše završni rad, usmjerila na proširenje znanja njemačkog jezika, a kaže kako je nedavno otkrila čari jedrenja koje je studentima omogućeno u sklopu Akademskog jedriličarskog kluba Universitas.

Šanse za zapošljavanje

I za kraj, zanimalo nas je što bi naši studenti poručili mladim generacijama.

- Hrvatski pomorci su vrlo poznati u svijetu, kao dobri i pouzdani radnici. Stoga bih svima preporučio da upišu ovaj fakultet, osobito smjer brodstrojarstvo. Studij je vrlo interesantan i može se naučiti puno toga korisnog. Također, nakon završetka studija moguće su razne opcije za zapošljavanje na kopnu i brodu, u Hrvatskoj i inozemstvu - kazao je Ivan a s njime se slaže i kolega Marko. -Preporučio bi im da pažljivo razmotre pojedine smjerove specijalizacije koje fakultet nudi. Primjerice, smjerovi Pomorska nautika, strojarstvo i elektrotehnika jamče rad na brodu. To zauzvrat zahtijeva iznimnu odgovornost, predanost i stoga nije posao za svakoga. Studijski smjer Tehnologija jahti i marina omogućava rad na brodu, no više je usmjeren na poslove nautičkog turizma. Konačno, Pomorski menadžment otvara vrata u brojne organizacije poput lučkih uprava, brodogradilišta i brokerskih kuća. Svaki studij je jedinstven na svoj način i pruža zanimljiv uvid u raznolikost pomorske industrije. U svakom slučaju kandidatima želim da s fakultetom ili bez, u životu slijeđe ono što ih zanima i da polako, pažljivo, ali bez straha ostvare svoje ciljeve!”, poručio nam je za kraj.

AKTIVNOSTI KRIZNOG STOŽERA
SVEUČILIŠTA U ZAGREBU ZA COVID-19

Ključna uloga Sveučilišta u suočavanju s pandemijom

Piše **IVAN PERKOV**

U trenutku najveće zdravstvene krize 21. stoljeća koja je zahvatila cijeli svijet, neupitan je ključni doprinos medicinske struke u suočavanju s pandemijom COVID-19. Epidemiolozi, infektolozi, mikrobiolozi i svi ostali medicinski eksperti uključeni na svim razinama, od donošenja odluka o uvođenju i provođenju javnozdravstvenih mjera i reorganizaciji sustava zdravstva pa sve do liječenja svakog pojedinog bolesnika, većinom su i ugledni nastavnici Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Pravodobna reakcija

Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu aktivno se uključio u borbu protiv epidemije koronavirusa provođenjem konkretnih mjera u okviru Sveučilišta. U samom početku razvoja epidemije u Hrvatskoj, u dogovoru s rektorom prof. **Damirom Borasom**, već 28. veljače 2020. godine na Medicinskom fakultetu organiziran je sastanak čelnika sastavnica Sveučilišta na temu postupanja u vezi sa širenjem zaraze koronavirusom. Na sastanku su o epidemiološkoj situaciji i predviđenom uvođenju javnozdravstvenih mjera govorili ministar zdravstva prof. **Vili Beroš**, ravnatelj Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo doc. **Krunoslav Capak** sa suradnicima, ravnatelj Nastavnog zavoda za hitnu medicinu Grada Zagreba prof. **Žarko Rašić** i ravnateljica Klinike za infektivne bolesti "Dr. Fran Mihaljević" prof. **Alemka Markotić**, a o najnovijim znanstvenim i medicinskim spoznajama i liječenju bolesti COVID-19 predavanja su održali eminentni hrvatski infektolozi prof. **Adrijana Vince** i prof. **Goran Tešović**, koji je govorio o specifičnosti bolesti u djece. Snimke njihovih predavanja s prezentacijama postavljene su na mrežne stranice Medicinskog fakulteta.

Praćenje i savjetovanje

Sveučilišni Krizni stožer osnovan s ciljem da, vezano uz promjenu epidemiološke situacije, a u skladu s preporukama Nacionalnog stožera civilne zaštite i Kriznog stožera Ministarstva zdravstva, te

Poziv

Pozivamo sve studente koji se još nisu cijepili, a to žele, da se cijepišo prije!

Zagrebački studenti koji se žele cijepiti mogu se prijaviti:

- u Ured za zaštitu zdravlja studenata Sveučilišta u Zagrebu,
- putem internetske stranice cijepise.zdravlje.hr,
- pozivom na besplatni broj telefona 0800 0011,
- kod svojeg liječnika obiteljske medicine,
- u Nastavni zavod za javno zdravstvo "Dr. Andrija Štampar" u Zagrebu,
- u Hrvatski zavod za javno zdravstvo.

Članovi Kriznog stožera

Na temelju članka 13. Statuta Sveučilišta u Zagrebu i preporuke Rektorskog kolegija u užem sastavu, sa sjednice održane 9. ožujka 2020., rektor prof. **Damir Boras** je 10. ožujka 2020. godine donio Odluku o osnivanju Kriznog stožera vezano uz COVID-19. Članovima stožera imenovani su:

- prof. **Mirjana Kujundžić Tiljak**, ravnateljica Škole narodnog zdravlja "Andrija Štampar" Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (predsjednica),
- prof. **Adrijana Vince**, pročelnica Katedre za infektologiju Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu,
- prof. **Marijan Klarica**, dekan Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu,
- prof. **Nenad Turk**, dekan Veterinarskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu,
- prof. **Ljubo Barbić**, prodekan Veterinarskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Prof. **Ivana Čuković-Bagić**, prorektorica za studente, studije i upravljanje kvalitetom Sveučilišta u Zagrebu, imenovana je koordinatoricom Kriznog stožera. Kako su u radu ovog Kriznog stožera sudjelovali uglavnom profesori biomedicinskog područja, rektor Sveučilišta u Zagrebu 22. listopada 2020. godine donosi novu odluku kojom su u rad Stožera uključeni i profesori iz drugih znanstvenih i umjetničkih područja te studenti (predsjednici Studentskog zbora Sveučilišta i Medicinskog fakulteta). Uz dosadašnje članove, ovom odlukom članovima imenovani su i:

- prof. **Jadranka Frece**, dekanica Prehrambeno-biotehnološkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, predstavnik Vijeća biotehničkoga područja,
- prof. **Tomislav Krističević**, dekan Kineziološkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, predstavnik Vijeća društveno-humanističkoga područja,
- prof. **Mirko Planinić**, dekan Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, predstavnik Vijeća prirodoslovnoga područja,
- prof. **Stjepan Lakušić**, dekan Građevinskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, predstavnik Vijeća tehničkoga područja,
- prof. **art. Tomislav Buntak**, dekan Akademije likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu, predstavnik Vijeća umjetničkoga područja,
- **Jesenska Jeličić**, univ. mag. med. dent., voditeljica Ureda za zaštitu zdravlja studenata Sveučilišta u Zagrebu,
- general-pukovnik **Mate Pađen**, zapovjednik Hrvatskoga vojnog učilišta "Dr. Franjo Tuđman",
- **Mihovil Mioković**, predsjednik Studentskoga zbora Sveučilišta u Zagrebu,
- **Marin Boban**, predsjednik studenata Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

imajući u vidu moguću opasnost za studente, nastavnike i druge djelatnike Sveučilišta, donosi preporuke za postupanje na Sveučilištu. Stožer od tada kontinuirano radi na praćenju epidemije na sastavnicama Sveučilišta te uvođenju svih potrebnih protuepidemijskih javnozdravstvenih mjera kako bi se zaštitili studenti, nastavnici i ostali djelatnici na svim sastavnicama i Sveučilištu, a također je u suradnji s Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo uključen u kreiranje svih preporuka za postupanje tijekom COVID-19 pandemije na svim visokoškolskim ustanovama u Hrvatskoj. Predsjednica Kriznog stožera prof. **Mirjana Kujundžić Tiljak** od osnivanja stožera u svakodnevnoj je komunikaciji s ravnateljem Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo doc. Kru-

noslavom Capakom i zamjenicom ravnatelja dr. **Ivanom Pavić Šimetin**. Najveći je izazov dakako bila brza promjena epidemiološke situacije koju su slijedile jednako tako brze promjene preporuka za postupanje od strane Nacionalnog stožera civilne zaštite te Kriznog stožera Ministarstva zdravstva.

Nastava na daljinu

Krizni stožer Sveučilišta u Zagrebu prvi put se sastao 11. ožujka 2020. godine i donio preporuke na temelju kojih 12. ožujka 2020. godine rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. **Damir Boras** donosi Uputu o postupanju. Zbog brzog pogoršanja epidemiološke situacije vezane uz COVID-19 u Hrvatskoj, prema preporukama Kriznog stožera, već 13. ožujka 2020. godine rektor donosi Odluku o načinu održa-

vanja nastave i organizaciji poslovanja na Sveučilištu u Zagrebu sukladno s odlukom Stožera civilne zaštite i preporukama za provođenje protuepidemijskih mjera Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

Zbog epidemiološke situacije, Krizni stožer u prvotnom sastavu radio je putem elektroničkih konzultacija. Na sastanku Kriznog stožera održanom uživo 13. listopada 2020. godine, uz zaključke vezane uz provođenje protuepidemijskih mjera sukladno Preporukama HZZJ-a za održavanje nastave na visokim učilištima u razdoblju pandemije bolesti COVID-19 uz primjenu protuepidemijskih mjera od 31. kolovoza 2020., dogovoreno je i da se u Krizni stožer uključe novi članovi. Sve sastavnice dobile su uputu da svakodnevno šalju ažurirane podatke o broju oboljelih i onih u samoizolaciji studenata, nastavnog i nenastavnog osoblja u Ured za zaštitu zdravlja studenata Sveučilišta u Zagrebu, voditeljici ureda doktorici **Jesenci Jeličić**.

Krizni stožer u novom sastavu održao je sastanke 27. listopada i 1. prosinca 2020. godine putem Zoom aplikacije. Od tada se kontinuirano održavaju tjedni sastanci uže koordinacije Kriznog stožera na kojima uvijek prisustvuju predsjednica i koordinatorica Kriznog stožera te voditeljica Ureda za zaštitu zdravlja studenata, a po potrebi su se priključili predsjednik Studentskog zbora Sveučilišta u

Prof. **Mirjana Kujundžić Tiljak**

Zagrebu i ravnatelj Student-skog centra Zagreb ili njegov predstavnik.

Vodeća uloga Medicinskog fakulteta

Neupitna je uloga i izniman stručni doprinos Medicinskog fakulteta u borbi protiv pandemije budući da je veći dio zaposlenika Fakulteta u sustavu zdravstva RH, mnogi njegovi nastavnici i suradnici nalaze se na “prvoj, drugoj i trećoj crti” borbe s pandemijom.

Skrbe za najteže oboljele zajedno s drugim djelatnicima Zavoda za intenzivnu medicinu i neuroinfektologiju i Odjela za striktnu izolaciju Klinike za infektivne bolesti “Dr. Fran Mihaljević” Medicinskog fakulteta, kao i Primarnog respiratornog intenzivističkog centra Kliničke bolnice Dubrava. Izuzetan stručni doprinos u suzbijanju širenja pandemije nastavnici Medicinskog fakulteta dali su i u području mikrobiološkog testiranja na novi koronavirus, pri čemu se ističu tri referentna mjesta za testiranje na SARS-CoV-2 u Hrvatskoj.

U nadzoru i suzbijanju pandemije ističe se i aktivno sudjelovanje djelatnika Veterinarskog fakulteta. Djelatnici njegova Virološkog laboratorija su prije prvog zabilježenog slučaja oboljenja počeli s razvojem i uspostavom molekularne dijagnostike u suradnji s kolegama iz HZJZ-a. Zahvaljujući uspješnom izdavanju virusa na staničnim kulturama, djelat-

Brojni studenti volonteri

Već u ožujku 2020. pozvani su i organizirani volonteri, studenti i zaposlenici Medicinskog fakulteta da se uključe u različite aspekte borbe protiv pandemije i pomognu zdravstvenom sustavu. Više od 600 studenata medicine uključeno je u različite volonterske projekte – pozivne centre, trijaže u bolnicama, uzorkovanje pri testiranju na COVID-19, pomoć pri cijepljenju, pomoć starijima i slično. Studenti Medicinskog fakulteta uključeni su i u dobrovoljni rad u Pozivnom centru Ministarstva zdravstva za onkološke bolesnike. Hrvatski zavod za javno zdravstvo uključio je studente medicine u dobrovoljni rad, koji do sada obuhvaća aktivnosti uzimanja briseva za testiranje na koronavirus, rad u pozivnom centru 113 te rad u Pozivnom centru za pomoć u obavještanju COVID-19 pozitivnih i njihovih kontakata, koji je organiziran u suradnji s Medicinskim fakultetom u Školi narodnog zdravlja “Andrija Štampar”. Pozivni centar za pomoć u praćenju kontakata oboljelih pod nadzorom epidemiologa HZJZ-a i nastavnika Medicinskog fakulteta počeo je s radom 19. 11. 2020. praćenjem kontakata za pet županija RH, a studenti su, prema podacima koji su dobivani iz pet županijskih zavoda za javno zdravstvo, do sada telefonom kontaktirali više od 70.000 osoba.

Studenti Stomatološkog fakulteta volontirali su na uzimanju briseva i predtrijaži u Kliničkoj bolnici Sveti Duh. Djelatnici i studenti Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta aktivno su se uključili u projekt “Pozovi na zdravlje”, koji je početkom travnja 2020. godine pokrenula Hrvatska ljekarnička komora u suradnji s Hrvatskim Crvenim križem kako dostupnost lijekova bilo kojoj od navedenih skupina i nepokretnim pacijentima u vrijeme pandemije ne bi bila ugrožena. HLJK je time omogućio dodatno pružanje ljekarničkih usluga, odnosno nesmetanu opskrbu lijekovima i davanje ljekarničkih savjeta i izvan prostora ljekarni, na dvije razine. U okviru prve razine organizirano je telefonsko savjetovanje o novostima u zdravstvenom sustavu, načinu primjene lijekova, interakcijama među njima, te ublažavanju i zbrinjavanju nuspojava, a u okviru druge razine organizirana je dostava lijekova potrebitima na kućnu adresu. Nadalje, nastavnici Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta aktivno su sudjelovali u COVID timovima u KBC-u Sestre milosrdnice i KBC-u Zagreb, u punom radnom vremenu, na molekularnoj i serološkoj dijagnostici COVID-a u potpunom tijeku pandemije. Studenti medicinske biokemije Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta u okviru svog stručnog osposobljavanja aktivno su bili uključeni u pomaganju oko pripreme reagenasa i pomoći djelatnicima bolnica.

Uspješno suzbijanje širenja pandemije na Sveučilištu

Ured za zaštitu zdravlja studenata Sveučilišta u Zagrebu svakodnevno prikuplja podatke sa svih sastavnica o studentima, nastavnicima i djelatnicima koji su oboljeli od COVID-19 ili im je zbog kontakta s oboljelim određena mjera samoizolacije, te sastavlja dnevna izvješća u kojima su objedinjeni svi podaci i proslijeđuje ih rektoru, koordinatorici i predsjednici Kriznog stožera. Objedinjeno do 18. lipnja 2021. godine, ukupno su na Sveučilištu bila 2334 potvrđena slučaja COVID-19, od toga: 1507 studenata, 17 studenata na Erasmus razmjeni, 501 nastavnika i 309 nenastavnih djelatnika. Do sada je ukupno u samoizolaciji bilo 3937 osoba, od toga 2878 studenata, 10 studenata na Erasmus razmjeni, 628 nastavnika i 421 nenastavni djelatnik. Sve sastavnice svoje upite vezane uz provođenje protuepidemijskih mjera proslijeđuju Uredu za zaštitu zdravlja studenata te se oni raspravljaju na tjednim sastancima uže koordinacije Kriznog stožera. Ured za zaštitu zdravlja studenata svakodnevno dobiva i pojedinačne upite studenata vezane uz postupanja uvjetovana pandemijom na koje se promptno odgovara. Prema potrebi konzultira se i Epidemiološka služba Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, kao i Epidemiološka služba i Služba za školsku medicinu Nastavnog zavoda za javno zdravstvo “Dr. Andrija Štampar”. Centar za zdravstvenu djelatnost Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu aktivno sudjeluje u pružanju zdravstvene skrbi i potpore stranim studentima koji studiraju programe sastavnica Sveučilišta u Zagrebu. Ove akademske godine Centar je skrbio za ukupno 596 studenata, od kojih 310 u raznim oblicima studijskih razmjena kojima je ove godine pružena i skrb u vezi organizacije testiranja, liječenja i provođenja mjera samoizolacije kada je to bilo potrebno. Krizni stožer Sveučilišta i Škola narodnog zdravlja Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu sudjelovali su u kreiranju svih dosadašnjih preporuka HZJZ-a za održavanje nastave na visokim učilištima u razdoblju pandemije bolesti COVID-19 uz primjenu protuepidemijskih mjera.

nici Veterinarskog fakulteta su prvi u Hrvatskoj, i među prvima u svijetu, razvili serološku metodu dijagnostike mikroneutralizacijskim testom, koja se od ožujka 2020. primjenjuje u dijagnostici bolesti u ljudi. Od travnja 2020. godine na Veterinarskom fakultetu provode se i opsežna istraživanja zaražavanja životinja SARS-CoV-2 virusom te je od Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA) Veterinarski fakultet dobio donaciju laboratorijske opreme za daljnju provedbu istraživanja.

Cijepljenje najbolji odgovor

Od početka provođenja cijepljenja Krizni stožer Sveučilišta i Medicinski fakultet aktivno surađuju s Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo. Na inicijativu Dekanske konferencije medicinskih fakulteta iz Zagreba, Rijeke, Splita i Osijeka, studenti medicine koji kliničke vježbe obavljaju u zdravstvenim ustanovama uključeni su u prioritetnu skupinu za cijepljenje, kao i svi zdravstveni djelatnici. Hrvatski zavod za javno zdravstvo i Medicinski fakultet organizirali su u Školi narodnog zdravlja “Andrija Štampar” već sredinom ožujka cijepljenje studenata završnih godina Medicinskog i Stomatološkog fakulteta prvom dozom cjepiva (drugu dozu su dobili su početkom svibnja). Cijepljenje studenata Zagrebačkog sveučilišta koji za vrijeme praktičnih vježbi dolaze u kontakt s bolesnicima ili drugim osjetljivim skupinama nastavljeno je sukladno dostupnosti cjepiva te su sredinom travnja prvom dozom cjepiva cijepljeni studenti Medicinskog i Stomatološkog fakulteta koji također imaju kliničke vježbe, kao i studenti završnih godina Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta i Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta (drugu dozu su dobili početkom lipnja). Sredinom svibnja prvom dozom cjepiva cijepljeni su i preostali studenti Medicinskog fakulteta (drugu dozu su dobili 16. lipnja). Na ovaj način, do početka lipnja ukupno je cijepljeno 1866 studenata Sveučilišta u Zagrebu, od čega su njih 1386 studenti Medicinskog fakulteta u Zagrebu. Ne čudi što je najveći udio cijepljenih studenata iz biomedicinskog područja, koji imaju najviše znanja o bolesti COVID-19 i o cijepljenju i koji su se odmah odazvali, želeći time zaštititi i

sebe i bolesnike s kojima su u kontaktu tijekom nastave na kliničkim odjelima. Sukladno odluci Ministarstva zdravstva o provođenju sveobuhvatnog cijepljenja odraslog stanovništva Republike Hrvatske, Ured za zaštitu zdravlja studenata Sveučilišta u Zagrebu uputio je zahtjev svim sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu da prikupe podatke o zainteresiranim studentima i djelatnicima. Cijepljenje 3969 zainteresiranih studenata prvom dozom cjepiva Hrvatski zavod za javno zdravstvo u suradnji s Medicinskim fakultetom proveo je u Školi narodnog zdravlja “Andrija Štampar”

Cijepljenje sve u 16

Škola narodnog zdravlja “Andrija Štampar” Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatski zavod za javno zdravstvo 16. lipnja 2021. godine, u 16 sati, u Parku Slobodana Langa organizirali su promotivni koncert **CIEPLJENJE SVEU 16**, na kojem su nastupili poznati glazbenici Ante Gelo, Iva Ajduković, Alen Đuras i pjevački zbor studenata medicine “Lege artis”. Koncertom su željeli pridonijeti podizanju svijesti o važnosti cijepljenja protiv bolesti COVID-19 kako bi se što prije vratili na staro normalno. U publici su bile samo osobe koje su ili cijepljene ili su preboljele bolest COVID-19. Koncert nam je pokazao kako će nam opet biti lijepo kada se pandemija završi, kad ćemo moći slobodno živjeti i raditi, uživati u koncertima, kazališnim predstavama, sportskim manifestacijama bez straha od COVID-a, kad ćemo moći putovati i primati turiste...

OBLJETNICA: STIPENDIRANJE ŽENA U ZNANOSTI

‘Društvo znanja’ bit će ostvareno kada se u državi odrede prioriteti

Nacionalni program stipendiranja L’Oreal-UNESCO ‘Za žene u znanosti’ obilježava jubilaru, 15. godinu provođenja u Hrvatskoj. Donosimo priče triju stipendistica kojima je ova stipendija bila kvalitetan vjetar u leđa

PIŠE **BRANKO NAD**

Nacionalni program stipendiranja “Za žene u znanosti”, u organizaciji L’Oreal ADRIA i Hrvatskog povjerenstva za UNESCO pri Ministarstvu kulture i medija RH, nastao je 2006. godine po uzoru na međunarodni program “For Women in Science”. Program se realizira uz pokroviteljstvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i uz potporu Rektorskog zbora Republike Hrvatske.

Od tada svake godine priliku za osvajanje stipendije u vrijednosti od 5000 eura imaju četiri mlade hrvatske znanstvenice koje se nalaze u završnoj fazi stjecanja doktorata iz područja prirodnih znanosti, uključujući i interdisciplinarna područja.

Program stipendiranja “Za žene u znanosti” provodi se na nacionalnoj razini i promovira ono najbolje iz segmenata obrazovanja, kulture i znanosti pružajući istodobno znanstvenicima toliko potrebnu podršku.

Do sada su kroz program nagrađene 54 hrvatske znanstvenice, a ove godine pridružit će im se još četiri nove. Sve stipendistice su svoje doktorske disertacije izradile na hrvatskim sveučilištima i/ili institucijama.

Tri znanstvenice

Predstavljamo tri mlade znanstvenice kojima je ovaj program uvelike pomogao na njihovu profesionalnom putu.

Martina Požar, docentica na Odjelu za fiziku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Splitu, bila je stipendistica programa “Za žene u znanosti” za 2018. godinu. Njezino područje rada obuhvaća fiziku kondenzirane materije – proučava strukturu i dinamiku tekućina i tekućih mješavina putem teorije i računalnih simulacija.

Doktorirala je na toj temi 2018. godine, u okviru zduženog doktorata Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Splitu i Sveučilišta

lišta Sorbonne u Parizu. Do sada je objavila 17 znanstvenih članaka u CC časopisima, izlagala na deset znanstvenih skupova te dobila nekoliko nagrada, među kojima je L’Oreal-UNESCO-ova nagrada “Za žene u znanosti”.

Cilj njezine disertacije pod nazivom *O prirodi strukturnih fluktuacija u kompleksnim tekućinama* jest rasvijetliti vezu između interakcija, mikroheterogenosti i distribucija energije i entropije na molekularnoj razini budući da su fizikalni principi koji diktiraju organizaciju u tekućim mješavinama isti kao i kod biomakromolekula, samo je skala različita.

– Kompleksne tekućine obuhvaćaju širok raspon tekuće tvari, od vode i vodenih mješavina, preko ionskih tekućina, mikroemulzija i ostale meke materije. Sve one imaju zajedničku odliku, a to je nehomogenost na molekularnoj razini. Tu mikroheterogenost karakterizira samoorganizacija komponenti u specifične strukture koje prati nejednaka raspodjela energije i entropije. Upravo te kompeticije su važne za biološke sustave jer se veliki dio bioloških procesa događa upravo u vodi i njezinim mješavinama – objašnjava nam docentica Požar.

Antonela Blažeković također je dobila ovu stipendiju za 2018. godinu. Doktorica je medicine rođena 1990. godine u Hagenu u Njemačkoj. Diplomirala je 2014. godine na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, među 10 posto najboljih studenata. Tijekom studija je nagrađena Rektorovom nagradom za znanstveni rad, dekanovom nagradom za najboljeg studenta pete godine te posebnom dekanovom nagradom za studentski časopis “Medicinar”, gdje je bila zamjenica glavnog urednika i urednica rubrike Znanost.

Nakon diplome upisuje poslijediplomski studij Biomedicina i zdravstvo te započinje rad na projektu Hrvatske zaklade za znanost “Genetski mehanizmi lizosomalne disfunkcije u Parkinsonovoj bo-

Martina Požar

“

Ono što se čini da nedostaje našem školstvu jest potpirivanje znanstvene znatiželje i prepoznavanje individualnih afiniteta i talenata pojedinaca te jasno poticanje da se razvijaju u tom vidu

Antonela Blažeković

Lana Vasung

lesti”, u sklopu kojeg je izradila i disertaciju.

– Glavni cilj tog istraživanja bio je utvrditi genetske mehanizme koji dovode do lizosomalne disfunkcije u bolesnika oboljelih od idiopatskog oblika Parkinsonove bolesti. Uspješna identifikacija temeljnih genetskih mehanizama razvoja bolesti pridonosi shvaćanju uzroka nakupljanja alfa sinukleina koji je ključan protein za razvoj Parkinsonove bolesti – pojašnjava za Universitas naša sugovornica.

Rezultati ovog rada prezentirani su i na međunarodnoj neuroznanstvenoj konferenciji (SfN) u Washingtonu. Ovo istraživanje je otvorilo daljnja znanstvena pitanja te trenutno s drugim znanstvenicima Odjela za funkcionalnu genomiku Centra za translacijska i klinička istraživanja radi na projektu koji istražuje uključenost imunološkog odgovora i aktivacije inflamasoma u razvoju Parkinsonove bolesti, koji vodi prof. Fran Borošević. Osim znanstvenograda, bavi se i nastavnom aktivnošću te je viši asistent na Katedri za anatomiju i kliničku anatomiju Medicinskog fakulteta u Zagrebu. Majka je dviju djevojčica s kojima, priznaje, iznova uči o svijetu oko njih.

Lana Vasung dobitnica je stipendije “Za žene u znanosti” za 2010. godinu. Junior faculty (instructor) je na Harvard Medical School, kao i researcher u Boston Children’s Hospital. Završila je Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu 2007. godine, doktorirala iz neuroznanosti 2013. isto u Zagrebu.

Licencirana je za rad kao liječnik u Hrvatskoj, Švicarskoj i SAD-u, a dobitnica je i švicarske nacionalne stipendije od 2016. do 2018. godine. Fokus njezina istraživanja je razvoj ljudskog fetusa: razvoj mozga u fetusu u raznim poremećajima organa ili skeletona, kinematska analiza fetalnih pokreta...

Položaj žena u znanosti

Kako stipendistice gledaju na položaj žene u znanosti?

Zanimalo nas je kako tri stipendistice programa “Za žene u znanosti” gledaju na položaj žena u znanosti, stoga smo s Martinom Požar, Antonelom Blažeković i Lanom Vasung napravili paralelni, trostruki intervju.

Kada ste primijetile da vas zanima bavljenje znanosti? Kada ste se konkretno odlučile za smjer/područje kojim se danas bavite?

MARTINA POŽAR: Od djetinjstva su me zanimala pri-

rodne znanosti, a taj interes se nastavio kako kroz osnovnu školu, tako i kroz gimnaziju. Fizika me najviše inspirirala, pa sam upisala studij fizike na splitskom Prirodoslovno-matematičkom fakultetu. No, prve znanstvene korake napravila sam tijekom izrade diplomskog rada, kad sam se upoznala s tekućinama i tekućim mješavinama, metodama statističke fizike koje primjenjujemo u proučavanju istih. Svidjelo mi se to područje fizike, pa sam se odlučila na daljnji rad u znanosti u okviru doktorata na projektu Hrvatske zaklade za znanost, voditeljice izv. prof. dr. sc. Larise Zoranić. Nedugo nakon toga je krenula i suradnja s dr. Aurelienom Pererom, iz Laboratorija za teorijsku fiziku kondenzirane materije na Sveučilištu Sorbonne u Parizu, koja je prerasla u dvojni doktorat. Upravo to je definiralo moj znanstveni put.

ANTONELA BLAŽEKOVIĆ: Tijekom školovanja su mi se često mijenjale ideje što sam htjela biti, no sva ta zanimanja su bila u mojoj glavi dinamična, kreativna i zanimljiva. Tako da sam sa znanošću zaista zadovoljila sve te kriterije. U gimnaziji sam bila gotovo sigurna da ću upisati molekularnu biologiju, no ipak sam se predomisli i upisala medicinski fakultet. S tom odlukom sam danas jako sretna jer se ipak bavim znanošću, no mogu stvari promatrati iz kuta medicinara.

LANA VASUNG: Na drugoj godini studija medicine. Naime, jako sam bila zainteresirana za patofiziologiju i fiziologiju ljudskoga tijela. Nakon fiziologije uslijedio je predmet temelji neuroznanosti. Inspirirana radom tadašnjih mentora koji su predavali temelje neuroznanosti (Ivica Kostović, Miloš Judaš), odlučila sam probuditi svoje znanje iz neuroznanosti te upisati doktorat, u kojem sam istraživala kako se formira ljudski mozak prije rođenja. Tada sam bila inspirirana idejom da će rane intervencije u fetusa biti budućnost u diagnostičkoj i terapijskoj medicini.

Jeste li ikad primijetile da vam je na neki način “teže”

baviti se znanošću od muških kolega?

MARTINA POŽAR: Kako god okrenemo, znanstveni rad je težak. Bilo da je riječ o znanstvenici ili znanstveniku, osoba koja želi pridonijeti znanosti treba biti jako posvećena i spremna na kontinuiran rad i usavršavanje. Volim reći kako u znanosti nema definiranog radnog vremena, jer ako netko želi biti konkurentan i prepoznat u svom polju, treba ulagati jako puno energije, vremena... Ja osobno nikad nisam osjetila da mi je teže zato što sam žena, možda zato što sam uvijek radila u znanstvenim grupama koje su bile jako ujednačene po broju žena i muškaraca.

ANTONELA BLAŽEKOVIĆ: Ne, ne doživljavam to što sam žena kao nešto što mi otežava bavljenje znanošću. Mogu govoriti isključivo iz vlastita iskustva, no nikada nisam doživjela spolnu diskriminaciju ni neugodnost jer sam žena u znanosti.

LANA VASUNG: U vrijeme dok sam ja bila student, svakako je bilo teže krenuti u znanost kao žena, ponajviše zbog neizvjesnosti (limitirana radna mjesta u akademiji, velika kompeticija za projekte o kojima ovisе plaće i napredovanja, posao koji zahtijeva puno vremena), ali i suboptimalnog balansa između “posla i života”.

Golemo priznanje

Koliko vam je i na koji način pomogla stipendija “Za žene u znanosti”?

MARTINA POŽAR: Kao nagrada svjetskog glasa, L'Oreal-UNESCO stipendija “Za žene u znanosti” bila je golemo priznanje za trud i rad. Sama dodjela i sve vezano uz nju bilo je predivno iskustvo, jer je u znanosti rijetko da nagrada bude tako zapažena. Nagrada mi je dala još više elana za rad i pružila mi je mogućnost da upoznam ne samo izvrsne kolegice znanstvenice, nego i sjajne ljude koji neumorno rade na promociji znanosti “iza scena”.

ANTONELA BLAŽEKOVIĆ: Uvijek je lijepo kada drugi prepoznaju vaš trud i rad, a posebno kada to priznanje dolazi od akademika i vrsnih

stručnjaka koji se nalaze u odboru za dodjelu stipendije “Za žene u znanosti”.

LANA VASUNG: Stipendija mi je pomogla puno jer mi je omogućila znanstveno usavršavanje u Švicarskoj. Međutim, u to vrijeme meni je puno više značila medijska promocija zbog koje je čitava moja obitelj bila ponosna (ponajviše baka i dida te mama i tata, koji su me dugoročno podržali i bila podrška mojim profesionalnim aspiracijama te mojoj borbi za promociju žena u muškim zanimanjima). Također, zbog medijske su promocije i brojne studentice kojima sam bila mentor krenule u neuroznanost i kirurgiju.

Kada pogledate unatrag, kako biste ocijenile hrvatski obrazovni sustav – osnovnoškolsku i srednjoškolsku razinu? Što su najbolje, a što najlošije strane školovanja u Lijepoj našoj?

MARTINA POŽAR: Jedino međunarodno iskustvo školovanja koje imam je kao doktorski student u Francuskoj, pa nemam mogućnost usporedbe osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja u Hrvatskoj i inozemstvu. Oduvijek sam učila iz želje i interesa, a ne zato što sam morala. Kad netko ima ljubav prema učenju, svaki obrazovni sustav mu/joj odgovara, jer to dolazi iznutra. Ja sam dobila odličnu podlogu za visokoškolsko obrazovanje, što sam primijetila i u Francuskoj, a u najljepšem sjećanju su mi ostali brojni entuzijastični nastavnici koji su mi predavali u osnovnoj i srednjoj školi. Upravo bih istaknula ljude kao najveću snagu našeg sustava.

ANTONELA BLAŽEKOVIĆ: Kao znanstvenica ne želim generalizirati i donositi zaključke temeljene na malom uzorku koji je meni dostupan. No, ono što vidim jest da su naši učenici vrlo vrijedni i sposobni naučiti nevjerovatne količine podataka. Ipak, pitanje je koliko su sposobni razmišljati svojom glavom i koliko im se kroz školovanje izgubi kreativna crta i želja za slobodnim razmišljanjem i propitkivanjem. Ono što mi se čini da nedostaje našem školstvu jest potpirivanje znanstvene zna-

tiželje i prepoznavanje individualnih afiniteta i talenata pojedinaca te poticanje da se razvijaju u tom vidu.

LANA VASUNG: Sudeći po znanju s kojim sam otišla iz Hrvatske, mislim da imamo izvrstan obrazovni sustav i vrhunske učitelje i profesore jer su nas učili kako razmišljati. Isto tako, kako sam otišla iz Hrvatske prije 10 godina, ne mogu objektivno komentirati sadašnje obrazovanje. Jedino što mogu reći jest da je danas u svijetu jako veliki naglasak

na razvoju tehnologija. Vjerujem da će obrazovni sustav u Lijepoj našoj naći prostora i za nove tehnologije.

Temelj društva

Kako gledate na podatak da Hrvatska za visoko školstvo (i znanost posebice) izdvaja manje od europskog prosjeka?

MARTINA POŽAR: Taj podatak me uvijek rastužuje. Obrazovanje bi trebalo biti temelj društva, a prirodne znanosti su od primarne važnosti

Važnost učitelja u životima mladih

Kako komentirate činjenicu da su hrvatski učitelji i profesori potplaćeni i marginalizirani u društvu?

MARTINA POŽAR: To je nešto što me jako žalosti. Obrazovanje i znanost su u javnom diskursu često gurnuti u zapećak, kako kod nas, tako i u svijetu. Puno je isplativije prostor u medijima i na društvenim mrežama ispuniti lakim sadržajem, lakim notama, nego stvarima koje zahtijevaju angažman. A znanost je nešto što traži veliki trud, učenje, razmišljanje, gdje lajkovi i popularnost ne mogu zamijeniti konkretne rezultate i publikacije. To je tip rada u kojem nema instant-uspjeha, nego je riječ o polaganom putovanju prema izvrsnosti i priznatosti. Samim time, to je put kojim se rjeđe ide, no sva sreća da postoje interno motivirani ljudi koji ipak njime idu. ANTONELA BLAŽEKOVIĆ: Učitelji i profesori imaju izrazito vrijednu zadaću i često nismo ni svjesni koliki utjecaj imaju na mlade ljude koji se školuju. Ja prva mogu reći da je moja profesorica biologije u gimnaziji imala zaista veliki utjecaj na moj smjer daljnjeg obrazovanja jer je prepoznala moju zainteresiranost za biologiju i znanost te me poticala u tom smjeru. Kada prepoznamo njihovu važnu ulogu u formiranju mladih ljudi i, dakako, adekvatno ih platimo, na pravom smo putu prema društvu znanja.

LANA VASUNG: To svakako nije dobro i to je nešto što je postojalo i dok sam radila u Hrvatskoj. Kao i s prethodnim pitanjem, čini mi se i da je ovo pitanje vezano uz razvoj dobre nacionalne strategije. Problem s kojim se čitava akademska zajednica susreće jest činjenica da većina znanstvenih otkrića ostaje “na policama”, tj. nikada ne zaživi kao produkt koji se koristi u društvu. Vrhunske institucije danas razvijaju programe da se znanstvena otkrića iz akademije razviju u produkte koje pojedinci u društvu mogu koristiti. Stoga, čini mi se da bi bolja promocija akademskih dostignuća/otkrića, ali i razvoj strategija kroz koje će ta otkrića biti korištena i primjenjiva u društvu, mogla biti početak rješenja za neopravdanu marginalizaciju učitelja i profesora.

“

Obrazovanje bi trebalo biti temelj društva, a prirodne znanosti su od primarne važnosti za funkcioniranje društva u cjelini, što je u današnjoj situaciji izraženo i nekad

za funkcioniranje društva u cjelini, što je u današnjoj situaciji izraženije no ikad.

ANTONELA BLAŽEKOVIĆ: Smatram da je znanost ono što gura društvo naprijed. Kada pogledate kroz povijest, znanstvena otkrića su bila prijelomnice razvoja. A svaki i najmanji znanstveni doprinos dio je slagalice koja pridonosi boljem životu. Ako tako gledamo, suludo je da se u znanost ne ulaže puno više. Novac koji se uloži u dobro probрана znanstvena istraživanja zasigurno će se višestruko vratiti.

LANA VASUNG: Svakako bismo više trebali izdvajati za visoko školstvo i znanost, no isto tako razumijem da postoje i svojevrstne realne limitacije budžeta. Vjerujem da tu treba razviti dobru strategiju koja bi bila specifična za Hrvatsku.

Može li, uza sve te činjenice, Hrvatska ipak jednog dana postati “društvo znanja”, kao što se političari često vole hvaliti? Što bi se trebalo promijeniti da više mladih ljudi odabire znanost ili prosvjetarsku struku kao svoju budućnost?

MARTINA POŽAR: Može, ako se napravi radikalan zaokret u organizaciji države. Više mladih ljudi izabirat će znanost i obrazovanje ako se ta struka više cijeni, te ako prosvjetni djelatnik bude plaćen više nego razni načelnici, pročelnici, menadžeri u javnim poduzećima i ini. Smanjenje državnog/birokratskog aparata i ekonomičnija reorganizacija trebali bi eliminirati suviše, a dati mjesta prosvjetarima, pogotovo deficitarnima.

ANTONELA BLAŽEKOVIĆ: U Hrvatskoj žive brojni mladi ljudi koji žele učiniti naše društvo boljim, koji imaju volju i koji imaju znanje. Samo im treba još omogućiti i način kako. Kada se počne više ulagati u znanost i u obrazovanje te kada se počne pružati više mogućnosti mladima koji žele nešto promijeniti, onda ćemo biti živo “društvo znanja”. I znanost i prosvjeta nisu struke koje čovjek odabire zbog želje da se financijski obogati, nego su to struke koje mladi biraju jedino zbog toga jer je to ono jedino čime se žele baviti. Smatram da bi se i kroz ranije obrazovanje više trebala uključivati “znanstvena” metodologija i takav način razmišljanja. Brojni učenici, vjerujem, ni ne znaju koje sve mogućnosti imaju u znanstvenom svijetu.

LANA VASUNG: Znanje je važno. Međutim, danas je jednako važno da se to znanje može i primijeniti. Potrebna je razvoj multidisciplinarnih timova i strategija u kojoj se znanje pretače u društveno koristan produkt, bilo da govorimo o novim terapijama ili o inovacijama srednjoškolskih timova.

INOVATIVAN PROGRAM KAO ODGOVOR NA IZAZOVE
SUVREMENOGA ODGOJA I OBRAZOVANJA

Otvvara se studij pedagogije na Fakultetu hrvatskih studija

Senat Sveučilišta u Zagrebu podržao je osnivanje novoga studija pedagogije na Fakultetu hrvatskih studija. Postupak osnivanja i vrijednovanja ušao je tako u završnu fazu i očekuje se da će prva generacija polaznika početi studirati već ove jeseni

Suvremene odgojno-obrazovne znanosti predstavljaju danas u svijetu i u Republici Hrvatskoj posebno dinamično znanstveno područje, kako po broju znanstvenih istraživanja tako i prema udjelu u financiranju. U tom kontekstu istaknuta je uloga pedagoga kao znanstvenika i stručnjaka u provođenju i sudjelovanju u raznolikim razvojnim i akcijskim istraživanjima, organiziranju odgojno-obrazovnog procesa, unaprjeđivanju nastave, savjetodavnim i stručno-razvojnim poslovima, stručnom usavršavanju i cjeloživotnom obrazovanju. Studij odgojno-obrazovnih znanosti (pedagogije) izrazito je interdisciplinarno znanstveno usmjeren, a u Hrvatskoj i na Sveučilištu u Zagrebu to predstavlja novost i inovacijski iskorak u odnosu na neke uže/tradicionalne pristupe pedagogiji. Studij je dio općega usmjerenja Fakulteta hrvatskih studija prema hrvatskoj kulturi te svjetskim i posebno europskim odrednicama i vrijednostima kojima hrvatska pedagogija nedvojbeno pripada, a odvija se sukladno zamisli humboldtovskoga sveučilišta o funkcionalnom povezivanju i objedinjenosti znanstvenoga i nastavnoga rada koje podrazumijeva da je didaktičko djelovanje neodvojivo od istraživačkoga, tako da poučavanje može biti ukorak s promjenjivim potrebama kao što su zahtjevi društva i znanstvene spoznaje.

Odgovor na potrebu za reformom

U suvremenom svijetu obrazovanje se smatra ključnim čimbenikom društvenoga, kulturnoga i gospodarskoga razvoja, napretka i stabilnosti, te se poseban naglasak stavlja na izobrazbu stručnjaka koji rade u području odgoja i obrazovanja. Stoga je svrha pokretanja studija odgojno-obrazovnih znanosti (pedagogije) na Fakultetu hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu – osposobljavanje znan-

Riječ voditeljice

Nema delikatnije zadaće od one da ovim studijem obrazujemo pedagoge koji će u budućnosti biti odgovorni za odgoj i obrazovanje naše djece. To je časna zadaća koja za sobom povlači veliku odgovornost. Potpuno

posvećeni odgojno-obrazovnim idealima i vođeni načelima pedagoške etike, cilj nam je stvoriti pozitivnu percepciju profesionalnoga statusa pedagoga i ostvariti njihov potpuni ugled. Integriranim studijem odgojno-obrazovnih znanosti (pedagogije) na Sveučilištu u Zagrebu, Fakultetu hrvatskih studija, ali i u Republici Hrvatskoj stvaramo novu vrijednost. Smatramo da ćemo, imajući u vidu nadolazeće generacije naših studenata s kojima ćemo u zajedništvu, vodeći se najvišim pedagoškim standardima, zasigurno biti uvršteni na listu najboljih studija odgojno-obrazovnih znanosti, odnosno pedagogije u Europi.

**doc. Katarina Dadić,
predstojnica Odsjeka za
odgojno-obrazovne znanosti**

Katarina
Dadić
IVAN
PERKOV

stvenika i stručnjaka koji će svojim znanjem i kompetencijama pridonijeti unaprjeđivanju odgoja i obrazovanja sukladno suvremenim svjetskim tijekovima, ali i širem društveno-gospodarskom napretku u Hrvatskoj.

Na Fakultetu hrvatskih studija studij odgojno-obrazovnih znanosti (pedagogije) nastao je kao odgovor na odgojne potrebe hrvatskoga društva u čijem je središtu i sveobuhvatna reforma sustava odgoja i obrazovanja. Ona zahtijeva nove stručnjake koji će biti neposredni nositelji tih promjena. Fakultet hrvatskih studija u svojem planu razvoja prepoznaje ulaganje u ljudske potencijale kao važan čimbenik razvoja hrvatskoga sustava odgoja i obrazovanja, ali i podlogu na kojoj se razvijaju učinkovite nacionalne odgojno-obrazovne politike. Njima je pedagojska znanost oslonac kao komplementarna s društvenim, humanističkim, kao i drugim znanstvenim disciplinama.

Svrha je studija stjecanje više od pukoga činjeničnoga znanja, da naučeno postane smisleno; pretraživanje, analiza i sinteza informacija kao pomoć u odlučivanju, odnosno razumijevanje i proni-

Izvjesta zapošljivost s diplomom

Zapošljivost studenata integriranoga studija odgojno-obrazovnih znanosti (pedagogije) proistječe iz potreba odgojno-obrazovnog sustava (profesije pedagoga) i uvođenja koncepcije cjeloživotnoga obrazovanja. Studijski program usmjeren je prema potrebama razvoja suvremenoga društva, ali i cjelovite reforme hrvatskoga odgojno-obrazovnog sustava u skladu s nacionalnim i europskim vrijednostima. Državnim pedagoškim standardima predškolskoga odgoja i naobrazbe, osnovnoškolskoga i srednjoškolskoga sustava odgoja i obrazovanja koje je donio Hrvatski sabor propisana su mjerila o broju stručnih suradnika (pedagoga) koja omogućavaju zapošljavanje diplomiranih studenata ovoga studijskoga programa.

Analiza koju su proveli regionalni i područni uredi Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje, uz koordinaciju Središnjega ureda Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje, ukazuje kako postoji opetovana potreba za stručnjacima iz znanstvenih polja pedagogije i obrazovnih znanosti. Uzevši u obzir statističke podatke i relativne pokazatelje o zapošljavanju nezaposlenih osoba prema obrazovnom programu koji su završile, podatke o nedostatku radnika pojedinih zvanja dobivene anketom poslodavaca te kvalitativne dojmove savjetnika stečene iskustvom posredovanja pri zapošljavanju, strategije i planove gospodarskoga razvoja odnosno razvoja pojedinih sektora na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te prognozirani položaj pojedinih zvanja na tržištu rada u budućnosti Hrvatski zavod za zapošljavanje izradio je Preporuke za obrazovnu upisnu politiku i politiku stipendiranja. Iz podataka u Preporukama vidljiv je porast u potrebi za stručnjacima iz odgojno-obrazovnih znanosti (pedagogije). Osim u odgojno-obrazovnim ustanovama (dječji vrtići, škole, domovi, agencije), alumni ovoga studija zapošljivi su u sustavu cjeloživotne naobrazbe (studentski centri, centri za kulturu, pučka učilišta, andragoške ustanove, auto-škole, ustanove za osmišljavanje slobodnoga vremena), kulture (ustanove u kulturi, mediji, kulturno-umjetnička društva, nakladničke tvrtke), socijalne skrbi (domovi za starije i nemoćne), zdravstva (bolnice, lječilišta, toplice), rada (profesionalna orijentacija, savjetovništva, zavodi za zapošljavanje), domovinske sigurnosti (središta za obuku ročnika, vatrogasaca, policijska, vojna i sigurnosna učilišta), turizmu (animatori, odmarališta, hoteli, turističke zajednice), poduzetništvu i udrugama građanskoga društva.

MIRNA PIBERNIK

FAKULTET HRVATSKIH STUDIJA

Dvopredmetne kombinacije

Studijski program odgojno-obrazovnih znanosti (pedagogije) ustrojava se kao dvopredmetni integrirani preddiplomski i diplomski studij u trajanju 5 godina (10 semestara) i studira se u kombinaciji s drugim sveučilišnim dvodisciplinarnim studijskim programima na Fakultetu hrvatskih studija. Tako student može istodobno studirati odgojno-obrazovne znanosti (pedagogiju) na preddi-

plomskoj razini u paru s: demografijom i hrvatskim iseljeništvom, filozofijom i kulturom, poviješću ili sociologijom. Na diplomskoj razini studij se može kombinirati s: demografijom i hrvatskim iseljeništvom, filozofijom, hrvatskim latinitetom, komunikologijom, kroatologijom, kulturologijom, poviješću ili sociologijom.

Društvena potreba za pedagozima

Studij odgojno-obrazovnih znanosti (pedagogije) pretpostavlja samostalan rad pedagoga i/ili kao člana stručno-razvojnih službi (formiranje, razvijanje i usavršavanje stručno-razvojnih službi u funkciji unaprjeđenja kvalitete odgojno-obrazovnog rada u kojima su poslovi i zadaci pedagoga razvidni i diferencirani). Mjesto i uloga pedagoga važna je u:

- ustroju, planiranju i programiranju rada odgojno-obrazovne ustanove i izrade uputnika;
- pedagoško-didaktičko-metodičkom unaprjeđenju odgojno-obrazovnog rada (različiti odgojni pristupi i inovacije u nastavi);
- kontinuiranom praćenju odgojno-obrazovnog/nastavnog rada u predškolskim i školskim ustanovama;
- cjeloživotnom profesionalnom razvoju odgajatelja, učitelja i nastavnika;
- pedagoškom savjetodavnom radu s učenicima, odgajateljima/učiteljima i roditeljima;
- suradnji s psiholozima, rehabilitatorima, logopedima, socijalnim radnicima i drugim stručnim suradnicima;
- planiranju, sudjelovanju u radu, praćenju i vrjednovanju djece/učenika s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama (razvojne poteškoće, problemi u ponašanju i daroviti);
- suradnji i koordinaciji s javnopravnim prosvjetnim službama, agencijama i drugim institucijama;
- demokratizaciji i humanizaciji odnosa u odgojno-obrazovnim ustanovama (ozračje i kultura vrtića/škole);
- izvannastavnim, izvanškolskim i slobodnovremenskim aktivnostima djece i učenika;
- provođenju pedagoških istraživanja u odgojno-obrazovnim ustanovama;
- profesionalnoj orijentaciji i savjetovanju;
- vođenju dokumentacije o odgojnom radu i nastavi.

canje bitnoga radi dostizanja ključnih sposobnosti potrebnih za učinkovit timski rad i kreativnu prilagodbu globalnih dostignuća lokalnim potrebama; usklađenje zahtjeva školovanja i tržišta rada.

Program za izazove sutrašnjice

Studijskim programom, osim općih i specifičnih kompetencija, kod studenata se žele istaknuti kulturne i društvene promjene u nacionalnom, europskom i međunarodnom okruženju te akademski i intelektualni pogled na svijet. Svladavanje studija odgojno-obrazovnih znanosti (pedagogije) uključuje perspektivne preobrazbe promjena u razumijevanju sebe, revizije uvjerenja i promjena u načinu života, propitivanje pretpostavki, stajališta i vrijednosti te razmatranje višestrukih gledišta uvijek tražeći potvrdu obrazloženja. Tako akademskim postignućem postaje da se tumačenja daju iz uvjerenja, sudova i osjećaja osobe te da se svjesno određuje značenje iskustva ili tijeka učenja koje stvara bitnu promjenu u pojedinčevim navikama, zamislama ili stajalištima. Polazeći od spoznaje kako samo odgojem čovjek postaje čovjekom, jer se čovjek ne rađa odgojen, nego s mogućnošću biti odgo-

jen, kako je odgoj umijeće od kojega ne postoji veće, kako su dobre škole plod ne toliko dobrih propisa, koliko osobito dobrih učitelja te kako su djeca i mladi nositelji hrvatske razvojne budućnosti, ustrojavanje ovakvoga studija društvena je, gospodarska i nacionalna potreba.

Studij odgojno-obrazovnih znanosti (pedagogije) strukturiran je prema zahtjevima suvremene znanosti o odgoju, prepoznatljivih kolegija, protočnosti i mobilnosti studenata, kao dvopredmetni studij, uz drugi studij na Fakultetu hrvatskih studija (*double major*). Nastoji se isticati kvalitetom nastave, sadržajem, pedagojskim usmjerenjem i poštovanjem profesionalne etike. Široko je usmjeren/povezan prema lokalnoj zajednici (javnom, privatnom i civilnom sektoru), budući da će studenti nakon završenoga studija moći samostalno, kompetentno i kreativno obavljati poslove pedagoga bez kojih suvremeni odgoj i obrazovanje nisu mogući. Znanja i vještine koje će studenti dobiti studirajući ovaj studij, s posebnim naglaskom na niz novih i primjenjivih pedagogija, čine ovaj studij potpuno prepoznatljivom na Sveučilištu u Zagrebu, ali i u Republici Hrvatskoj.

R.I.

Struktura studija

Cilj i zadatci studija odgojno-obrazovnih znanosti (pedagogije) jesu kroz kolegije u prvom i drugom semestru upoznati osnovne odrednice i razvoj pedagogije, odgojno-obrazovnog/školskoga sustava, kao i multidisciplinarnu značajku pedagojske znanosti (Opća pedagogija, Sustavna pedagogija, Opća povijest pedagogije, Povijest hrvatske pedagogije i školstva, Antropologija odgoja i obrazovanja, Pedagogija djetinjstva, Andragogija, Bioetika i etika u odgoju i obrazovanju).

U drugoj i trećoj studijskoj godini studenti upoznaju:

- neke od temeljnih pedagojskih disciplina (Didaktika, Obiteljska pedagogija, Pedagogija roditeljstva, Pedagogija uključenosti, Pedagogija ranoga odgoja, Školska pedagogija, Visokoškolska pedagogija),
- interdisciplinarne pristupe suvremenom odgoju i obrazovanju (Pravo u odgoju i obrazovanju, Psihologija obitelji i roditeljstva, Psihologija djetinjstva, Psihologija mladenaštva, Psihologija zrele dobi, Teorija i filozofija odgoja, Sociologija odgoja i obrazovanja, Psihologija odgoja i obrazovanja, Medijski odgoj i obrazovanje, Pedagogija spolnosti, Spoznajni razvoj), kao i
- metodologiju pedagogije (Metodologija pedagojskih istraživanja, Kvantitativna istraživanja u odgoju i obrazovanju, Kvalitativna istraživanja u odgoju i obrazovanju).

U nastavku studija studenti dopunjuju i proširuju stečena znanja u području institucionalnoga i izvaninstitucionalnoga odgoja i obrazovanja (Međukulturna pedagogija, Pedagogija slobodnog vremena, Socijalna pedagogija, Pedagoška resocijalizacija, Razvojna psihopatologija, Pedagoško vođenje i upravljanje, Alternativni odgoj i obrazovanje, Etnopedagogija, Domska pedagogija, Odgojno-obrazovne politike, Gerontogogija, Međunarodno obrazovanje, Cjeloživotno učenje i obrazovanje, Ekonomika odgoja i obrazovanja, Kibernetika u odgoju i obrazovanju, Muzejska pedagogija, Školovanje kod kuće i Umjetnički odgoj).

Studij uz znanstveno-teorijsku sastavnicu ima značajnu usmjerenost na područje metodike i stručne prakse (Predškolski praktikum i stručna praksa, Uputnik i metodike nastave, Inovacije u nastavi, Školski praktikum i stručna praksa, Vrjednovanje i ocjenjivanje, Udžbenik kao nastavno sredstvo, Strategije za aktivno učenje, Slobodnovremenski praktikum i stručna praksa, Metodika rada s učenicima s posebnim potrebama, Rad s darovitom djecom, Rad s djecom s poteškoćama u razvoju, Metodika rada pedagoga, Pedagoška praksa i mentorski rad, Preventivni programi i Vještine savjetodavnoga razgovora).

Cilj i zadatci studija ostvaruju se u individualnom mentorskom radu, vođenju, konzultacijama te obveznim i izbornim predmetima koji svaki sa svoga znanstvenoga aspekta pridonosi sustavnoj izgradnji pedagojskoga mišljenja, analize i zaključivanja, te osposobljava studente za konkretan pedagoški rad stjecanjem odgovarajućih stručnih, znanstvenih, metodičkih i praktičnih znanja i vještina za profesionalno i inovirajuće djelovanje u različitim pedagoškim situacijama.

Uvjeti upisa i razredbeni postupak

Završena četverogodišnja srednja škola, odnosno najmanje 12 godina odgoja i obrazovanja.

Redoslijed prava upisa pristupnika na studijski program sastavlja se prema sljedećem sustavu bodovanja:

- a) na temelju uspjeha u srednjoj školi do 200 bodova,
- b) na temelju položenih ispita na državnoj maturi do 500 bodova:
- Hrvatski jezik (razina A) do 200 bodova,
- Matematika (razina B) do 100 bodova,
- Strani jezik (razina A) do 150 bodova,
- Izborni predmet (bilo koji) do 50 bodova.
- c) na temelju motivacijskoga pisma ili motivacijskoga videa te motivacijskoga razgovora 250 bodova,
- d) na temelju osvajanja 1.–3. mjesta na državnom natjecanju i/ili završena dvostrukoga četverogodišnjega srednjoškolskoga programa 50 bodova.

Razredbeni postupak provodi razredbeno povjerenstvo. Mjerila vrjednovanja postignuća za upis studenata u prvu godinu dvopredmetnoga integriranoga studija odgojno-obrazovnih znanosti (pedagogije) utvrđuje Fakultet hrvatskih studija, a potvrđuje Senat Sveučilišta u Zagrebu.

Uvjeti se objavljuju na mrežnim stranicama Fakulteta i Sveučilišta. Motivacijsko pismo ili motivacijski video sastavlja se i vrjednuje sukladno posebnom naputku.

MEDICINSKI DOSEG NAJVIŠE RAZINE

Transplantacije pluća u KBC-u Zagreb dokaz su izvrsnosti i timskoga rada

PIŠE IVAN PERKOV

Hrvatska je već dugo među vodećim zemljama Europe i svijeta po uspješnosti transplantacijske medicine, a složene transplantacije pluća izvedene posljednjih mjeseci u KBC-u Zagreb dokaz su stalnog napredovanja. Ovaj je uspjeh plod suradnje Ministarstva zdravstva, Eurotransplanta, Kliničkog bolničkog centra Zagreb i Sveučilišne klinike u Beču. Složen postupak poput ovoga ne bi bio moguć bez angažmana brojnih specijalista. O postupku transplantacije, njegovu značaju i specifičnostima, ali i o brojnim drugim temama vezanim uz suvremenu medicinu razgovarali smo s članovima tima stručnjaka na čijem je čelu akademik **Miroslav Samaržija**, predstojnik Klinike za plućne bolesti Jordanovac. Budući da se ova godina na Sveučilištu u Zagrebu obilježava kao godina inovacija, a značajan dio tima čine i nastavnici Medicinskoga fakulteta, posebnu smo pozornost posvetili primjeni suvremenih tehnoloških rješenja i umjetne inteligencije u dijagnostičkim i terapijskim postupcima. U razgovoru za Universitas sudjelovali su članovi transplantacijskog tima **Fedža Džubur**, dr. med., prim. dr. **Ante Marušić**, prof. **Marko Jakopović** i doc. **Mateja Janković Makek**.

Uspješne transplantacije pluća u KBC-u Zagreb snažno su odjeknule u javnosti no dojam sam da se spominje samo završni čin, a zanemaruje desetljetni rad na tom projektu?

Dr. Džubur: Transplantacija pluća, kao i bilo koja druga složena medicinska djelatnost, zahtijeva jako veliki broj stručnjaka različitih specijalnosti. Konkretno, naš program je nastao udruživanjem djelatnika četiriju velikih klinika KBC-a Zagreb: Klinike za kardijalnu kirurgiju, Klinike za torakalnu kirurgiju, Klinike za anesteziju, reanimatologiju i intenzivno liječenje te Klinike za plućne bolesti Jordanovac koja je nositelj projekta. Djelatnici navedenih klinika imaju veliko iskustvo u drugim složenim zahvatima kao što su transplantacija srca, izvantjelesna membranska oksigenacija, onkološka i rekonstruktivna torakalna kirurgija kao i intenzivistička skrb za navedene bolesnike. Također, KBC Zagreb ima potrebnu infrastrukturu i razrađeni program transplantacije drugih solidnih organa pa se upravo inkorporacijom svih navedenih segmenata došlo

Od početka smo u RH kompletirali cijeli transplantacijski program te se možemo pohvaliti da građanima možemo ponuditi jednaku ili čak bolju transplantacijsku skrb nego u najrazvijenijim zemljama svijeta - objašnjava dr. Fedža Džubur

do navedenih postignuća. Ni je naodmet spomenuti i činjenicu da se u Klinici za plućne bolesti već dvadesetak godina prate bolesnici s transplantiranim plućima te su rezultati preživljenja naših bolesnika komparabilni s europskim centrima izvrsnosti u navedenom području.

Suradnja i prenošenje znanja

Ovako složen medicinski postupak uključuje brojne stručnjake različitih specijalizacija. Možete li sažeto predstaviti vaš tim?

Dr. Džubur: Osim gore navedenih specijalnosti, u postupku pripreme bolesnika sudjeluje više od 30 liječnika različitih specijalnosti koji nam pomažu napraviti predtransplantacijsku obradu. Potrebno je prije transplantacije provjeriti funkciju svih organskih sustava te isključiti sistemsku i malignu bolest, kao i eventualna infektivna žarišta. Potom se bolesnika, nakon prikaza na multidisciplinarnom timu, postavlja na aktivnu listu pri Eurotransplantu i čeka dojava o adekvatnom organu. Nakon dojava da je organ dostupan, glavni bolnički koordinator te koordinator za

transplantaciju pluća uključuju liječnike različitih specijalnosti te druge stručnjake koji rade na tipizaciji tkiva, mikrobiološkoj obradi, pripremi krvnih derivata te ostalih transfuzijskih pripravaka, laboratorijskoj i radiološkoj obradi te pripremi perfuzionističke i anesteziološke opreme. U transplantacijski postupak uključeno je više od 70 ljudi različitih specijalnosti. Nakon transplantacije pluća potrebno je redovito praćenje bolesnika, s obzirom na brojne epizode odbacivanja, infektivne reakcije te ostale brojne komplikacije kao što su mogućnosti maligne alteracije, patološke frakture i slično. Sve navedeno samo dijelom prikazuje složenost sustava pripreme i praćenja bolesnika, kao i presadbe organa.

Prenošenje znanja od presudne je važnosti u suvremenoj medicini, a u ovom je slučaju presudna suradnja s bečkim liječnicima. Nastavlja li se ta suradnja ili naši stručnjaci odsad samostalno izvođe ove zahvate i nastavljaju prenositi znanja drugima?

Dr. Džubur: Suradnja s kolegama iz Klinike AKH u Beču, tj. transplantacijskim timom profesora **Waltera**

Klepetka je počela kasnih devedesetih godina. Na temelju te suradnje je 2002. godine učinjena i prva unilateralna transplantacija pluća, no, nažalost, program nije uspostavljen niti je dalje razvijan. Suradnja je formalizirana 2011. godine ugovorom Ministarstva zdravstva RH i Republike Austrije. Suradnja se tijekom svih ovih godina nastavila i intenzivirala, i praktičnim, i znanstvenim radom na području transplantacije, plućne hipertenzije te torakalne onkologije. Ukupno je 25 liječnika KBC-a Zagreb do sada bilo na edukaciji u Klinici AKH. Tijekom 2019. i 2020. godine članovi našeg transplantacijskog tima su boravili u Klinici AKH u Beču te je nakon povratka početak planiranog transplantacijskog programa zbog potresa i pandemije odgođen za 2021. godinu. Kolege iz Klinike AKH u Beču (kirurzi i anesteziolozi) pod vodstvom profesora **Konrada Hoetzeneckera** dolaze na transplantaciju pluća u ulozi proktora i mentora i time daju dodatnu sigurnost i edukaciju našim liječnicima. S obzirom na to da se radi o mladim liječnicima, suradnja će se sigurno nastaviti i sljedećih godina.

“

U transplantacijski program udruženi su djelatnici četiriju velikih klinika, uključeno je više od 70 ljudi različitih specijalnosti, a nakon transplantacije bolesnik se redovito prati

Što mogućnost izvođenja ovog postupka u Zagrebu znači za građane Hrvatske?

Dr. Džubur: Do sada su građani Hrvatske odlazili na transplantaciju pluća u Kliniku AKH u Beču nakon učinjene obrade u Klinici za plućne bolesti Jordanovac. Nakon obavljene transplantacije periodički su išli na kontrolne preglede u Austriju tijekom prve godine praćenja. Osim financijske uštede te pojednostavljenja postupka, očekuje se i smanjenje i skrać-

nje liste čekanja; naime RH je među najboljim zemljama u svijetu, ako se gleda broj donora na milijun stanovnika. Preneseno na konkretne brojeve, u RH godišnje imamo 20-25 potencijalnih donora pluća, a potrebu za transplantacijom imamo kod 15 bolesnika. Također, od početka smo u RH kompletirali cijeli transplantacijski program te se možemo pohvaliti da građanima možemo ponuditi jednaku ili čak bolju transplantacijsku skrb nego u najrazvijenijim zemljama svijeta.

Sve sofisticiraniji postupci i rješenja

Ovakvi postupci zahtijevaju i skupu sofisticiranu opremu. Koliko je bilo teško doći do nje u poslovično podfinanciranom hrvatskom zdravstvenom sustavu?

Dr. Džubur: S obzirom na dugu tradiciju transplantacijske medicine u KBC-u Zagreb nisu bila potrebna velika dodatna financijska ulaganja u sofisticiranu opremu. Za potrebu transplantacije pluća pribavljen je dodatni pribor te materijali specifični za tu vrstu transplantacije, no oni nisu od ključne važnosti za početak programa. Prilikom postupka transplantacije pluća koristimo resurse KBC-a Zagreb koji se koriste u transplantaciji drugih organa. Naime, više od tri desetljeća se u KBC-u Zagreb radi transplantacija srca koja je tehnički najslabija transplantacija pluća, u postupku se koristi metoda izvantjelesne membranske oksigenacije koja transplantacijskom kirurgu omogućava jednostavniji rad te u konačnici dovodi do boljeg ishoda operativnog zahvata, jer znatno smanjuje reperfuzijsku ozljedu pluća. Pored navedenog bitna je anesteziološka oprema, tipizacija tkiva, mikrobiologija, transfuziologija i cijeli niz drugih popratnih službi s brojnom medicinskom opremom. Zbog toga se transplantacija pluća može raditi samo u velikim centrima s velikim brojem stručnjaka različitih djelatnosti.

Što sve veća primjena suvremene tehnologije i umjetne inteligencije znači za respiratornu medicinu i medicinu uopće?

Prim. dr. Marušić: Iz perspektive radiologije, tehnologija znači život. Tehnologija je utkana u razvoj radiologije kao struke. Radiologija je slikovni prikaz tijela različitim tehnikama koje su visoko sofisticirane, a temelje se na upotrebi rendgenskih zraka (RTG, mamografski i uređaji za kompjutoriziranu tomo-

Prof. Marko Jakopović: Moderna terapija danas uključuje ciljanu terapiju te imunoterapiju

Dr.med. Fedža Džubur: Transplantacija pluća može se raditi samo u velikim centrima s velikim brojem stručnjaka

Prim. dr. Ante Marušić: Iz perspektive radiologije, tehnologija znači život

“
Klinika Jordanovac je, uz Ministarstvo zdravstva nositelj ideje, stvaranja, implementacije i provedbe Nacionalnog programa za probir i rano otkrivanje karcinoma pluća (NPP). To je prvi takav program koji se provodi na nacionalnoj razini u Europi

koji nemaju aktivacijske mutacije, kandidati su za liječenje imunoterapijom.

Napreduje se i u terapijskim, a ne samo u dijagnostičkim postupcima?

– Svakako. Imunoterapija ima potpuno drukčiji princip liječenja. Dok ciljana terapija i kemoterapija direktno djeluju na tumorske stanice te ih tako uništavaju, imunoterapija potiče naš imunološki sustav da se sam bori protiv tumorskih stanica. Također, moguća je i primjena kombinacije više modaliteta liječenja, npr. kemoterapije i imunoterapije. Svi navedeni oblici terapija danas se rutinski primjenjuju u Klinici za plućne bolesti Jordanovac, KBC-a Zagreb. Danas je najvažnije, kao što je spomenuto ranije, određivanje prediktivnih biomarkera (mutacija) koji su ključni za liječenje. Rutinski se ti markeri određuju imunohistokemijom ili imunocitokemijom, te molekularnim metodama (PCR). Metode imaju nedostatak jer se određuje jedan po jedan marker. Napredak u dijagnostici je uvođenje sveobuhvatnog genskog testiranja pri kojem se uz pomoć najnovijih uređaja određuju potencijalne mutacije na nekoliko stotina gena odjednom. U suradnji s tvrtkom Roche, koja je potpisala ugovor o suradnji s Vladom RH, započeo je program sveobuhvatnog genskog testiranja za bolesnike s raznim tumorima. Također, u pripremi je i izgradnja najmodernijeg laboratorija koji bi analizu gena radio za cijelu regiju.

Prim. dr. Marušić: Najbolji način za smanjenje incidencije raka pluća jest prestanak pušenja. S druge strane, rana detekcija raka pluća omogućava ranu kiruršku intervenciju koja dovodi do potpunog izlječenja. Rana detekcija karcinoma pluća u Republici Hrvatskoj omogućena je provođenjem NPP raka pluća. Javno-zdravstvena kampanja za promociju NPP raka pluća trebala bi rezultirati povećanjem svijesti o štetnosti pušenja i time potaknuti pojedince da donesu odluku o prestanku pušenja na pozitivan, afirmativan način. Osim toga, sastavni dio NPP raka pluća je promocija nepušenja kroz letke koji se daju sudionicima programa i podrška u nastojanju prestanka pušenja kroz programe za odvikavanje od pušenja, tzv. škole nepušenja.

Konačni rezultat provedbe NPP raka pluća trebao bi biti smanjenje smrtnosti od karcinoma pluća zbog poticanja na prestanak pušenja i podrške onima koji bi bili voljni pokušati prestati pušiti te otkrivanju karcinoma pluća u vrlo ranoj fazi.

Prilika za mlade liječnike

A kad smo ipak kod COVID pandemije, pribijavate li se da će ona i dugoročno povećati respiratorne probleme i stvoriti potrebu za većim brojem stručnjaka u tom području?

Doc. Janković Makek: Osim što akutna bolest uzrokovana SARS-CoV-2 virusom u značajnoj mjeri opterećuje zdravstveni (ali i ekonomski) sustav, svjedoci smo sve većeg priljeva bolesnika koji se nose s kroničnim posljedicama infekcije. Iako te posljedice mogu zahvaćati gotovo bilo koji organski sustav i utjecati i na psihološki i kognitivni aspekt osobe, ipak najznačajniji obol predstavljaju respiratorne sekvele. S obzirom na patogenezu akutne bolesti koja uključuje značajno oštećenje alveolarnog epitela i vaskularnog endotela te, često, pretjeranu imunološku reakciju organizma u drugoj fazi akutne infekcije, ne iznenađuje što su glavne posljedice poremećena plućna arhitektonika s razvojem plućne fibroze i kronična tromboembolijska plućna bolest s mogućim razvojem kronične tromboembolijske plućne arterijske hipertenzije. Ako sagledamo razmjere epidemije u svijetu, ali i u našoj zemlji, možemo očekivati porast broja osoba koje će zahtijevati pulmološku obradu i liječenje zbog navedenog, a izgledno je i da će se povećati broj osoba kojima će se procjenjivati opcija transplantacije pluća u konačnici borbe sa sekvelama COVID-a 19. Iako smo već dosta toga naučili u proteklih godinu dana, što iz svjetske literature, što iz naših osobnih iskustava, ostaje još mnogo otvorenih pitanja o tome kako liječiti akutnu fazu bolesti, kako spriječiti ili smanjiti razvoj kroničnih posljedica, kao i kako te posljedice što kvalitetnije liječiti. Jasno je stoga da se radi o iznimno zanimljivom i aktivnom polju medicine u kojem ne samo da ima prostora i potrebe za povećanjem broja ljudi već ima i puno prostora za učenje, rast, razvoj i napredak mladih liječnika.

Možete li se na kraju intervjua obratiti studentima medicine, vašim budućim kolegama?

Doc. Janković Makek: Dragi naši budući doktori, budite hrabri i ustrajni u stjecanju znanja i vještina i izvucite najbolje što možete iz ove novonastale i teške situacije. Jasno je da ste ostali zaklinuti za dobar dio praktične nastave, no sve se to može nadoknaditi, osobito ako iza vas stoji znanje (premda većinom teorijsko), želja za razvojem i napredovanjem i ljubav prema medicini. Iako je primamljivo otići i naći posao izvan naše zemlje, ja vas pozivam da ostanete ovdje i svojom mladosti, znanjem i voljom za učenjem pomognete u izgradnji boljeg sustava za sve nas. Ako je netko od vas zainteresiran za pulmologiju i želi raditi na nekom od naših brojnih projekata te uže upoznati struku i njezine prednosti, neka mi se slobodno javi!

grafiju – CT), ultrazvučnim valovima i magnetskoj rezonanciji (MR uređaji). U širem smislu, slikovni prikaz uključuje i nuklearno medicinske i hibridne metode (PET/CT, PET/MR, CT/scintigrafija skeleta, itd.). Svi radiološki uređaji se razvijaju velikom brzinom, i u smislu učinkovitosti, i u smislu poboljšanja kvalitete slike i softverskih mogućnosti. Tako, na primjer, uređaji koji se baziraju na rendgenskom zračenju sve manje zrače uz stalno poboljšanje slike, a MR uređaji postaju sve snažniji i brži. Veliki tehnološki iskorak dogodio se prelaskom s analogne na digitalnu tehnologiju, a to je omogućilo primjenu i razvoj brojnih programskih rješenja za prijenos, pohranu i analizu slike te podršku u očitavanju.

Danas je stoga moguća i dijagnostika na daljinu?

– Tako je, danas se podrazumijeva da svaki radiološki odjel ima PACS (eng. Picture Archiving and Communication System) sustav za pohranu i prijenos slika, ali se traže i rješenja za međusobno bolje komuniciranje sustava različitih proizvođača. Primjena PACS sustava dovela je do mogućnosti prijenosa slika na daljinu u sustavu telemedicine, čime je omogućena analiza slika na daljinu. PACS sustavi nude mogućnosti pregledavanja slike uz jednostavno mijenjanje postavki slike; od mijenjanja “prozora”, dakle izgleda slike, do gledanja u različitim projekcijama koje mogu biti i kose, te mogućnosti mjerenja raznih dimenzija, kutova, zakrivljenih struktura ili gustoće kako bi se karakterizirala struktura neke promjene. Brojne su druge mogućnosti uz sve više naprednih programskih rješenja, poput različitih CAD (eng. Computer-aided diagnosis ili detection) sustava.

Radi se o primjeni umjetne inteligencije u dijagnostici?

– Upravo tako, recimo, CAD sustav se u torakalnoj radiologiji može koristiti za de-

tekciju malih plućnih nodula koji se samo pregledom specijalista kliničke radiologije lako mogu propustiti. Danas su CAD sustavi dodatno unaprijeđeni i evoluirali su u samostalne sustave koje nazivamo umjetnom inteligencijom. Umjetna inteligencija će upotrijebiti CAD na raniji CT pregled i trenutni CT pregled, povezati i usporediti rezultate te izbaciti određeni rezultat prema unaprijed zadanim kriterijima, npr. kao što je vrijeme duplikacije volumena (eng. VDT – Volume doubling time) za plućni nodul. Prema vrijednosti VDT-a, radiolog može zaključiti koliki je maligni potencijal lezije. Osim navedenog, moguće je u istom aktu dobiti i podatke o širini aorte, o kalcifikatima koronarnih arterija ili gustoći kostiju, itd. Ipak, u ovo, za nas moderno vrijeme, radiologija ne treba tehnologiju samo za stvaranje, pohranu, prijenos ili analizu slike, već je potrebno imati i programski rješenje – aplikacije za praćenje protoka pacijenata od narudžbi do izdavanja nalaza. Sve više težimo strukturiranim nalazima koji bi bili razumljiviji kolegama i pacijentima. Takvi strukturirani nalazi mogu, uz pomoć sustava umjetne inteligencije, velikim dijelom biti popunjeni automatizirano prijenosom podatka iz rezultata obrade provedenih lokalno ili u nekom oblaku (eng. Cloud).

Rano otkrivanje raka pluća

Vaša je klinika još po nečem međunarodno prepoznata. Odnedavno u Hrvatskoj imamo prvi program ranog otkrivanja karcinoma pluća u Europi. Možete li nam pojasniti o čemu je riječ?

Prim. dr. Marušić: Klinika za plućne bolesti Jordanovac, KBC-a Zagreb je, uz Ministarstvo zdravstva RH nositelj ideje, stvaranja, implementacije i provedbe Nacionalnog programa za probir i rano otkrivanje karcinoma pluća (NPP raka pluća).

Multidisciplinarni tim koji uključuje liječnike obiteljske medicine (LOM), pulmologe, radiologe, psihologe i torakalne kirurge predvodi **akademik Miroslav Samaržija**. Naš NPP raka pluća je prvi takav program koji se provodi na nacionalnoj razini u Europi, otvoren za sve koji zadovoljavaju uključene kriterije, a koji je pri tome pokriven obveznim zdravstvenim osiguranjem. Do sada su u svijetu provedene brojne studije koje su nam poslužile kao podloga za kreiranje NPP-a, a najvažnije su NLST studija provedena u SAD-u i NELSON studija provedena u Belgiji i Nizozemskoj. Obje studije su pokazale opravdanost provedbe nacionalnog programa ranog otkrivanja raka pluća zbog značajnog smanjenja smrtnosti od te opake bolesti, koja je najveći “ubojica” među malignim bolestima. Ciljna populacija uključuje visoko rizične osobe, dugogodišnje pušače i u Republici Hrvatskoj čini oko 50.000 ljudi.

Kako je organiziran program?

– Za potrebe NPP raka pluća izrađena je posebna aplikacija kroz koju se otvaraju termini u akreditiranim centrima za radiologiju i pulmologiju, rezerviraju termini za one koji se odluče biti sudionici probira i pišu strukturirani nalazi. Cijeli sustav je bez papira, elektronički. U središtu programa je LOM, koji motivira i uključuje osobe u NPP, rezervira termine za snimanje i komunicira nalaz te dalje prati sudionika programa. U slučaju pozitivnog nalaza, odnosno postavljene sumnje na malignu bolest, sudionik programa postaje redoviti pacijent i ide u dalju obradu. Za potencijalnim rakom pluća se traga koristeći CT snimanje po niskodoznom protokolu (<1 mSv). Sve snimke se analiziraju uz pomoć CAD sustava kako bi se detektirali plućni noduli. CAD sustav ima ulogu “drugog čitača”, dok je “prvi čitač” specijalist radiolog ko-

ji snimke analizira na uobičajeni način bez dodatne programske podrške. Sve žarišne promjene detektirane pomoću CAD sustava, treba izmjeriti i iskazati kao volumen u mm³, za što je također potrebno koristiti napredna automatizirana softverska rješenja. Sustav CAD i volumetrije smo centralizirali, kao i pohranu svih CT snimki, a to je omogućio postojeći sustav telemedicine. U ovom trenutku CT snimanja se izvode na 16 lokacija diljem zemlje, a pulmološki pregledi na 6 lokacija. Specijalisti kliničke radiologije s iskustvom u torakalnoj radiologiji su dodatno educirani za sudjelovanje u NPP raka pluća. Kroz NPP se nude programi prestanka pušenja. Vrlo važan dio programa je redovita kontrola kvalitete. Još nas čeka veliki posao u zaokruživanju programa i funkcionalnom aktiviranju svih njegovih dijelova u punom opsegu, povećanju broja sudionika i postizanju zacrtanih ciljeva.

U pandemiji koronavirusa vi i brojni kolege upozoravate i na kroničnu pandemiju karcinoma. Koji je ključ uspjeha u njezinu suzbijanju?

Prof. Jakopović: Nažalost, usprkos svim nastojanjima, većina bolesnika pri dijagnozi ima proširenu bolest pa su izlječenja iznimno rijetka. U zadnjih nekoliko godina u Hrvatskoj su dostupni brojni lijekovi koji su za liječenje malignih bolesti puno bolji nego klasična kemoterapija. Svi ti lijekovi nalaze se na Listi lijekova HZZO-a. Moderna terapija danas uključuje ciljanu terapiju te imunoterapiju. Ključno je danas prije početka liječenja odrediti sve biomarkere koji nam ukazuju na najbolju terapijsku opciju za liječenje naših bolesnika. Danas oko trećina bolesnika ima mutacije u tumorskim stanicama koje onda dovode do promijenjenih receptora. Srećom, za većinu tih mutiranih receptora imamo ciljanu terapiju. Ostali bolesnici,

UMJETNIČKA AKADEMIJA U SPLITU

objavljuje
NATJEČAJ (M/Ž)

za izbor u zvanje

1. Asistent u području umjetnosti, polje likovne umjetnosti, grana likovna pedagogija (naslovno zvanje).
Pristupnici natječaju moraju ispunjavati uvjete Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju.
Prijava na natječaj mora sadržavati životopis, presliku dokaza o državljanstvu, diplomu o stečenoj stručnoj spremi i izvješće o stručnoj i nastavnoj aktivnosti, a podnosi se u tiskanom obliku i u elektroničkom zapisu.

Prijave se dostavljaju u roku od 30 dana od objave natječaja na adresu:
Umjetnička akademija u Splitu, Zagrebačka 3, 21 000 Split.

Klasa: 112-01/21-01/13, Urbroj: 380-041/051-21-1
Zagreb, 15. lipnja 2021.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

RASPIŠUJE

JAVNI NATJEČAJ

za izbor

- dva (2) izvršitelja u naslovno (bez zasnivanja radnog odnosa) nastavno zvanje - predavač (m/ž) u interdisciplinarnom području znanosti (8.), znanstvenom polju vojno-obrambene i sigurnosno-obavještajne znanosti i umijeće (8.09.) na sveučilišnim preddiplomskim studijima Vojno inženjerstvo i Vojno vođenje i upravljanje.
Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su i nalaze se na mrežnim stranicama Sveučilišta u Zagrebu <http://www.unizg.hr/o-sveucilistu/dokumenti-i-javnost-informacija/natjecaji/>
Prijave na natječaj s traženom dokumentacijom molimo dostaviti poštom na adresu: Sveučilište u Zagrebu Trg Republike Hrvatske 14, 10 000 Zagreb, s naznakom prijave na natječaj, u roku od 30 dana od zadnje objave.

KLASA: 112-01/21-01/16 URBROJ: 380-041/051-21-1 ZAGREB, 16. LIPNJA 2021.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

RASPIŠUJE

JAVNI NATJEČAJ

za izbor

1. za izbor na radno mjesto I. vrste u znanstvenom zvanju znanstveni suradnik, u znanstvenom području: prirodne znanosti, znanstvenom polju: biologija, na neodređeno vrijeme, s punim radnim vremenom u Laboratoriju za molekularnu biomedicinu Centra za istraživanje i prijenos znanja u biotehnologiji Sveučilišta u Zagrebu.

2. za izbor na radno mjesto I. vrste u znanstvenom zvanju znanstveni suradnik, u znanstvenom području: prirodne znanosti, znanstvenom polju: biologija, na neodređeno vrijeme, s punim radnim vremenom u Laboratoriju za imunokemiju i biokemiju Centra za istraživanje i prijenos znanja u biotehnologiji Sveučilišta u Zagrebu.

Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su i nalaze se na mrežnim stranicama Sveučilišta u Zagrebu <http://www.unizg.hr/o-sveucilistu/dokumenti-i-javnost-informacija/natjecaji/>

Prijave na natječaj s traženom dokumentacijom molimo dostaviti poštom na adresu: Sveučilište u Zagrebu Trg Republike Hrvatske 14, 10 000 Zagreb, s naznakom prijave na natječaj, u roku od 30 dana od objave natječaja u Narodnim novinama.

KLASA: 112-01/21-01/17 URBROJ: 380-041/051-21-1 ZAGREB, 16. LIPNJA 2021.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

RASPIŠUJE

JAVNI NATJEČAJ

za izbor

- jednog (1) izvršitelja (m/ž) na radno mjesto I. vrste u znanstvenom zvanju - znanstveni suradnik na određeno vrijeme (zamjena za porodiljni dopust) u sustavu znanosti i visokog obrazovanja, u Laboratoriju za imunologiju, u znanstvenom području: biomedicina i zdravstvo, u znanstvenom polju: temeljne medicinske znanosti, u Centru za istraživanje i prijenos znanja u biotehnologiji (CIPZB) Sveučilišta u Zagrebu.

Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su i nalaze se na mrežnim stranicama Sveučilišta u Zagrebu <http://www.unizg.hr/o-sveucilistu/dokumenti-i-javnost-informacija/natjecaji/>

Prijave na natječaj s traženom dokumentacijom molimo dostaviti poštom na adresu: Sveučilište u Zagrebu Trg Republike Hrvatske 14, 10 000 Zagreb, s naznakom prijave na natječaj, u roku od 30 dana od objave u Narodnim novinama.

Rektor Dragan Ljutić, uputio je čestitke sastavnici koja pridonosi visokom rangiranju Seučilišta u Splitu na svjetskim ljestvicama

ANTE ČIZMIĆ/CROPIX

SVEUČILIŠTE U SPLITU

Svečano proslavljen
Dan Prirodoslovno-
matematičkog fakulteta

PIŠE: MILA PULJIZ

Prirodoslovno-matematički fakultet proslavio je svoj 76. rođendan, ali i 13. imendan. Svečanoj sjednici Fakultetskog vijeća, uz profesore i djelatnike fakulteta nazočio je i rektor Sveučilišta u Splitu, prof. Dragan Ljutić sa prorektorima, a ujedno je i otvorio svečanost uputivši čestitke ovoj sastavnici koja svojom dugom tradicijom edukacije i znanstvenim djelovanjem pridonosi visokom rangiranju Seučilišta u Splitu na svjetskim ljestvicama. Ova sastavnica broji 150 djelatnika i gotovo tisuću studenata. - Možemo biti još bolji i hoćemo, u tom smislu ulažemo veliki trud - kazao je rektor Ljutić, pozvavši znanstvenike, studente i djelatnike da se uključe u rad alijanse SEA-EU, iskoriste mogućnosti umrežavanja i financiranja. Posebno je naglasio veliki iskorak Sveučilišta u području digitalizacije, osobito u izdavanju digitalno potpisanih vjerodajnica.

Iznimni doprinosi

Uzvanicima se obratio i dekan PMF-a, dr. Nikola Koceić Bilan.

- Dugovječnost PMF-a možemo zahvaliti ljubavi njegovih djelatnika za prenošenjem znanja mladim ljudima i podučavanjem, odlučnosti u odgajanju i školovanju toliko potrebnih kadrova u Splitu, Dalmaciji i Hrvatskoj te strasti i želji za znanstveno istraživačkim radom u prirodoslovnim i tehničkim znanostima - kazao je dekan.

Osvrnulo se i na prošlogodišnje iznimne doprinose svih odjela Fakulteta, primjerice Odjel za biologiju je osmislio diplomski studij Molekularne biologije, tek drugi takve vrste u Hrvatskoj; Odjel za kemiju je dao veliki doprinos u opremanju zgrade vrijednom znanstveno-istraživačkom opremom i jačanju suradnje s gospodarstvom, Odjel za informatiku je pred realizacijom diplomskog studija Podatkovna znanost i inženjerstvo, jedinstvenog u Hrvatskoj; Odjel

Dugovječnost PMF-a možemo zahvaliti ljubavi njegovih djelatnika za prenošenjem znanja, odlučnosti u odgajanju i školovanju toliko potrebnih kadrova te strasti i želji za znanstveno istraživačkim radom - kazao je dekan Nikola Koceić Bilan

za politehniku se istaknuo tijekom prvog vala pandemije u izradi vizira koje su dijelili vatrogascima, djelatnicima policije i HGSS-a; Odjel za matematiku je pokrenuo diplomski studij Statistike i računarstva, a izdan je i prvi broj znanstvenog matematičkog časopisa „Acta Mathematica Spalatensis“; Odjel za fiziku je po svim pokazateljima znanstvena perjanica Fakulteta, a pred realizacijom su i novi diplomski studiji na engleskom jeziku Astrofizika i fizika elementarnih čestica te Fizika okoliša.

Nagrade i priznanja

Na svečanosti su dodijeljene nagrade i priznanja profesorima, djelatnicima i studentima.

Nagrada za znanstveno-istraživački rad znanstvenicima u znanstveno-nastavnom zvanju pripala je prof. **Ivani Boćini** za biologiju, doc. **Matildi Šprung** za znanstveno polje kemije, prof. **Leandri Vranješ Markić** za znanstveno polje fizike, prof. **Milici Klaričić Bakula** za znanstveno polje matematike, prof. **Andrini Granić** za znanstveno područje tehničkih znanosti, doc. **Moniki Mladenović** za znanstvena područja društveno-humanističkih i interdisciplinarnih znanosti.

Nagrada za najboljeg znanstvenika u suradničkom zvanju pripala je dr. **Tomislavu Rončeviću**, nagrada za poseban uspjeh studentima **Marku Mandariću**, **Marku Mihoviloviću**, **Tamari Rom**, **Josipu Vidakoviću**. Za rad sa studentima i izvrsnost u nastavi nagrađeni su prof. **Ante Bilušić** i doc. **Toni Šćulac**. Nagrada za izuzetno zalaganje u radu pripala je **Vinki Ružić**, voditeljici studentske službe, dok je nagradu za poseban doprinos razvoju fakulteta dobila prof. emer. **Vlasta Matijević**.

Prof. emer. Vlasta Matijević, dobitnica nagrade za poseban doprinos razvoju fakulteta

Dekan Nikola Koceić Bilan pohvalio je prošlogodišnje iznimne doprinose svih odjela

Prof. Leandra Vranješ Markić dobila je nagradu za znanstveno istraživački rad na polju fizike

Nagrade i priznanja dobili su profesori, djelatnici i studenti

PROF. KATARINA VUKOJEVIĆ, DOBITNICA GODIŠNJE NAGRADE 'SLOBODNE DALMACIJE' ZA ZNANOST

Znatiželja je ono što me najviše pokreće

Vrhunski rezultati se postižu timskim radom i znanstvenom mrežom međunarodnih suradnika različitih profila. Sveučilište u Splitu i Medicinski fakultet ulažu najviše napora da se postigne znanstvena izvrsnost na međunarodnoj razini i sretna sam što sam dio te obitelji - kaže prof. Vukojević

Piše: **DIANA BARBARIĆ**

Prof.dr. Katarina Vukojević, redovita profesorica anatomije, histologije i embriologije na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu i Mostaru, ujedno i prodekanica, te voditeljica Laboratorija za istraživanje ranog razvoja čovjeka dobila je još jedno priznanje za svoj rad. Žiri Slobodne Dalmacije dodijelio joj je godišnju nagradu za znanost "Kruno Prijatelj". Potpuno zaslužen, zaključili smo nakon što smo iščitali njezinu biografiju koja vrvi projektima, znanstvenim radovima, citatima...

Tek ste u ranim četrdesetima, a Vaša karijera je već impresivna. Što Vas pokreće?

- Znatiželja je ono što me najviše pokreće. Kad kroz znanstvena istraživanja dobijemo neke odgovore uvijek se nametnu nova zanimljiva pitanja na kojima treba raditi i promišljati kako ih riješiti i kako na njih odgovoriti. Drugi važan pokretač su mladi ljudi s kojima radim, oni su puni energije i entuzijazma, što me dodatno motivira za neumoran rad. Razvoju karijere svakako je doprinijelo i međunarodno iskustvo na poslijedoktorskom usavršavanju na Sveučilištu u Torontu, Kanadi i Sveučilištu Columbia u New Yorku, SAD. Svaki rad, trud i iskustvo na kraju donesu rezultate, tako i u ovom slučaju.

Jeste li oduvijek željeli studirati Medicinu i je li Vam u startu bila namjera baviti se znanostu ili ste možda željeli biti kliničar ili liječnik? Što je presudilo?

- Dobar dio srednjoškolskog obrazovanja sam bila uvjerna da ću studirati ekonomiju, međutim kada sam bila 4. razred srednje škole u mom rodnom gradu Mostaru osnovao se Medicinski fakultet, što je probudilo moje nade i želje za medicinom koju sam oduvijek voljela. Još od diplomskog rada koji sam napravila na Zavodu za anatomiju, histologiju i embriologiju Medicinskog Fakulteta u Sveučilištu u Splitu, pobudila se želja za znanstvenim radom u području translacijskih istraživanja u biomedicini. Nakon diplome zaposlila sam se na istom Zavodu kao znanstvena novakinja na projektu Ministarstva znanosti i školstva "Genska ekspresija u ranom razvoju čovjeka" voditeljice prof. dr. sc. Mirne Saraga-Babić.

Temeljna medicina i klinički rad su usko povezani i nema stvarnog napretka u biomedicini bez timskog rada kolega u

oba područja. Upravo ova interakcija mi je razjasnila u kojem pravcu želim raditi i gdje mislim da najviše mogu doprinijeti, a to je znanstveni i nastavni rad te visokoškolsko obrazovanje.

Danas predajete i na splitskom i na mostarskom sveučilištu. Ima li razlike među studentima?

- Sretna sam da imam priliku predavati na oba Sveučilišta koja su mi u srcu. Mogu s ponosom reći da i u Splitu i u Mostaru imamo zaista krasne mlade studente u koje vrijedi ulagati sve vrijeme kako bi im pružili što kvalitetnije obrazovanje. Uvijek nastojim osobnim primjerom pokazati kako je važno učiti, neumorno raditi i razbijati sve predrasude koje se u manjim sredinama mogu naći. Učinak jednog znanstvenog rada ima svoje trajanje u prosjeku nekih desetak godina, a učinak koji profesor ima na svoje studente traje cijeli njihov život. Stoga je jako važno ulagati u naše mlade ljude, da se obrazuju, budu dobri ljudi, znanstveno se usavršavaju i razvijaju našu domovinu.

Kako izgleda Vaš tipičan dan i koliko je zapravo truda potrebno da bi osoba postigla vrhunske rezultate u znanosti?

- Tipičan dan je dosta dinamičan i ispunjen raznim vrstama poslova, od administrativnih obveza koje imam kao

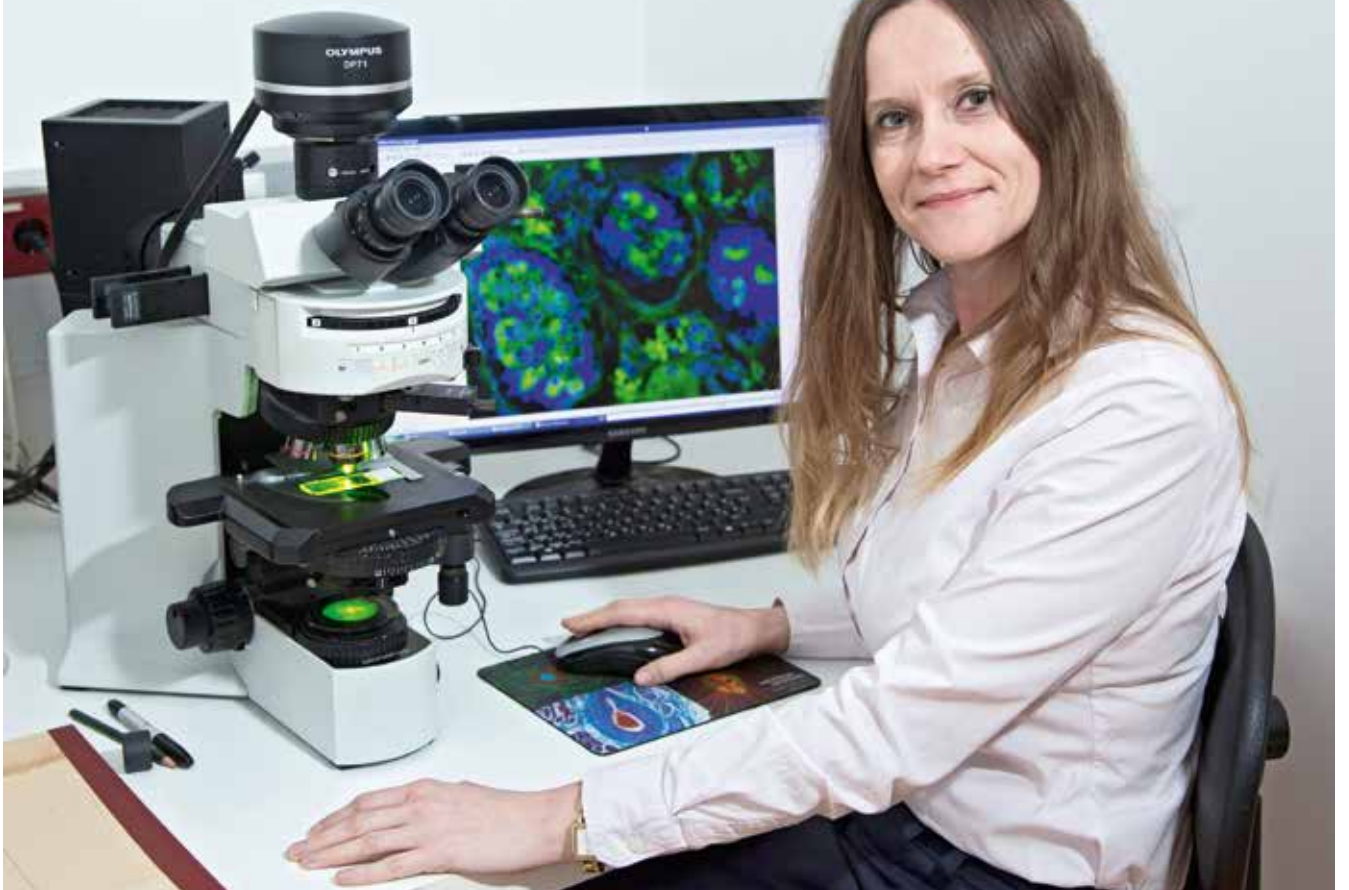
“

Ponekad je zahtjevno raditi u timu zbog različitih karaktera ljudi, ali kada rješavamo zajedničko znanstveno pitanje svi su visoko motivirani

“

Jako je važno ulagati u mlade ljude, da se obrazuju, budu dobri ljudi, znanstveno se usavršavaju i razvijaju našu domovinu - kaže prof. Vukojević

Katarina Vukojević: Svaki rad, trud i iskustvo na kraju donesu rezultate

prodekanica za znanost, poslijediplomske studije i međunarodnu suradnju, do nastavnog rada, znanstvenih istraživanja i stručnih projekata. Najviše me veseli laboratorijski i znanstveni rad te rasprave sa suradnicima u svijetlu dobivenih rezultata. Najmanje me vesele dugotrajni sastanci i kašnjenja. Vrhunski rezultati se postižu timskim radom i znanstvenom mrežom međunarodnih suradnika različitih profila. U tim interakcijama se rađaju znanstvene ideje, postavljaju visoki ciljevi i pronalaze rješenja važna za poboljšanje zdravstvene skrbi. Sveučilište u Splitu i Medicinski fakultet zaista ulažu najviše napora da se postigne znanstvena izvrsnost na međunarodnoj razini i sretna sam što sam dio te obitelji.

Kolege Vas hvale da ste timski igrač, da rado uključujete mlade u projekte... Tko je Vama bio uzor?

- U mladosti sam trenirala rukomet, od tada je razvijen osjećaj za timski rad i kreativna rješenja. Ponekad je zahtjevno raditi u timu zbog različitih karaktera ljudi, ali kada rješavamo zajedničko znanstveno pitanje svi su visoko motivirani. Kao mentor i znanstvenik najveći uzor mi je moja mentorka na magisteriju i doktoratu prof. dr. sc. Mirna Saraga-Babić s kojom najuže surađujem i radim zadnjih 15 godina. Mentor je osoba koja je stalno spremna pomoći, podržati i zajedno tražiti rješenja. To zahtjeva dosta strpljenja i ljubavi prema onome što radiš i stoga se osjećam privilegirano što imam čast raditi s osobom koja mi je uzor.

Na čemu sada radite i kakvi

Laureati na proslavi 78. rođendana Slobodne Dalmacije

Katarina Vukojević prima nagradu za znanost 'Kruno Prijatelj'

su Vam daljnji planovi?

- Trenutno sam voditeljica Centra za translacijska istraživanja u biomedicini i znanstvenog projekta Hrvatske Zaklade za Znanost: Karakterizacija kandidat gena za kongenitalne

anomalije bubrega i urotakta (CAKUT) tijekom razvoja u miša i čovjeka. Uz mene na projektu rade 22 suradnika od kojih osam međunarodnih suradnika iz SAD-a, Kanade, Japana i Bosne i Hercegovine. U sklopu

projekta smo otkrili mutaciju u DAB1 genu koja je u podlozi prirodnih anomalija bubrega. Rad je objavljen u časopisu Biomolecules, te nastavljamo dalje na karakterizaciji ovog gena i utjecaj na bubrežnu funkciju.

PROF. IVICA KISIĆ, NOVI DEKAN AGRONOMSKOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Kako zadržati mlade ljude u ruralnim područjima

PIŠE:

BRANKO NAD

Iza njega su 34 generacije studenata. Svima njima na početnom predavanju uvijek bi poručio - uz liječnički posao, nema ljepšeg, časnijeg i humanijeg posla. Agronomija i srodne grane osiguravaju ljudima da imaju što jesti, što piti, čime se obučiti i slično. Krajem prošlog stoljeća akademik Vladimir Stipetić je rekao: Malo koja Država je ostvarila svoj razvoj, a da prethodno nije razvila poljoprivredu. Stoga se nada da će mlade generacije djelatnika Fakulteta i budući studenti Agronomskog fakulteta ostvariti ovu misiju i viziju akademika Stipetića.

On je prof. dr. sc. Ivica Kisić, nedavno izabran za novog dekana Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Kisić je redoviti profesor u trajnom zvanju na Odsjeku za agroekologiju Zavoda za opću proizvodnju bilja Agronomskog fakulteta. Doktor je znanosti, u području biotehničkih znanosti, znanstveno polje poljoprivrede, grana: Ekologija i zaštita okoliša. Naslov doktorskoga rada bio mu je "Utjecaj načina obrade tla na eroziju vodom na pseugdogleju središnje Hrvatske".

Od 1994. godine radi na zagrebačkoj Agronomiji, a prije toga je od 1987. do 1994. radio na Poljoprivrednom institutu Križevci, kao profesor visoke škole na predmetima pedologija i poljoprivredne melioracije...

Budući da znamo u kakvom je stanju hrvatska poljoprivreda zadnjih godina, i koliko hrvatski poljoprivrednici sve teže spajaju kraj s krajem, uslijed sve neravnopravnije tržišne utakmice i sve obilnijeg uvoza strane robe sumnjive kvalitete, pred novim je čelnim čovjekom zagrebačke Agronomije velik posao. Ponajprije na motivaciji studenata da u ovoj struci - koja život znači - pronađu sebe i svoju budućnost.

- Agronomski fakultet je danas vodeća znanstveno-istraživačka i nastavna insti-

Puno je razloga za propadanje hrvatskog sela i nije tome samo uzrok poljoprivrede. Razlozi su puno kompleksniji. Još prije 130 godina o tome je pisao književnik Josip Kozarac u svome djelu *Mrtvi kapitali*

tucija u Republici Hrvatskoj u području poljoprivrede i srodnih znanosti. Svima nama je cilj da Fakultet ovu poziciju zadrži i u vremenu koje dolazi. Temelj za razvoj čine svi zaposlenici na Agronomskom fakultetu, djelatnici u znanstveno-nastavnim zvanjima, zatim djelatnici u suradničkim zvanjima, kao i oni zaposleni na administrativnim, tehničkim i pomoćnim poslovima. To je najveće bogatstvo Fakulteta i na to sam posebno ponosan. To je temelj budućeg razvoja Fakulteta.

Studijski programi su nešto što moramo mijenjati, budući da neki preddiplomski studiji nisu imali skoro nikakve promjene od uvođenja bolonjskog procesa 2005. godine. U isto vrijeme razmišljamo i o novim diplomskim studijima koji bi se izvodili i na hrvatskom, ali i na engleskom jeziku.

Tvornice na otvorenom

Kakav je zadnjih godina interes mladih za vaš fakultet?

-Indirektno ću odgovoriti na vaše pitanje. U gradu Zagrebu imate velike jumbo plakate gdje Tehničko učilište iz Graza traži studente u RH. U isto vrijeme, sve više mladih iz ruralnih sredina ne vidi svoju budućnost u poljoprivredi. Hoću reći da nam predstoji lobiiranje za svakoga studenta da upiše baš naš Fakultet. Mi studentima iz gradskih i prigradskih sredina moramo ponuditi jasne i koncizne razloge zašto da baš upišu naš Fakultet.

U isto vrijeme morat ćemo poraditi i na internacionalizaciji fakulteta, odnosno uvođenju diplomatskih studija koji se izvode na engleskom jeziku. Organiziranje ljetnih škola za studente iz cijeloga svijeta uz suradnju s lokalnom zajednicom i poljoprivrednim gos-

podarstvima (gdje bi se provodio praktični dio nastave) dobitna je kombinacija na temu popularizacije Agronomskog fakulteta, kako u našoj Domovini, ali istotako i izvan granica naše Lijepe Naše.

Puno se govori zadnjih godina o propadanju hrvatskog sela, odlasku mladih s djedovine, nekonkurentnosti hrvatske poljoprivrede. Može li se trend preokrenuti većim udjelom znanosti i implementacijom novih znanstvenih spoznaja u hrvatsku poljoprivrednu proizvodnju?

-Nažalost, to je stvarnost. Puno je razloga za ovo stanje i nije tome samo uzrok poljoprivrede. Razlozi za propadanje hrvatskog sela su puno kompleksniji. O problemima i propadanju hrvatskog sela prije 130 godina pisao je književnik Josip Kozarac u svome djelu "Mrtvi kapitali".

Kroz nove studijske programe (agroturizam, ruralni razvoj, ribarstvo i lovstvo, obnovljivi izvori energije) pokušavamo ukazati na koji način zadržati mlade ljude u ruralnim područjima. U isto vrijeme imamo i trend povratka mladih obitelji iz gradskih sredina u ruralna područja. Ovi ljudi su se zasitili gradske sredine i svog trenutnoga posla, iako su u njemu potencijalno zarađivali puno više, sve su to napustili i započeli su novi život u ruralnoj mirnijoj i usporenijoj sredini.

Koja znanja su danas važnija u agronomiji i proizvodnji hrane? Jedan od najvećih problema poljoprivrede je taj da mnogi smatraju da se njome može baviti svatko, bez agronomskog znanja. Svjestan sam da svi mi branimo i veličamo svoju struku, međutim ne smije se zaboraviti kako je poljoprivreda - znanost, i to vrlo kompleksna. Vrhunski maslinar iz Istre ne bi imao

puno uspjeha s uzgojem sunčokreta u Slavoniji. Također, i vrhunski vinogradar iz Slavonije ne bi imao vrhunske rezultate u uzgoju kukuruza u istoj Slavoniji, iako je to sve poljoprivrede.

U isto vrijeme, klimatske promjene koje su zahvatile cijeli planet traže sve više znanja i odgovore na koji način uzgojiti biljku na otvorenom prostoru. A poljoprivreda je upravo to, tvornica na otvorenom, ali bez krova. Cjeloživotno učenje je nešto što svi oni koje se bave poljoprivredom moraju prihvatiti, odnosno svoje znanje trebaju svakodnevno nadopunjavati najnovijim svjetskim saznanjima iz područja poljoprivrede. Tu Fakultet također vidi svoju šansu.

Nije tajna ni da je Hrvatska prepuna neiskorištenih, pa i zapuštenih poljoprivrednih zemljišta, a uvozimo jako puno poljoprivrednih proizvoda...

-Točno, pretpostavka je da u Republici Hrvatskoj imamo jako puno zapuštenih poljoprivrednih površina (neki spominju i do 500.000 hektara). Primarni razlog za ovakvo stanje su imovinsko-pravni odnosi (vlasništvo), nesredeni katastar te područja koja su stradala u Domovinskom ratu, a koje je napustilo domicilno stanovništvo. Na žalost, mjere komasacije i arondacije (okrupnjavanja zemljišta) se skoro i ne provode. Navedeno treba biti temeljna državna politika u području poljoprivrede. To je velik posao koji ćemo uz pomoć Fakulteta, državne i lokalne vlasti morati pokušati riješiti u bližju budućnost na dobrobit svih nas.

Drugo, prostor Europske unije je postao zajedničko tržište od cca 500 milijuna stanovnika i tu nema granica. Potpuno je razumljivo da vlasnici trgovačkih lanaca kupuju proizvode gdje im je jeftinije. U isto vrijeme, vlasnici trgovačkih lanaca su i suvlasnici obradivih površina u svojim matičnim državama. Tako oni u Republici Hrvatskoj prodaju svoje domaće proizvode, kao naše domaće

PIXABAY

BRANKO NAD

“
Klimatske promjene koje su zahvatile cijeli planet traže sve više znanja i odgovore na koji način uzgojiti biljku na otvorenom prostoru. A poljoprivreda je upravo to, tvornica na otvorenom, ali bez krova

proizvode.

Samodostatnost

Koliko je takav pristup zemlji kao bogatstvu – pogrešan?

-Mislim da to nije uopće pogrešan stav, čak suprotno. Ako pogledate neke članke u novinama vidjet će te da vrlo bogati pojedinci kupuju zemljište širom Planeta u državama u kojima je to moguće. Mi trenutno živimo u vremenu Covid pandemije. Svi smo vidjeli zadnjih mjeseci kako se poštuje ideja u ravnopravnosti u podjeli cjepiva. Isto bi Vam bilo i s hranom. U slučaju bilo kakvih problema i katastrofičnih situacija, svi se zatvaramo u svoje granice i gledamo prvo zadovoljiti svoje potrebe. Ako imamo viška to ćemo izvesti, međutim ponavljam – u izvanrednim situacijama prvo se štiti domaće stanovništvo. Na žalost, u pogledu samodostatnosti poljoprivrednim proizvodima ne stojimo baš najbolje.

Jedan pojam koji još nije zaživio u Hrvatskoj je “Land grabbing” koji najkraće znači da bogate svjetske korporacije (ili pojedinci) kupuju u siromašnim i politički nestabilnim državama zemljište, gdje uzgajaju poljoprivredne kulture za svoje potrebe ili za svjetsko tržište. Na ovaj način tjeraju domaće stanovništvo da se iseli i da krenu kao izbjeglice prema bogatijim Državama. To je jedna druga tema, ali koja se indirektno jako manifestira i na Hrvatsku, budući da smo mi graničari koji prijećimo ulazak tih istih izbjeglica u Europsku uniju.

Gdje biste svrstali vaš fakultet, njegove znanstveno-istraživačke dosege i kvalitetu profesora u usporedbi sa sličnim fakultetima Europske unije?

-Ja sam vrlo ponosan da je Agronomski fakultet zadnjih godina na svim svjetskim listama citiranosti u području „Agricultural sciences“ svrstan među 100-200 najcitiranijih Fakulteta u svjetskim razmjerima. Nadalje, prema NTU Ranking-u Agronomski fakultet je najbolje rangirano

Ivica Kisić područje te Sveučilištu u Zagrebu ukupno značajno diže prosjek.

Naši nastavnici surađuju i s mnogim međunarodnim Sveučilištima diljem svijeta, u vidu gostujućih predavanja ili zajedničkih projekata. Najveći međunarodni znanstveni projekti, koje koordinira ili u kojima sudjeluje naš Fakultet, provode se u suradnji s međunarodnim Sveučilištima od kojih bi istaknuli: Sveučilište u Bolonji (Alma Mater Studiorum University of Bologna), Sveučilište u Ateni (Agricultural University of Athens), Sveučilište u Švedskoj (Swedish University of Agricultural Sciences) i Sveučilište u Hohenheimu u Njemačkoj.

Pola studenata iz gradova

S kojim fakultetima najviše surađujete?

-U vidu mobilnosti nastavnika i studenata, kao i zajedničkih znanstvenih projekata, imamo istaknutu dugogodišnju suradnju kako sa Sveučilištima unutar Europske unije, tako i Sveučilištima diljem svijeta. Vrlo često surađujemo i sa Sveučilištima susjednih zemalja. U sklopu Erasmus+ programa dogovorena je buduća suradnja s 23 Sveučilišta od kojih su najznačajnija sveučilištu u Beču, Varšavi, Ljubljani... Također sudjelujemo i u međunarodnim nastavnim projektima, većinski ostvarenim preko Erasmus programa, gdje dodatno uz već navedene ostvarujemo suradnju sa francuskim, turskim, grčkim sveučilištima.

Koja bi bila vaša poruka budućim studentima – što ih čeka po upisu na Agronomski fakultet?

-U posljednje vrijeme skoro 50% studenata na Agronomski fakultet dolazi iz gradskih sredina. Kao prvo, te buduće studente trebamo uvjeriti da mi ne nudimo samo programe vezane uz klasičnu poljoprivredu - sjetve i sadnje poljoprivrednih kultura. Mi svoje izvedbene programe prilagođavamo okolišnoj politici Europske unije (EU). Navodim jedan primjer, namjera čelništva je da zemlje članice EU do 2050. godine postanu klimatski neutralne. Kako bi se to postiglo, provest će se u djelo niz inicijativa kojima se štiti okoliš i potiče zeleno gospodarstvo i kružna ekonomija, na temelju mehanizama za pravednu tranziciju. Fakultetu se ovdje pruža nevjerovatan niz mogućnosti suradnje na prilagodbi vezanoj uz što veću klimatsku neutralnost (prelazak na obnovljive izvore energije), ali i u sektorima bioraznolikosti, održive poljoprivrede i zelene industrije te posebno strategije od polja do stola. Tu svoje mjesto mogu pronaći i agrošumarstvo te permakulturni uzgoj biljaka i držanja životinja.

Na temelju odluka Fakultetskog vijeća Klasa: 112-01/21-01/0010 Ur. broj: 2181/206-03-03-21-0004 od 11. lipnja 2021. godine, Klasa: 112-01/21-01/0009 Ur. broj: 2181/206-03-03-21-0004 od 11. lipnja 2021. godine, Klasa: 112-01/21-01/0014 Ur. broj: 2181/206-03-03-21-0005 od 11. lipnja 2021. godine i članka 20. Statuta Fakulteta elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu

**SVEUČILIŠTE U SPLITU,
FAKULTET ELEKTROTEHNIKE,
STROJARSTVA I BRODOGRADNJE,**

RASPISUJE
NATJEČAJ

za izbor

1. jednog nastavnika u znanstveno - nastavno zvanje redovitog profesora u trajnom zvanju za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje računarstvo i odgovarajuće radno mjesto;
 2. jednog nastavnika u znanstveno - nastavno zvanje redovitog profesora za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje elektrotehnika i odgovarajuće radno mjesto;
 3. jednog nastavnika u znanstveno - nastavno zvanje izvanrednog profesora za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje strojarstvo i odgovarajuće radno mjesto.
- Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Fakulteta elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu, www.fesb.unist.hr.

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET**

Zagreb, Horvatovac 102a

Fakultetsko vijeće Prirodoslovno-matematičkog fakulteta na temelju članka 89. Statuta Fakulteta raspisuje

NATJEČAJ

za izbor u suradničko zvanje i na radno mjesto poslijedoktorand iz područja prirodnih znanosti, polje fizika, grana grana nuklearna fizika (eksperimentalna), na određeno vrijeme u trajanju jedne godine, u punom radnom vremenu, za rad na Projektu HRZZ-IP-2018-01-8570 “Elektroni, kaoni i neutroni u preciznim mjerenjima svojstava hadrona i jezgara”, u Zavedu za eksperimentalnu fiziku pri Fizičkom odsjeku PMF-a – 1 izvršitelj

Ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta iz natječaja dostavljaju se isključivo putem mrežne poveznice: <https://posao.pmf.hr/opening-login?openingUUID=68fd3589-e721-4fae-a22c-53e3b61af834>

Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta www.pmf.unizg.hr/natjecaji.

Rok za podnošenje prijava na natječaj je 30 dana po objavljivanju natječaja u “Narodnim novinama”. Rezultati natječajnog postupka objavit će se na službenoj internetskoj stranici PMF-a: www.pmf.unizg.hr (Natječaj).

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
GRAĐEVINSKI FAKULTET**

Fra Andrije Kačića Miošića 26

10001 ZAGREB

RASPISUJE

NATJEČAJ

za izbor nastavnika i suradnika (m/ž)

- jednog izvršitelja na radno mjesto I. vrste u znanstveno-nastavnom zvanju izvanredni profesor, za znanstveno područje tehničke znanosti, znanstveno polje temeljne tehničke znanosti, znanstvena grana tehnička mehanika, na neodređeno vrijeme, s punim radnim vremenom

- jednog izvršitelja na radno mjesto I. vrste u suradničkom zvanju asistent, za znanstveno područje prirodne znanosti, znanstveno polje matematika, na određeno vrijeme, s punim radnim vremenom

Pristupnici na natječaj moraju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“ br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 2/07 – Odluka i Rješenja USRH, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13. i 101/14 – Odluka i Rješenja USRH, 60/15 – Odluka USRH i 131/17 – Uredba o dopuni Zakona).

Rok natječaja 30 dana.

Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Građevinskog fakulteta: http://www.grad.unizg.hr/o_fakultetu/natjecaj

KLASA: 112-01/21-01/0002

URBROJ: 2181-203-01-01-21-0002

Split, 26. svibnja 2021.

Temeljem odluke Fakultetskoga vijeća s Treće izvanredne sjednice u akademskoj godini 2020./2021. od 26. ožujka 2021.

**KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET
SVEUČILIŠTA U SPLITU**

RASPISUJE

NATJEČAJ:

- za jednog izvršitelja (m/ž) na radno mjesto I. vrste u znanstveno-nastavnom zvanju i odgovarajućem radnom mjestu izvanrednog profesora u znanstvenom području humanističkih znanosti, znanstvenom polju teologije, znanstvenoj grani moralne teologije pri Katedri moralnoga bogoslovlja na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu. Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Katoličkog bogoslovnog fakulteta, Sveučilišta u Splitu <https://www.kbf.unist.hr/hr/>.

Na temelju odluke Fakultetskog vijeća (KLASA: 003-05/21-03/0001, URBROJ: 2181-203-02-01-01-0025, od dana 26. ožujka 2021. godine), čl. 11. Pravilnika o poslijediplomskom sveučilišnom studiju Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Splitu te odluke Senata Sveučilišta u Splitu (KLASA: 003-08/21-05/01, URBROJ: 2181-202-3-01-21-11, od dana 30. travnja 2021. g.)

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET**

OBJAVLJUJE

NATJEČAJ

za upis na poslijediplomske sveučilišne doktorske studije

1. Kršćanstvo i suvremena kultura, upis do 10 studenata
2. Povijest teologije i kršćanskih institucija, upis do 10 studenata

Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internatskoj stranici Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Splitu, www.kbf.unist.hr

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
MEDICINSKI FAKULTET**

RASPISUJE

NATJEČAJ ZA UPIS

NA SVEUČILIŠNI POSLIJEDIPLOMSKI DOKTORSKI
STUDIJ U AK. GOD. 2021./2022.

„KLINIČKA MEDICINA UTEMELJENA NA DOKAZIMA“
Puni tekst natječaja u kojem su objavljeni uvjeti za upis, postupak, cijena školarine, isprave koje se podnose za prijavu, sastavni su dio ovog natječaja i dostupni su na mrežnim stranicama Medicinskog fakulteta u Splitu <http://www.mefst.unist.hr/studiji/doktorska-skola/ebm-98/natjecaj-i-upisi/2037>

Rok za podnošenje prijava je 31. listopada 2021.

Prijave slati isključivo poštom na adresu:

Medicinski fakultet u Splitu

Službi za znanost, poslijediplomsku nastavu i TMI, uz naznaku studija, Šoltanska 2, 21 000 Split

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
RUDARSKO-GEOLOŠKO-NAFTNI FAKULTET,**

ZAGREB, PIEROTTJEVA 6

NATJEČAJ

za izbor

1. Jednog izvršitelja/icu na radno mjesto I. vrste u suradničkom zvanju - mladi istraživač – poslijedoktorand, za rad na projektu HRZZ projektu „Poboljšani model neidealne detonacije gospodarskih eksploziva“ (IP-2019-04-1618 akronim NEIDEMO), u punom radnom vremenu, na određeno vrijeme od 2 godine (1.8.2021.g. – 1.8.2023.g.).

Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su na službenoj internetskoj stranici Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta www.rgn.unizg.hr

Zrinka Tarle: Visoki upisni kriteriji
selektiraju najbolje učenike za naš fakultet
OSOBNJA ARHIVA

Prof. ZRINKA TARLE PONOVRNO IZABRANA ZA DEKANICU STOMATOLOŠKOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Svaki stomatološki zahvat danas mora biti u potpunosti bezbolan

PIŠE: **BRANKO NAD**

Prof. Zrinka Tarle na čelu je Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu od listopada 2018. godine, a nedavno je za dekanicu izabrana u drugi mandat. Kako nam otkriva, nastojala je ostvariti sve zacrtano prethodnim programom. Zbog nepredviđenih, izvanrednih okolnosti pandemije i potresa, napravljeni su i dodatni iskoraci u smislu organizacije nastave na daljinu te uređenja oštećenih prostora.

Tijekom četiri mandata, odnosno jedanaest godina rada u Dekanskom kolegiju, kao član uprave Stomatološkog fakulteta na mjestu prodekana za znanost i doktorski studij, intenzivno je sudjelovala u radu Fakulteta i spoznala, kaže, sve obveze koje iziskuje zahtjevna funkcija dekana.

Od 2011. godine redovita je profesorica u trajnom zvanju na Zavodu za endodonciju i restaurativnu stomatologiju te voditeljica dvaju predmeta u integriranom preddiplomskom i diplomskom sveučilišnom studiju na hrvatskom i engleskom programu, tri u poslijediplomskom specijalističkom te dva u poslijediplomskom doktorskom studiju. Obnašala je i obnaša brojne funkcije, među kojima svakako valja izdvojiti predsjedanje Radnom skupinom za obrazovanje i edukaciju u dentalnoj medicini pri Ministarstvu zdravstva te članstvo u Nacionalnom povjerenstvu za djelatnost dentalne medicine.

– Motivirana sam jer čvrsto vjerujem da svojim dosadašnjim iskustvom dekanice, znanjem i zalaganjem mogu unaprijediti nastavnu, znanstveno-istraživačko-inovacijsku i međunarodnu aktivnost na zadovoljstvo studenata, nastavnika i ostalih zaposlenika te suradnika fakulteta – ističe Zrinka Tarle.

Hrvatska stomatologija vrlo visoko kotira. Ne postoje zahvati koji se u svijetu rade a da se u Hrvatskoj ne rade. Što se kvalitete studiranja i obrazovanja tiče, također smo ukorak sa svjetskim standardima

U društvu dekana iz Münchena i Züricha
OSOBNARHIVA

“

Ako bismo usporedili oralno zdravlje Hrvata prije 20-30 godina i danas, puno je bolje, ali po mjerljivim kriterijima još uvijek zaostajemo za neprednim europskim zemljama

veljače 2008. godine izdalo dopisnicu za izvođenje doktorskog studija na Stomatološkom fakultetu u Zagrebu. Ovaj program jedini je poslijediplomski doktorski studij u području dentalne medicine u Republici Hrvatskoj i ne preklapa se ni s jednim drugim programom na nekoj od sastavnica Sveučilišta u Zagrebu.

Ako pogledamo strukturu nastavnika, 2015. godine na Stomatološkom fakultetu bilo je svega 28 docenata uz 84 izvanredna i redovita profesora. Godine 2018. situacija je bila puno logičnija pa se tako, uz 82 izvanredna, redovita i redovita profesora u trajnom zvanju, broj docenata popeo na 55. Danas, 2021. imamo 28 redovitih profesora u trajnom zvanju, 30 redovitih profesora, 34 izvanredna profesora, 42 docenta, 13 poslijedoktoranada i 19 asistenata. Mogu reći da piramida donekle popravlja svoj pravi oblik od docenta naviše, međutim baza još uvijek nedostaje. Cilj u novome mandatu je završiti mladi kadra, buduće nastavnike u suglasnosti s predstojnicima zavoda, a prema kriterijima izvrsnosti, uključujući povratak naših alumni s prestižnih inozemnih sveučilišta.

Znanstveno-nastavni djelatnici Stomatološkoga fakulteta su temeljem rezultata svoga znanstvenog, nastavnog i stručnog djelovanja stekli viso-

Bogata izdavačka djelatnost

Ovih je dana izišao vaš udžbenik na engleskom jeziku.

Recite nam nešto više o izdavačkoj djelatnosti Stomatološkoga fakulteta?

– Jako sam sretna što je izišao moj udžbenik “Restorative dental medicine”.

Ovaj je sveučilišni udžbenik sveobuhvatno štivo

koje uključuje sve segmente bitne u razumijevanju teorijske i praktične razine restaurativne dentalne medicine: anatomski i biološki svojstva zubnih tkiva, anamnezu i dijagnostičke postupke u restaurativnoj dentalnoj medicini, razvojne anomalije zuba, procjenu stanja tvrdih zubnih tkiva, zubni karijes, dentalne traume, stomatološke instrumente i suho radno polje, minimalno invazivne preparacije, zaštitu pulpe...

Djelo je osam autora koji su svoje bogato kliničko i znanstveno iskustvo pretočili u 18 poglavlja.

Cilj uprave Fakulteta u prvome mandatu bio je poticati pisanje i objavljivanje sveučilišnih udžbenika i priručnika kako na hrvatskom, tako i na engleskom jeziku, čime će se značajno obogatiti i osuvremeniti stomatološka literatura te podignuti razina kvalitete hrvatskog i engleskog studija dentalne medicine. U mom prvom mandatu ostvarena je vrlo bogata publicistička djelatnost. Objavljeno je pet sveučilišnih priručnika i udžbenika na hrvatskom i tri na engleskom jeziku, jedan je na engleskom odobren od strane Senata, a u postupku odobravanja su još dva na hrvatskom i jedan na engleskom jeziku. novome mandatu očekujemo izdavanje brojnih naslova na hrvatskom i engleskom jeziku.

Što će vam biti prvi koraci, u kojem smjeru ide vaša vizija razvoja Stomatološkoga fakulteta?

– S obzirom da je uporište suvremenog društva znanje, vizija Stomatološkoga fakulteta je unaprjeđenje obrazovne, znanstveno-istraživačke i stručne djelatnosti te osiguravanje vodeće pozicije u području dentalne medicine u zemlji i europskom okruženju kao jamstvo izobrazbe budućih doktora dentalne medicine, specijalista i doktora znanosti koji udovoljavaju svim kriterijima izvrsnosti.

Zasnovana na tradiciji, nastavna djelatnost na Stomatološkom fakultetu neprekidno se unaprjeđuje i usklađuje europskim i svjetskim trendovima. Tako se od akademske godine 2017./2018. integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij Dentalna medicina izvodi i na engleskom jeziku. Poslijediplomski sveučilišni doktorski studij Dentalna medicina također se izvodi na engleskom jeziku i namjera mi je maksimalno internacionalizirati studij dvojnim mentorstvima s kolegama s prestižnih učilišta iz Europe i svijeta te povećati broj doktora pisanih na engleskom jeziku kako bi se na taj način približila vrijednost naših programa inozemnim studentima i nastavnicima.

Stomatološki fakultet ima dugogodišnju tradiciju uključivanja svjetskih stručnjaka iz različitih područja stomatologije u svoje nastavne i znanstvene aktivnosti u svojstvu gostujućih profesora. Takva suradnja oplemenjuje nastavni proces, poboljšava znanstvenu produktivnost i podiže međunarodnu prepoznatljivost Fakulteta.

U ovome mandatu razdoblju usvojen je i novi jednogodišnji poslijediplomski sveučilišni specijalistički studij Dentalno-medicinski turizam. Predložena su tri nova jednogodišnja studija: interdisciplinarni studij Estetika lica, Dentalna protetika te Endodoncija i restaurativna dentalna medicina, čije prihvaćanje i početak provođenja očekujemo početkom mog novog mandata.

Izniman interes mladih

Koliko ste zadovoljni sadašnjim djelovanjem fakulteta, stručnošću kadra, opremljenošću i u kojem se segmentu mogu napraviti pomaci nabolje?

– Jako sam zadovoljna. Sto-

ku razinu prepoznatljivosti na nacionalnoj, regionalnoj i svjetskoj razini. Dokazi za to su brojni radovi objavljeni u najjačim svjetskim stomatološkim časopisima i njihovi citati, velik broj konferencija na koje su pozvani kao predavači, te iznimno dobra posjećenost programa trajne izobrazbe stomatologa koje organiziraju. Sve to skupa znači da znaju i imaju što za reći i pokazati u području svoga djelovanja.

Što se tiče opremljenosti, klinička radna mjesta za praktičnu nastavu studenata izvršno su opremljena. U prvome mandatu nabavljena je vrijedna znanstvena oprema najvećim dijelom financirana od projekata HRZZ-a, sveučilišnih potpora i sredstvima Fakulteta. U novome mandatu razdoblju planira se daljnja nabava znanstvene opreme, kao i osiguravanje većeg i adekvatnijeg prostora za znanstvenu opremu.

Kakav je posljednjih godina interes mladih za upis na stomatologiju?

– Interes mladih za upis na studij Dentalna medicina je izniman i uvijek je višestruko veći interes od mogućnosti prijema zbog ograničene upisne kvote. Stoga, zasigurno mogu reći da visoki upisni kriteriji koji uključuju tri obvezna predmeta (A razina) i tri izborna predmeta uz provjeru psihomotoričkih sposobnosti selektiraju najbolje učenike za naš fakultet.

Oralno zdravlje Hrvata

Je li fakultet provodio kakva istraživanja o oralnom zdravlju i oralnim higijenskim navikama Hrvata? Kakva je situacija danas naspram vremena prije 20-30 godina?

– Na fakultetu su se provodila brojna istraživanja o svim segmentima oralnog zdravlja i oralno-higijenskim navikama, ali to je sada posebna tema.

Oralno zdravlje je pod utjecajem promjena iskustava, percepcije, očekivanja i sposobnosti prilagodbe pojedinca na okolnosti. Ako bismo usporedili oralno zdravlje Hrvata prije 20-30 godina i danas, puno je bolje, ali ipak moram priznati da po mjerljivim kriterijima još uvijek zaostajemo za neprednim europskim zemljama.

Zahvaćenost populacije zubnim karijesom mjeri se na temelju broja zuba s karijesom, broja izvađenih zuba i zuba s

“

Definitivno najkompleksniji problem Stomatološkoga fakulteta jesu nedostatni prostorni kapaciteti

“

Kadrovska politika iznimno je bitna u artikuliranju stavova i promišljanju budućnosti Stomatološkoga fakulteta. Ljudi su temelj uspjeha i nositelji svih aktivnosti

O strahu od zubarske stolice

Kako gledate na raširenu bojazan javnosti od posjeta zubaru? Odmalena nas nekako prati strah od zubarske stolice i bušilice, kod nekih taj strah potraje cijeli život. Što biste poručili ljudima koji se užasavaju posjeta zubaru?

– Za mene je taj strah u potpunosti neopravdan. Svaki stomatološki zahvat danas može i mora biti u potpunosti bezbolan. Mislim da je ključan odnos povjerenja doktora dentalne medicine i pacijenta i potpuno sigurna poručjem da nema nikakvog razloga za problem odlaska stomatologu, a kamoli užasavanja.

Mi smo danas privilegirani da svojim pacijentima, zahvaljujući modernim tehnikama i materijalima i stečenim znanjima, možemo ostvariti sve njihove želje vezane uz zube, naravno one razumne, i mnoge usrećiti na način koji si nekada nisu mogli ni zamisliti.

Upravo takvi ljudi maštaju o danu kad će netko izmisliti bezbolan popravak zuba. Koliko je stomatologija napredovala u tome segmentu i jesmo li blizu toga nedosanjannog bezbolnog uklanjanja karijesa ili vađenja zuba?

– Za početne karijese postoji potpuno bezbolna terapija ozonom. Međutim, kako standard u Hrvatskoj češće predmnijeva ne baš uredne kontrolne preglede, najčešće je ipak potrebno intervenirati.

Bez obzira na to, lokalna anestezija je praktički bezbolna, a omogućava u potpunosti bezbolan zahvat. Prema tome ne postoji nedosanjani san, to je realnost. Za mnoge terapijske postupke anestezija nije ni potrebna. Jasno, naša je struka prilično zahtjevna i predmnijeva znanje, stručnost i spretnost terapeuta.

ispunom, a naziva se KEP indeks. Sukladno preporukama Svjetske zdravstvene organizacije, stanje oralnog zdravlja kod djece procjenjujemo nalažom karijesa, dok kod odraslih uz karijes procjenjujemo i stanje parodontata.

Od 1938. godine KEP indeks je relevantan u praćenju rasprostranjenosti karijesa kojom se Svjetska zdravstvena organizacija (SZO) koristi u procjeni oralnoga zdravlja, a pokazuje intenzitet, odnosno učestalost karijesa.

Hrvatska je zbog visokoga KEP indeksa (oko 4, ovisno o županiji) daleko od cilja koji je SZO postavio za 2020. godinu kao dio Health21 Policyja za Europu (KEP indeks kod dvanaestogodišnjaka u prosjeku ne veći od 1,5 i najmanje 80 posto šestogodišnjaka bez karijesa).

S kojim fakultetima i sveučilištima iz inozemstva surađujete?

– Godinama negujemo izvrsne odnose s dekanima i nastavnicima fakulteta u Münchenu, Zürichu i drugim izvršnim sveučilištima u Europi i svijetu, s kojima imamo brojne radove u najboljim svjetskim stomatološkim časopisima.

U 2013. godini, prvi su put potpisani Erasmus ugovori za dolaznu i odlaznu mobilnost studenata i nastavnika. Od tada do danas, potpisano je 15 Erasmus bilateralnih ugovora.

Pregovori za sklapanjem ugovora s University of Connecticut School of Dental Medicine (Farmington) zaustavili su se zbog COVID-a.

Danas su na našem fakultetu aktivna četiri gosta profesora, koji su izabrani ili potvrđeni u drugi mandat tijekom sadašnje uprave: na Zavodu za restaurativnu dentalnu medicinu prof. dr. sc. Reinhard Hic-

kel (Ludwig Maximilians University München), na Zavodu za dentalnu antropologiju prof. dr. sc. Richard Scott (University of Nevada), na Zavodu za pedodonciju prof. dr. sc. Luc Marks (University of Groningen) i na Zavodu za oralnu medicinu prof. Nathaniel S. Treister (University of Harvard).

Kakvi su vani stomatološki standardi i gdje biste svrstali hrvatsku stomatologiju na toj ljestvici kvalitete?

– Hrvatska stomatologija vrlo visoko kotira. Ne postoje zahvati koji se u svijetu rade a da se u Hrvatskoj ne rade.

Što se kvalitete studiranja i obrazovanja tiče, također smo ukorak sa svjetskim standardima.

Upravljanje kvalitetom na Stomatološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu temelji se na Sveučilišnom sustavu za osiguranje kvalitete i preduvjet je integracije u Europski prostor visokog obrazovanja.

U mom prethodnom mandatu uvela sam funkciju prodekan za kontrolu kvalitete, što se pokazalo iznimno važnim.

Hrvatsku stomatologiju na ljestvici kvalitete svrstala bih visoko, ako gledamo dosege struke i znanosti, međutim problem je što razina kvalitete na razini države u različitim područjima jako oscilira.

Zadaća našeg fakulteta je osigurati visoku razinu znanja i praktičnih vještina kako bi svaki novodiplomirani doktor dentalne medicine, ma gdje radio, imao čvrsto usadene kriterije.

Tijekom cijele ove akademske godine nastava se u Gundulićevoj održavala na pretkliničkoj i kliničkoj razini, tako da i u ovim najtežim mogućim pandemijskim uvjetima naši studenti nisu bili uskraćeni ni za praktičan rad ni za teorijske spoznaje.

SVEUČILIŠTE U SPLITU

Sveučilišni odjel za forenzične znanosti

raspisuje

NATJEČAJ ZA IZBOR:

1. Jedne osobe (m/ž) u naslovno znanstveno-nastavno zvanje izvanrednog profesora iz znanstvenog područja „Društvene znanosti“, znanstvenog polja „Ekonomija“, znanstvene grane „Financije“ na Katedri za ekonomske znanosti

2. Jedne osobe (m/ž) u naslovno znanstveno-nastavno zvanje docent iz znanstvenog područja „Interdisciplinarnih znanosti“, znanstvenog polja „Obrazovne znanosti“ (izborna polja 5.07 pedagogija, 1.02 fizika) na Katedri za interdisciplinarnih znanosti

3. Jedne osobe (m/ž) u naslovno znanstveno-nastavno zvanje redoviti profesor (prvi izbor) iz znanstvenog područja Društvene znanosti, znanstvenog polja: Informacijske i komunikacijske znanosti na Katedri za sigurnost i nacionalnu sigurnost

Cjelovit tekst natječaja sa svim informacijama o uvjetima natječaja i načinu prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Sveučilišnog odjela za forenzične znanosti: <http://forenzika.unist.hr>

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET

Zagreb, Horvatovac 102a

Fakultetsko vijeće Prirodoslovno-matematičkog fakulteta na temelju članka 73. Statuta Fakulteta raspisuje

NATJEČAJ
za izbor

1. u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto izvanredni profesor (znanstvenik-povratnik) iz područja prirodnih znanosti, polje matematika, grana matematička logika i računarstvo, na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu pri Matematičkom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu – 1 izvršitelj;

2. u znanstveno-nastavno zvanje docent (naslovno zvanje) iz područja društvenih znanosti, polje ekonomija, bez zasnivanja radnog odnosa pri Matematičkom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu – 1 izvršitelj;

3. u nastavno zvanje predavač (naslovno zvanje) iz područja prirodnih znanosti, polje matematika, bez zasnivanja radnog odnosa pri Matematičkom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu – 1 izvršitelj.

Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta <http://www.pmf.unizg.hr/natjecaji>.

Pristupnici za točku 1. natječaja ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta iz natječaja dostavljaju se isključivo putem mrežne poveznice:

<https://posao.pmf.hr/opening-login?openingUUID=67ccd948-1dd9-4508-84a1-942781871828>

Pristupnici za točku 2. natječaja ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta iz natječaja dostavljaju se isključivo putem mrežne poveznice:

<https://posao.pmf.hr/opening-login?openingUUID=429c4c4c-6e2b-4410-8cb5-b9fe-88738d9a>

Pristupnici za točku 3. natječaja ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta iz natječaja dostavljaju se isključivo na adresu: Prirodoslovno-matematički fakultet, Matematički odsjek, Zagreb, Bijenička 30.

Rok za podnošenje prijava na sve točke natječaja je 30 dana po objavljivanju natječaja u „Narodnim novinama“.

Rezultati natječajnog postupka objavit će se na službenoj internetskoj stranici PMF-a: <http://www.pmf.unizg.hr/natjecaji>.

NA VARAŽDINSKOM FAKULTETU ORGANIZACIJE I INFORMATIKE SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Održan prvi studentski
interdisciplinarni simpozij
‘Bioetika i tehnika’

Piše

PETAR ŠARIĆ

Na Fakultetu organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu u Varaždinu od 4. do 6. lipnja 2021. godine održan je 1. studentski interdisciplinarni simpozij „Bioetika i tehnika“. Za organizaciju simpozija zaslužni su Studentski zbor Fakulteta organizacije i informatike, Udruženje studenata filozofije Filozofskog fakulteta, Udruga studenata filozofije „Scopus“ s Fakulteta hrvatskih studija te EESTEC LC Zagreb s Fakulteta elektrotehnike i računarstva.

Trodnevni se program sastojao od svečanog otvaranja simpozija, dva plenarna izlaganja i dvanaest studentskih izlaganja koja su bila raspoređena u prva dva dana skupa uz popratne rasprave, dok je treći dan bio rezerviran za zatvaranje simpozija i obilazak grada Varaždina. Svečano otvaranje skupa inicirao je član organizacijskog odbora **Josip Periša**, a prvu uvodnu riječ uputila je dekanica Fakulteta organizacije i informatike **prof. Nina Blagičević Redep** koja je izrazila zadovoljstvo održavanjem ovakvog simpozija i istaknula potrebu za raspravom na temu „bioetike i tehnike“. Skupu se obratio i prorektor Sveučilišta u Zagrebu, **prof. Ante Čović**, znanstvenik koji je najzaslužniji za razvoj bioetike u Republici Hrvatskoj. On je simpozij ocijenio izrazito perspektivnim i pohvalio studentsku inicijativu koja je omogućila njegovo održavanje. Naglasio je postojanje potencijalnih problema i izazova koje brzi razvoj tehnike može nositi sa sobom i potrebu za interdisciplinarnim pristupom koji otvara mogućnost stvaranja **orijentacijskog znanja**. Sudionicima se obratio i prodekan za znanost Fakulteta elektronike i računarstva **prof. Nikola Mišković** koji je iskazao potrebu za razmatranjem načina na koji promjene u tehnici mogu uzrokovati promjene u strukturi rada.

Brojni izazovi

Okupljeni sudionici u okviru bioetičkog diskursa svojim su izlaganjima prikazali brojne izazove koje donosi ubrzani razvoj tehnike. Govorilo se o raznovrsnim temama, poput odnosa tehnike i sporta, algoritima u pozadini procesa strojnog učenja i umjetnoj inteligenciji koja u zadnje vrijeme uživa vrlo atraktivnu poziciju centra pažnje mnogih ulagača i znanstvenika. Etički aspekti robotike i kiborgizacije također su bili vrlo zastupljena tema. Nije nedostajalo ni osvrt na druš-

Raspravljalo se o raznim temama, poput odnosa tehnike i sporta, algoritima u pozadini procesa strojnog učenja i umjetnoj inteligenciji, etičkim aspektima robotike i kiborgizacije a nije nedostajalo ni osvrt na društvene medije

Organizacijski odbor i plenarni izlagači

tvene medije s uvažavanjem učinka pandemijske situacije koja je prenijela velik dio svakodnevnog života ljudi u virtualnu domenu.

Prvo plenarno izlaganje održao je **doc. Matija Mato Škerbić** s Fakulteta hrvatskih studija na temu *E-sportova*. Temeljem teorija istaknutih autoriteta u području filozofije sporta provedena je filozofska analiza kojom se preispitao status *E-sportova* i njihova povezanost sa standardnim koncepcijama sporta. Prema izloženom, *E-sport* se uklapa u postojeće definicije sporta iako ga prati niska razina tjelesne aktivnosti. Na kraju izlaganja problematizirane su zdravstvene opasnosti koje može imati prekomjerna uporaba računalne tehnologije nakon čega je uslijedila i rasprava. Drugo plenarno izlaganje održala je **doc. Dijana Oreški** s Fakulteta organizacije i informatike o tome *Mogu li algoritmi strojnog učenja predviđjeti*

uspjeh studenata i pronaći razlike među generacijama. Kroz predavanje su definirani ciljevi istraživanja i predstavljeni metodološki temelji, nakon čega je na red došla interpretacija rezultata. Istraživanje je pokazalo da se uz pomoć dostupnih podataka iz višestrukih izvora mogu postaviti uspješni modeli. Kao najbolji prediktori akademskog uspjeha uočene su varijable prve ocjene, prethodnog znanja i aktivnosti na sustavu za e-učenje. Ustanovljeno je i da se prediktori uspjeha mijenjaju prilikom promjena u sustavu obrazovanja. Posebna pozornost pridana je i etičkim pitanjima kod primjene algoritma strojnog učenja u svrhu predviđanja akademskog uspjeha studenata.

Dvanaest studentskih izlaganja održano je kroz četiri sesije. Prva je sesija tematizirala mogućnosti i opasnosti umjetne inteligencije i etičkog hakiranja. Izlaganja u drugoj sesiji primar-

no su razmatrala etičke aspekte tehničke nadogradnje čovjeka i kapacitete robota kao ljudske zamjene. Treću sesiju obilježilo je aktualno pitanje virtualne nastave, tema o konzumerističkom djelovanju i odgovornosti pojedinca te razrada umjetne inteligencije kod tehnologije samovozećih automobila. Drugi dan simpozija zatvoren je četvrtom sesijom u kojoj se govorilo o etičkim izazovima tehnike u sportu, kritici tehničke civilizacije koja dovodi u opasnost ekološku sferu, a na kraju je bilo govora i o pojavi seksualnosti i ljubavnih odnosa u virtualnom okruženju.

Događaj je uspješno organiziran u fizičkom obliku uz mogućnost virtualnog sudjelovanja preko Zoom platforme, a prijenos je bio dostupan i na službenoj Facebook stranici Studentskog zbora Fakulteta organizacije i informatike gdje je snimka simpozija još uvijek pohranjena i može se pogledati.

Bioetika i tehnika

PETO IZDANJE MEĐUNARODNOG TRANSDISCIPLINARNOG SIMPOZIJA

‘Bioetika i aporije psihe’

PİŞE

DOC. LUKA JANEŠ

Nipošto nije ogledalo zdrave akademske prakse da pregled određenog znanstvenog skupa ispisuje organizator i voditelj, ipak – jubilarna peta godišnjica međunarodnog transdisciplinarnog simpozija *Bioetika i aporije psihe* iziskuje odstupanje od dotičnoga uzusa. Naime, sada već davne, “predkoronijalne” 2016. godine, manje pozakucima Filozofskog fakulteta u Zagrebu, a više po hodnicima i terasama Centra za integrativnu bioetiku preko puta, u navali studentskog nadobudlja, niti slutili nismo da će se 2021. obilježavati peta godišnjica međunarodnog skupa koji u svojoj kratkoj, ali propulzivnoj i progresivnoj povijesti, okuplja više od dvije stotine izlagačica i izlagača iz sedamnaest zemalja s četiri kontinenta, kroz više od 170 izlaganja i desetke okruglih stolova, radionica, predstavljajući knjiga, interaktivnih izložbi i ostalih umjetničkih performansa.

Propulzivna povijest manifestacije

A koji je otpočeo na temeljima ciklusa znanstveno-popularnih tribina *Bioetički utorak*, i to eksperimentalnom implementacijom pitanja psihijatrije i mentalnog zdravlja bivstvujući u diskurs bioetičkih rasprava. Dotični ciklus idejno i organizacijski još prije dvadesetak godina zapodjenio je i nadalje vodio **Hrvoje Jurić**, tada asistent na katedri za etiku, Odsjeka za filozofiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, a sada redovni profesor. Upravo uz njegov blagoslovni “poguranac”, na valovima osobnog interesa za navedenu tematiku (te poznavstvom i ranijom suradnjom s pokojnim **Vladom Jukićem** – dugogodišnjim upraviteljem Psihijatrijske bolnice Vrapče), omogućeno je da ekipa Suradničkog kruga studenata Znanstvenog centra izvrsnosti za integrativnu bioetiku, operativno predvođena **Lukom Perušićem** (tadašnjim studentom, a sadašnjim asistentom na ranije navedenom odsjeku) dobije priliku održati tribinu na temu “Psihofarmaci u psihijatriji: potreba ili nasilje”. Osim dotičnog kolege, moderatorski duo sačinjavao je i autor ovih redaka, a gosti tribine bijahu spomenuti Vlado Jukić, **Robert Torre** (KBC Sestre milosrdnice Zagreb, Odjel za prevenciju ovisnosti) i **Martin Kuhar** (HAZU, Odjel za povijest medicine).

Torreova godinu ranije objavljena knjiga “Prava istina o psihofarmacima” podigla je veliku prašinu među strukom i medijima, te se očekivao popriličan interes spram događaja koji je kritički sintetizirao poprilično *tabu*, načelno javno nedostupnu temu. Tribina je, sukladno običajima ciklusa, održana u Multimedijalnoj (uobičajeno usijanoj i bezračnoj) dvorani na drugom katu Knjižnice Filozofskog fakulteta, a tada ni slutili nismo da će događaj okupiti više od dvije stotine posjetitelja, među kojima pregršt njih, nažalost, stajahu na vratima dvorane, među policama

Skup je svoje postojanje i uspjeh opravdao činjenicom da uključivost i davanje značaja raznovrsnim kulturološkim perspektivama nipošto ne umanjuje značaj znanstvenih disciplina već ih oplemenjuje i približava širem opsegu zainteresirane javnosti

Manifestacija raste iz godine u godinu

koje se kauzalno nizahu poput crnih domina slutnje.

Osim rekordnog broja posjetitelja na ijednom do tada održanom događaju u knjižničnoj povijesti, tribina je impresionala i jasnim dokazima praktične plauzibilnosti, najzad društvene upotrebljivosti metodoloških paradigmi integrativne bioetike. Pluriperspektivnost se, primjerice, očitovala u vidu naizgled suprotnih perspektiva Jukića (pro-farma) i Torre (anti-farma), raspirivanih Kuharovim raspusima raspravne vatre u vidu opaske o specijalizantima psihijatrije kao evidentno najslabijim studentima Medicinskog fakulteta. Uz naglasak na činjenici da su i sami psihijatri, osim u općem društvenom, umnogome stigmatizirani i u horizontu vlastito-disciplinarnih, *alma mater* okvira. Uz komentare i upite posjetitelja iz publike, odnosno iznošenja mnogih šokantnih iskustava psihijatrijskog i psihofarmakološkog tretmana, raspravljačka atmosfera uzdigla se do usijanja, ipak kompromisno bioetički racionaliziranog do generalne teze tribine kako u

određenim slučajevima propisivanje i primjena psihofarmaka predstavlja jedini ulaz, odnosno preduvjet za adekvatnu psihoterapiju i zacjeljivanje. A u određenima put, aberacija u ovisnosti i psihopatologeme raznih vrsta i oblika.

Pluriperspektivnost i transdisciplinarnost

Ovu, te mnoge ostale tematske osnovice, u rasponu od psihoterapije umjetnošću, otvoreno nog dijaloga, obespričavanja psihijatrijskih pacijenata, pa do psihoanalize, utjecaja obrazovanja na prevenciju mentalnih poteškoća i dr., postavili smo na sadržajno-metodsku os ciklusa tribina *Aporije psihe: psihijatrijske, bioetičke i filozofske perspektive*, pokrenutog slijedom enormnog interesa i bioetičkog značaja uvođenja evaluirane tribine, također pod “organizacijskim plaštom” Hrvatskog bioetičkog društva i Suradničkog kruga studenata ZCI-ja za integrativnu bioetiku. Dotični ciklus 2017. nadalje evoluirao u međunarodni transdisciplinarni skup, iz godine u godinu nastavljajući intenzi-

tet i šireći radijus propulzivnosti tematskog kauzaliteta zapodjenutog inicijalnom tribinom, koji osim pluriperspektivnosti raskriva i naslovnu metodološku stavku integrativne bioetike stavku – transdisciplinarnosti.

Naime, u komparaciji s pluriperspektivnosti, koja ukazuje na internu (horizontalnu) perspektivu pojedinca/pojedinke te njihove različitosti pri društvenim susretima i odnosnjima, transdisciplinarnost upućuje na horizontalno svjetsko-povijesno institucionalno širenje paradigme koja nadilazi pojedinačne discipline, postavljajući bioetičku problematiku kao teleološku (svrhovitosnu) konstantu. Interdisciplinarnost rezonira činjenica da su na događajima sudjelovali antropolozi, psiholozi, psihijatri, filozofi, sociolozi, pedagozi, umjetnici, socijalni radnici i predstavnici/predstavnice mnogih drugih, s obzirom na ovu temu značajnih znanstvenih disciplina. Pritom kao os “aporetike”, a ujedno i kao smjer nadilaženja pojedinačnih psihopatoloških izbojbi, iskasava neizbježnost anuliranja stigmatizacije

osoba s psihičkim teškoćama, ali i cjelokupnog psihijatrijskog, također društveno stigmatiziranog sustava, uz naglasak na bioetičkom senzibilitetu, orijentacijskom znanju i integrativnom pristupu kao temeljima za adekvatno zasićivanje praktičke teleologije dotičnih egzistencijalno-fenomenoloških intencionalnih horizonata.

Peta inačica skupa održana je 7. i 8. svibnja 2021, a posljednje dvije među njima, dakako, održane su u virtualnom, *onlne* okružju. Pandemijskim pritiskom izazvana prilagodba modula nipošto nije umanjila značaj manifestacije i razinu metodoloških intencionaliteta, čemu u prilog svjedoči broj posjetitelja i interes za raspravu, pozivajući na razbijanje predrasuda i podsjećajući nas da smo prije svega živuća bića, na putu ka živućim osobama – obilježenim radošću, smislom, uspjesima, ali svakako i grozomornim padovima, lomovima i beznadima, a kao sastavnica psihe, hipotetički promatrane kao dijalektički muzikalni plamen satkan od plinova i etera dotičnih pluraliteta osjećajnosti.

Skup je u neizvjesna epide-

“

Možda najupečatljiviji nastup cjelokupne manifestacije bilo je izlaganje ‘Život s pandemijom, život nakon pandemije: emocionalna dobrobit u doba krize’ docentice Lovorke Brajković

mijska vremena poslužio kao izvrsna virtualna platforma za povezivanje znanstvenika i entuzijasta, s dugoročnim ciljem zapodijevanja raznih projekata u postpandemijska i “novo normalna” vremena, a plenarnim izlaganjem otvorio ga je **Florin Lobont**, profesor filozofije na Filozofskom fakulteta u Temišvaru, na značajnu temu “From Biopower and Virtualization to ‘Diminished Humans’: Pitfalls of Agamben’s Theory in the COVID Era” (Od biomoći i virtualizacije do “umanjenih ljudi”: zamke Agambenove teorije u vrijeme COVID-a).

Pandemija produbila aporije psihe

Nakon plenarne rasprave uslijedio je možda i najupečatljiviji nastup cjelokupne manifestacije – izlaganje “Život s pandemijom, život nakon pandemije: emocionalna dobrobit u doba krize”, docentice na Odsjeku za psihologiju Fakulteta hrvatskih studija **Lovorka Brajković**, koja imanentnom otvorenosti, simpatičnošću, karizmom i konkretnošću dodatno obogaćuje evaluaciju ove više nego aktualne teme predavanje. Pritom ostavivši najupečatljiviji dojam među svim sudionicima skupa, nudeći konkretnu orijentaciju za nadživljavanje, te izlazak i prilagodbu onkraj društvenorazdvojbene epidemijske aktualije.

“Minervistički” gledajući unatrag, povrh svega zaključujemo da smo putem ove bioetičke inicijative dosad jasno uvidjeli i pokazali da svi možemo doprinijeti boljitku i napretku institucionalne i izvaninstitucionalne brige o mentalnom zdravlju jedino suradnjom i ulaganjem sviju raspoloživih sredstava (ljudi, znanja i iskustava) ka postizanju ciljeva kojima kao društvena zajednica težimo. Ovaj bioetički skup svoje je postojanje i uspjeh opravdao činjenicom da uključivost i davanje značaja raznovrsnim kulturološkim perspektivama nipošto ne umanjuje značaj dominantnih znanstvenih disciplina već ih oplemenjuje i približava puno širem opsegu zainteresirane javnosti. Apsolutna destigmacija zauzela je deontološki pijedestal ovog međunarodnog projekta, te njezin značaj ima ključnu ulogu za postizanje konkretnih društvenih rezultata koje je BiAPs prouzročio, povezujući mnogobrojne sudionike i kumujući raznovrsnim projektima proizišlima iz poznanstava sklopljenih upravo sudioništvom na ovom skupu.

Zaključno, nužno je spomenuti, najzad naglasiti da organizacijski teret sviju navedenih događaja bi iznašan gotovo isključivo na leđima studenata i studentica preddiplomskih, diplomskih i poslijediplomskih studija Sveučilišta u Zagrebu. Pritom se, bez pretjerivanja i deluzivnog hiperboliziranja ustvrđujem, paradigmatski iskazasmo i u odvažnim izlagačkim rolama, i u tehničkom vidu moderature sesija, raznovrsne fizičke ispo-moći, simultanih prevodenja, te naporene pripreme programskih knjižica skupa. Sveučilištu nam na čast i slavu!!!

Aporije izazivaju velik interes publike

**VARAŽDIN: SVJETSKI
DAN ZAŠTITE OKOLIŠA**

Planet se čuva od malih nogu

Geotehnički fakultet, Tekstilno-tehnološki fakultet i Fakultet organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu obilježili su Svjetski dan zaštite okoliša cjelodnevnom događanjem i prezentacijama u kojima su najviše uživala djeca vrtičke dobi

Dječje ruke
kao tkalački stan

PISE I SNIMIO: **BRANKO NAD**

Varaždin je jedan od najčišćih hrvatskih gradova, a Varaždinci su jako svjesni važnosti očuvanja okoliša. Od malena se u obiteljima o tome razgovara i svi su skupa vrlo zainteresirani da im grad bude čist, zelen i očuvan.

Rekao nam je to **Hrvoje Meaški**, dekan Geotehničkog fakulteta, na obilježavanju Svjetskog dana zaštite okoliša koji su upravo u Varaždinu organizirale tri sastavnice Sveučilišta u Zagrebu čiji odsjeci djeluju u ovome gradu. Geotehničkom fakultetu pridružili su se Tekstilno-tehnološki fakultet i Fakultet organizacije i informatike.

U prekrasnome parku Šetalista Ivana Pavla II. organizirali su cjelodnevno događanje kako bi zajedno sa sugrađanima proslavili zdravlje okoliša svog grada, županije, domovine, ali i cijelog planeta.

Svjetski dan zaštite okoliša u svijetu se obilježava još od 1974. godine.

Okupljeni studenti i njihovi nastavnici sa sva tri fakulteta predstavili su posjetiteljima svoja istraživanja, odnosno ulogu pojedinca u zaštiti okoliša. Djeca i mladi su se kroz razne edukativne sadržaje, interaktivne kvizove i eksperimente upoznavali sa zaštitom okoliša. Osim toga, ovo je ujedno bila i prilika maturantima da поближе upoznaju navedene fakultete i odluče nastaviti obrazovanje u Varaždinu.

Kroz eksperimente, makete i promotivne materijale predstavljene su tehnologije pročišćavanja zraka i voda, zaštite tla, ponovne uporabe različitih vrsta otpada

te primjena informacijskih tehnologija u zaštiti okoliša. Održane su i interaktivne eko-pitalice u kojima je bilo moguće osvojiti i nagrade, a posjetitelji su se mogli odmoriti na dekicama posebno izrađenima za ovu priliku.

Preokrenuti trendove

Geotehnički fakultet posebno se ponosi svojim studijem Inženjerstva okoliša, istaknuo je dekan Hrvoje Meaški. Stoga je, kaže, fakultet poželio Svjetski dan zaštite okoliša obilježiti vani, u ovome prekrasnome parku, u čijem se uređenju može prepoznati to opredjeljenje i visoka svijest o čistome i čistom okolišu.

– Ova je šetnica samo jedna od zelenih oaza u gradu, gdje znamo da rado borave djeca i školarci, koji su nam na ovome obilježavanju dragi gosti. Pogotovo najmlađi, jer kažem, o čistome okolišu se u Varaždinu uči od malih nogu, a tako bi trebalo biti u svim sredinama. Na fakultetu i akademskoj zajednici je da ukaže na važnost očuvanja okoliša, na opasnosti od prevelikog industrijskog otpada, na prikladnom odlaganju zaštitnih maski uslijed pandemije – dodaje naš sugovornik.

Dekan napominje da studentima Geotehničkog fakulteta nude širok spektar znanja koji je vezan uz očuvanje okoliša, a kroz razne projekte i interdisciplinarnе vježbe mogu i sami vidjeti ljudski utjecaj na okoliš. Primjerice, bave se očuvanjem voda i potoka, dok se u suradnji s gospodarskim subjektima bave pročišćavanjem zraka uz pomoć novih gumenih obloga na dječjim igralištima. Geotehnika se

Djecu je oduševio model odlagališta otpada

Hrvoje Meaški (Geotehnički), Nina Begičević Redep (FOI) i Anica Hursa Šajatović (TTF) u društvu zagrebačkog rektora Damira Borasa

Franka Žuvela Bošnjak i studentice TTF-a

bavi i sanacijom otpada.

– Nadam se da kao planet nismo prošli *point of no return*, da još uvijek negativne trendove možemo preokrenuti, te naš planet, naš dom, učiniti čistim za generacije koje dolaze. U Hrvatskoj smo imali smo "sreću" što kod nas nije bilo velike industrijalizacije, kao u nekim zapadnim zemljama, no dakako, o okolišu se valja brinuti na globalnoj razini – zaključuje dekan Geotehnike.

Na štandu Tekstilno-tehničkog fakulteta zatekli smo skupinu studenata koja je od ostataka kožnih materijala izrađivala ukrase, odnosno privjeske za ključeve. Sami studenti, budući tehničari odjevne tehnologije, otkrili su nam da na TTF-u uče kako iskoristiti što više materijala, da bi u proizvodnji ostalo što manje ostataka, otpada. A ono što ipak ostane, da se dobro i adekvatno zbrine. I naši mladi sugovornici nadaju se da za Zemlju još ima nade.

Otvaranje javnosti

S time se slaže i njihova profesorica, asistentica na TTF-u **Franka Žuvela Bošnjak**:

– Djeci i drugim posjetiteljima pokazujemo kako se materijali koje koristimo u tekstilnoj industriji, naročito koža, mogu primijeniti i pretvoriti u nešto drugo osim odjeće. Tekstil je prisutan svugdje, od materijala koji se koriste za tlo, filtra za zrak, područje primjene je široko. Koža se isto koristi kao izolator, kao filter. Pokazali smo i što se sve može napraviti od runa vune, što je tek nedavno potaknuto u Hrvatskoj. Može se koristiti kao gnojivo, a mi smo ovdje napravili mali cvjetnjak u ko-

jem smo lavandu i ružmarin oblikovali u gredice od vune.

Dekanica TTF-a **Anica Hursa Šajatović** rekla nam je da u tekstilnoj industriji postoje razni prerađivački procesi, od bojenja, tiska do oplemenjivanja i njege tekstila, pa je potrebno dobro pročišćavati otpadne vode nakon proizvodnje. U tome se kao filteri također koriste tekstilni materijali, pa tekstilna industrija danas sve više čini zatvoreni krug koji na kvalitetan način štiti okoliš.

– Moram pohvaliti naše studente koji su tijekom pandemije osmislili sjajan projekt izrade zaštitnih maski od materijala bojanih prirodnim bojama. Time su pokazali visoku razinu svijesti i očuvanju ljudskog zdravlja, ali i cijelog planeta, stoga mislim da je na ponos svima nama što je TTF aktivni sudionik obilježavanja Svjetskog dana zaštite okoliša.

Dekanica FOI-a **Nina Begičević Redep** bila je presretna što su najradosniji posjetitelji ovog događaja bili baš mališani varaždinskih vrtića. Begičević Redep također ističe da je upravo u ovome gradu svijest o okolišu na visokoj razini, što se može samo poboljšati ovakvim otvaranjem akademске zajednice javnosti.

– Iskustva koja ovdje djeca dobivaju, ti eksperimenti kojima im pokazujemo kako svijet oko nas funkcionira, za mališane te dobi su neprocjenjiva. I vjerujem da će im ove poruke ostati u trajnom sjećanju. A za starije posjetitelje, školarce i studente pripremili smo kvizove znanja, poglavito o načinima zbrinjavanja otpada, kako bi i oni kroz igru i zabavu naučili nešto vrlo korisno i kon-

»
Lucija Plantak,
stručna
suradnica
projekta
‘Upravljanje
krškim
priobalnim
vodonosnicima
ugroženima
klimatskim
promjenama
(UKV)’

Putovanje kapljice vode

Lucija Plantak, stručna suradnica projekta “Upravljanje krškim priobalnim vodonosnicima ugroženima klimatskim promjenama (UKV)”; djeci i zainteresiranim prolaznicima demonstrirala je putovanje jedne kapljice vode u okolišu.

– Simuliramo isparavanje vodenih površina. Para ulazi u hladniji zrak, koji predstavlja led iznad posude, a potom s lakom za kosu simuliramo oblake. Na njih se hvataju čestice vodene pare i onda gledamo kako se kondenzira i pada natrag u posudu, kao kiša u prirodu. Nakon toga pokazujemo kako se voda kreće kroz šljunak i pijesak te kako djeluje na tlo, tamo gdje imamo vegetaciju i zeleni pokrov, odnosno tamo gdje je krši kamenjar – rekla nam je Lucija. Sami smo se uvjerili da su djeca bila oduševljena ovim pokusom i prezentacijom.

Bogatstvo ovčje vune

Docent TTF-a Željko Knezić za djecu je osmislio igru tkanja, gdje oni sami rukama tvore tkalački stan. Želio je time popularizirati tradiciju ručnog tkanja koja je kod nas značajan dio baštine, ali je zadnjih godina pala u zaborav.

— Zadnjih 30 godina radim na tome, surađujem s 80-ak hrvatskih udruga, od Konavala do Baranje, za služnih što ručno tkanje još uvijek živi. Pomažem im u pisanju projekata, ali ih potičem da njeguju svoje izvorno tkanje.

Knezić je ujedno stručnjak za proizvodnju i tretman ovčje vune. Iako Hrvatska ima puno ovaca, kaže da se kod nas vuna slabo koristi jer se ovce uzgajaju prvenstveno radi mesa i mlijeka. Pa je ta vuna zapravo teret, otpad.

Stoga se krenulo s posebnom edukacijom uzgajivača ne bi li im se pokazalo da je ovčja vuna pravo bogatstvo.

– Usmjeravamo ih da počnu uzgajati posebne pasmine ovaca. Samim time dobili bi vunu visoke kvalitete koja bi bila iskoristiva. Zadnjih godina kroz određene projekte radimo na zbrinjavanju te vune. Nemamo dovoljno ljudi koji znaju kvalitetno “ošištati” ovcu. A dodatan problem je što su praonice vune jako skupe; u Hrvatskoj je čak i zabranjeno pranje vune. Tako se događa apsurd da hrvatsku ovčju vunu moramo prati negdje u inozemstvu, da bi potom u Hrvatskoj napravili tepih ili neko drugo tkanje. To pokušavamo promijeniti.

kretno. U svemu tome koristili smo suvremeni informatički alat koji su, pak, pripremili djelatnici našeg fakulteta, te su tehničari FOI-a svim su prezentacijama davali informatičku podršku.

Poseban gost obilježavanja Svjetskog dana zaštite okoliša bio je rektor zagrebačkog sveučilišta Damir Boras. Izrazio je zadovoljstvo ujedinjavanjem fakulteta u zajedničkoj, hvaljevrijednoj misiji. Varaždin je mjesto, napomenuo je rektor, u koji je moguće privući veliki broj studenata iz drugih krajeva Hrvatske. Što zbog kvalitete studijskih programa i smještajnih kapaciteta, ali i zbog visoke razine osvištenosti o problematici očuvanja okoliša i življenja u skladu s prirodom.

– Važan je ovo događaj za sve uzraste. Zadaća je Sveučilišta da stvaramo osviještene učitelje i predškolske djelatnike, koji pak onda odgajaju i obrazuju “budućnost naše budućnosti”. Našu djecu. I tu djecu formiraju u odgovorne građane. Ovo je prilika da djelujemo pozitivno i da tu djecu od malena navikavamo na zdravi način života i čuvanja okoliša. Varaždin nije toliko velik kao Zagreb, samim time je i problem onečišćenja manji nego u metropoli, no unatoč tome treba raditi svakodnevno na podizanju svijesti. Sveučilište je svakako prvi zaštitnik okoliša i promotor zdravih, zelenih gradova. To pokazuje i naš ulazak u veliku alijansu UNIC – Europskog sveučilišta postindustrijskih gradova. Učimo, dakle, jedni od drugih kako živjeti u postindustrijskom svijetu i kako svijet učiniti zdravijim, ugodnijim mjestom!

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET
Zagreb, Horvatovac 102a
Fakultetsko vijeće Prirodoslovno-matematičkog fakulteta na temelju članka 80. Statuta Fakulteta raspisuje
NATJEČAJ

za izbor

1. u suradničko zvanje i na radno mjesto poslijedoktorand iz područja prirodnih znanosti, polje biologija, na određeno vrijeme u trajanju 2 godine, u punom radnom vremenu, za rad na Projektu HRZZ projekt (Istraživački projekti - Slovensko-hrvatski bilateralni projekti) IPS-2020-01-2960 “Visokoprotlačno Nanopore- sekvenciranje mikrobni genoma u rješavanju problema dijagnostike i epidemiologije biljnih patogena”, u Zavodu za mikrobiologiju na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu pri Biološkom odsjeku – 1 izvršitelj/
Ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta iz natječaja dostavljaju se isključivo putem mrežne poveznice: <https://posao.pmf.hr/opening-login?openingUUID=5c327276-7779-4d48-86db-4aa6761f9914>

2. u suradničko zvanje i na radno mjesto poslijedoktorand iz područja prirodnih znanosti, polje kemija, grana anorganska kemija, na određeno vrijeme u trajanju 1 godine, u punom radnom vremenu, za rad na Projektu Od oblika do funkcija: Fleksibilni kristalni materijali s kontroliranim mehaničkim odzivom -IP-2019-04-1242, u Zavodu za opću i anorgansku kemiju na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu, pri Kemijskom odsjeku – 1 izvršitelj/
Ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta iz natječaja dostavljaju se isključivo putem mrežne poveznice: <https://posao.pmf.hr/opening-login?openingUUID=306b7c2e-a7f3-41ac-baa6-6c9453c6f274>

3. u suradničko zvanje i na razvojno radno mjesto asistent iz područja prirodne znanosti, polje kemija, grana analitička kemija, na određeno vrijeme, u punom radnom vremenu, u Zavodu za analitičku kemiju na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu, pri Kemijskom odsjeku – 1 izvršitelj/
Ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta iz natječaja dostavljaju se isključivo putem mrežne poveznice: <https://posao.pmf.hr/opening-login?openingUUID=3e3f0599-8f1b-402f-a007-5648f0750bc0>

4. u suradničko zvanje i na razvojno radno mjesto asistent iz interdisciplinarnih područja znanosti, polje geografija, grana društvena geografija, na određeno vrijeme, u punom radnom vremenu, u Zavodu za socijalnu bgeografiju na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu, pri Geografskom odsjeku – 1 izvršitelj/
Ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta iz natječaja dostavljaju se isključivo putem mrežne poveznice: <https://posao.pmf.hr/opening-login?openingUUID=30c74270-4343-49db-aa4c-247e378d1944>

5. u suradničko zvanje asistent (naslovno zvanje) iz interdisciplinarnih područja znanosti, polje geografija, grana društvena geografija, na određeno vrijeme u trajanju od 3 godine, bez zasnivanja radnog odnosa, u Zavodu za socijalnu geografiju na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu, pri Geografskom odsjeku – 1 izvršitelj/
Ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta iz natječaja dostavljaju se isključivo putem mrežne poveznice: <https://posao.pmf.hr/opening-login?openingUUID=90d1c4d1-589f-4063-b5e9-8bd2cda56138>

Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta www.pmf.unizg.hr/natjecaji.

Rok za podnošenje prijave na točke 1, 4 i 5 natječaja je 30 dana, na točku 2 natječaja 60 dana i na točku 3 natječaja 45 dana, po objavljivanju natječaja u “Narodnim novinama”.

Rezultati natječajnog postupka objavit će se na službenoj internetskoj stranici PMF-a: www.pmf.unizg.hr (Natjecaji).

Na temelju Odluke Fakultetskog vijeća od 15. lipnja 2021. godine,
SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET STROJARSTVA I BRODOGRADNJE
OBJAVLJUJE
NATJEČAJ

za izbor

1. Jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju i radnom mjestu redovitog profesora u trajnom zvanju, za područje tehničkih znanosti, znanstveno polje strojarstvo, u Zavodu za materijale na Katedri za materijale i tribologiju

2. Jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju i radnom mjestu redovitog profesora u trajnom zvanju, za područje tehničkih znanosti, znanstveno polje strojarstvo, u Zavodu za kvalitetu na Katedri za nerazoma ispitivanja.

3. Jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju i radnom mjestu redovitog profesora u trajnom zvanju, za područje tehničkih znanosti, znanstveno polje strojarstvo, u Zavodu za konstruiranje na Katedri za konstruiranje i razvoj proizvoda.

4. Jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju i radnom mjestu redovitog profesora, za područje tehničkih znanosti, znanstveno polje strojarstvo, u Zavodu za robotiku i automatizaciju proizvodnih sustava na Katedri za strojarsku automatiku.

5. Jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju i radnom mjestu redovitog profesora, za područje tehničkih znanosti, znanstveno polje strojarstvo, u Zavodu za materijale na Katedri za materijale i tribologiju.

6. Jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju i radnom mjestu izvanrednog profesora, za područje tehničkih znanosti, znanstveno polje zrakoplovstvo, raketna i svemirska tehnika, u Zavodu za zrakoplovno inženjerstvo na Katedri za zrakoplovne konstrukcije.

7. Jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju i radnom mjestu izvanrednog profesora, za područje tehničkih znanosti, znanstveno polje strojarstvo, u Zavodu za tehnologiju na Katedri za alatne strojeve.

8. Jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju i radnom mjestu izvanrednog profesora, za područje tehničkih znanosti, znanstveno polje strojarstvo, u Zavodu za kvalitetu na Katedri za mjerenje i kontrolu.

9. Jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju i radnom mjestu izvanrednog profesora, za područje tehničkih znanosti, znanstveno polje strojarstvo, u Zavodu za energetska postrojenja, energetiku i okoliš na Katedri za energetska postrojenja i energetiku.

10. Jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju i radnom mjestu docenta, za područje prirodnih znanosti, znanstveno polje matematika, na Katedri za matematiku.

11. Jednog suradnika u suradničkom zvanju i radnom mjestu poslijedoktoranda, za područje prirodnih znanosti, znanstveno polje matematika, na Katedri za matematiku.

12. Jednog suradnika u suradničkom zvanju i radnom mjestu poslijedoktoranda, za područje tehničkih znanosti, znanstveno polje strojarstvo, u Zavodu za termodinamiku, toplinsku i procesnu tehniku na Katedri za tehniku termodinamiku.

13. Jednog suradnika u suradničkom zvanju i radnom mjestu asistenta, za područje tehničkih znanosti, znanstveno polje strojarstvo, u Zavodu za mehaniku fluida na Katedri za aerodinamiku okoliša i konstrukcija.

14. Jednog suradnika u suradničkom zvanju i radnom mjestu asistenta, za područje tehničkih znanosti, znanstveno polje strojarstvo, u Zavodu za energetska postrojenja, energetiku i okoliš na Katedri za energetska postrojenja i energetiku.

15. Jednog suradnika u suradničkom zvanju i radnom mjestu asistenta, za područje tehničkih znanosti, znanstveno polje strojarstvo, u Zavodu za tehnologiju na Katedri za alatne strojeve.

16. Jednog suradnika u suradničkom zvanju i radnom mjestu poslijedoktoranda, na HRZZ projektu, “Adaptivno i prediktivno upravljanje utičnim hibridnim električnim vozilima ACHIEVE” za područje tehničkih znanosti, znanstveno polje elektrotehnika, računarstvo ili tehnologija prometa i transporta, ili za područje prirodnih znanosti, znanstveno polje matematika ili fizika, u Zavodu za robotiku i automatizaciju proizvodnih sustava na Katedri za strojarsku automatiku.

Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Fakulteta strojarstva i brodogradnje u Zagrebu, www.fsb.unizg.hr.

SVEUČILIŠTE U SPLITU

Ekološki projekt UniCompoST daje rješenje za biorazgradivi otpad

Korisnik kroz uređaj svakodnevno kompostira biorazgradivi otpad, proizvodi kompost, kompost koristi pri uzgoju bilja, plodove bilja konzumira, a ostatke ponovno kompostira. Na taj način imamo kruženje tvari u prirodi

PIŠE MILA PULJIZ

Projekt UniCompoST pokrenuli su Zvonimir Jukić i Ante Čović-Stanić, oboje su završili diplomski studij Kemijske tehnologije na Kemijsko-tehnološkom fakultetu, a nakon nekog vremena, ekipi su se pridružile Josipa Bračić i Pamela Pinjuh, studentice Ekonomskog fakulteta u Splitu.

Kažite nam malo više o vašem hvalevrijednom projektu. Kako je došlo do ideje i što je njegov krajnji cilj?

- Projekt smo krenuli razvijati dok smo bili na diplomskom studiju u sklopu "PAZI!" projekta. Riječ je bila o programu društveno-korisnog učenja u zaštiti okoliša, te smo se mi fokusirali na rješavanje problema biorazgradivog otpada koji zahvaća sve pore našeg društva. Ideja je bila razviti uređaj koji će automatizacijom svih mehaničkih i bioloških operacija, prevoditi biorazgradivi otpad u kvalitetno organsko gnojivo u kratkom roku. Nakon detaljne analize tržišta i postojećih rješenja krenuli smo u razvoj dva proizvoda koja kombiniraju obradu biorazgradivog otpada na mjestu nastanka, bez potrebnog prethodnog znanja i iskustva. Na taj način želimo omogućiti korisnicima da u svoju svakodnevnicu i poslovanje implementiraju kružno gospodarstvo, održivi razvoj i klimatsku otpornost. Naime, korisnik kroz uređaj svakodnevno kompostira biorazgradivi otpad, proizvodi kompost, kompost koristi pri uzgoju bilja, plodove bilja konzumira, a ostatke ponovno kompostira. Na taj način imamo kruženje tvari u prirodi. Trenutno radimo na dva uređaja koja su na-

mijenjena urbanim sredinama (kućanstva, restorani, menze, supermarketi, hoteli, škole, ...) a u konačnici asortiman želimo zaokružiti s još dva proizvoda za ruralne sredine.

Nedavno ste dobili sredstva od Studentskog centra, u što ćete uložiti te novce?

- Tako je. Novac ćemo uložiti u daljnji razvoj ova dva proizvoda, u nabavu dodatne opreme za rad, plaćanje kooperanata u razvoju, nabavu sirovine, marketing i promidžbu proizvoda. I ovim putem želimo zahvaliti Studentskom centru što su prepoznali potencijal i podržali projekt.

Problematika biootpada je uvijek aktualna, koji su koraci i načini rješavanja ovog problema?

- Biootpad je frakcija otpada koja čini oko 35 % ukupne količine otpada koja se generira na godišnjoj razini u RH. Biootpad je mač sa dvije oštrice - ako se sa njim ne gospodari na ispravan način on postaje

veliki ekološki problem jer biootpad odbačen bez prethodne obrade emitira velike koncentracije stakleničkih plinova, stvara neugodne mirise, zagađuje tlo toksinima koji se u njemu nalaze, zagađuje podzemne i površinske izvore pitke vode, a u konačnici velike količine biootpada zatrpavaju odlagališta i skraćuju njegov životni vijek.

Sinergija dionika

Da bi se riješio problem biootpada potrebna je sinergija između svih dionika u sustavu gospodarenja otpadom - krajnjih korisnika, komunalnih poduzeća i javne uprave, zatim edukacija stanovništva, stalno ulaganje i modernizacija infrastrukture u sustavu gospodarenja otpadom čime će se biootpad prevesti iz problema u koristan sirovinu. Potrebno je također smanjiti količine biootpada koje nastaju u kućanstvima i industriji

kroz bolje planiranje nabave i potrošnje, poticati stanovništvo na kućno kompostiranje itd. Problem se čini kao velik i nerješiv, ali samo promjenom u načinu razmišljanja možemo napraviti nekoliko koraka u rješavanju ovog problema.

Što se sve ubraja u biorazgradivi otpad?

- U biorazgradivi otpad ubraja se papir, karton, prirodni tekstil, drvo, otpad od hrane i pripreme hrane iz kućanstva i objekata koji poslužuju hranu, otpad iz preradaivačke industrije (prerada hrane), vrtni otpad i otpad nastao održavanjem javnih zelenih površina.

Planovi za budućnost?

- Kolega Ante i ja smo trenutno zaposleni, ali izvan struke, te se planiramo usavršavati u području gospodarenja otpadom i procesima biološke obrade otpada, a onda u bliskoj budućnosti projekt pretvoriti u tvrtku s održivim poslovanjem.

IN MEMORIAM: JURICA KEZIĆ
(SPLIT, 17. SIJEČNJA 1936. – SOLIN, 16. SVIBNJA 2021.)

Svestrani stvaratelj i vrhunski pedagog

PIŠE: DUNJA PIVAC

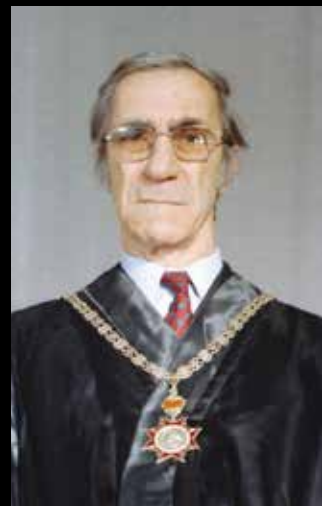
U nedjelju, 16. svibnja, preminuo je naš cijenjeni profesor u miru, likovni umjetnik i pedagog, prvi dekan Umjetničke akademije u Splitu te profesor emeritus splitskog sveučilišta, Jurica Kezić.

Rođen je 1936. godine u Splitu, u kojem završava Školu za primijenjene umjetnosti 1956. godine. Iste godine održava i prvu samostalnu izložbu u Salonu ULUH-a u Splitu. U Bologni upisuje Likovnu akademiju, ali se zbog obiteljskih razloga vraća u domovinu te nastavlja studij u Splitu, na Pedagoškoj akademiji, a potom i na Filozofskom fakultetu u Zadru gdje diplomira Likovne umjetnosti i likovni odgoj. U razdoblju od 1956. do 1999. godine sedamnaest puta samostalno izlaže, osim Splita, u Ferrari, Osijeku, Dubrovniku, Zadru, Zagrebu, Novom Sadu... te sudjeluje na sedamdeset i šest skupnih izložbi u zemlji i inozemstvu.

O Kezićevu slikarstvu pisali su: Duško Kečkemet, Josip Depolo, Tonči P. Marović, Kruno Prijatelj, Petar Selem, Igor Zidić, Tonko Maroević, Antun Karaman i drugi. Najiscrpniji prikaz umjetnikova slikarskog opusa nalazimo u njegovoj monografiji iz 1993. godine, autora Petra Selema. Za svoj slikarski rad više puta je nagrađivan.

Posebno područje njegova kreativnog angažmana predstavlja likovno osmišljavanje i realiziranje zidnih dekoracija, murala, kao i projekti izložaba, interijera, poglavito po Dalmaciji i u Zagrebu, a bavi se i grafičkim dizajnom plakata te kataloga. Paralelno s likovnom umjetničkom karijerom, Jurica Kezić gradi i pedagošku karijeru, neposredno sudjelujući u nastavi od 1958. godine te aktivno sudjelujući u vijećima, savjetovanjima, simpozijima likovnih pedagoga Jugoslavije i Republike Hrvatske.

Osim umjetničkog i pedagoškog rada, aktivan je član, kao predsjednik i potpredsjed-

Jurica Kezić

nik, Hrvatskog društva likovnih umjetnika – Split. Također, bio je član Udruženja likovnih pedagoga Hrvatske. Primio je i odlikovanje predsjednika Republike Hrvatske za izuzetne rezultate u kulturi 1997. godine. Od 1989. godine zaposlen je kao docent na Fakultetu prirodoslovno-matematičkih znanosti i odgojnih područja Sveučilišta u Splitu; zatim 1993. kao izvanredni profesor, a od 1996. godine na istom fakultetu izvodi nastavu metodike likovnog oblikovanja, u zvanju redovitog profesora. Bio je mentor mnogim studentima na diplomskim radovima.

U rujnu 1996. godine izabran je za dekana Fakulteta prirodoslovno-matematičkih znanosti i odgojnih područja Sveučilišta u Splitu. Od 1995. godine sudjeluje na utemeljenju Umjetničke akademije Sveučilišta u Splitu, na kojoj 15. rujna 1997. postaje prvi dekan u četverogodišnjem mandatu. Uz sve navedeno, pamtimoga i kao samozatajnog obiteljskog čovjeka, dobrog domaćina, u čijem je domu u Solinu prevladavalo ozračje smijeha, šale i vedrine.

Profesor Jurica Kezić, afirmirani slikar i svestrani likovni stvaratelj, likovni pedagog i dugogodišnji sveučilišni nastavnik, jedan od utemeljitelja Umjetničke akademije Sveučilišta u Splitu i njezin prvi dekan, neupitno je zaslužio naše trajno poštovanje i zahvalnost.

SVEUČILIŠTE U SPLITU KEMIJSKO-TEHNOLOŠKI FAKULTET

RASPIŠUJE

NATJEČAJ

za izbor

Ad 1.) - jednog izvršitelja (m/ž) na radno mjesto I. vrste u znanstveno-nastavnom zvanju i odgovarajućem radnom mjestu izvanredni profesor za znanstveno područje: Prirodne znanosti, znanstveno polje: Kemija, grana: Analitička kemija, za rad u Zavodu za analitičku kemiju, na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu

Ad 2.) - jednog izvršitelja (m/ž) na radno mjesto I. vrste u znanstveno-nastavnom zvanju i odgovarajućem radnom mjestu docent za znanstveno područje: Tehničke znanosti, znanstveno polje: Kemijsko inženjerstvo,

grana: Analiza, sinteza i vođenje kemijskih procesa, za rad u Zavodu za elektrokemiju i zaštitu materijala, na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu

Cjeloviti tekst natječaja, sa svim informacijama o uvjetima i načinu prijave na natječaj, objavljen je na službenoj internetskoj stranici Kemijsko-tehnološkog fakulteta u Splitu <https://www.ktf.unist.hr/index.php/natjecaji/natje%CA%8Daji>

Prijave s dokazima o ispunjavanju uvjeta iz natječaja, podnose se trideset (30) dana od dana posljednje objave natječaja, neposredno ili poštom na adresu: Kemijsko-tehnološki fakultet u Splitu, Rudera Boškovića 35, 21000 Split, s naznakom „Za natječaj“.

Nepravovremene i nepotpune prijave neće se razmatrati, niti će se podnositelji nepotpunih prijava pozivati na dopunu prijave. O rezultatima natječaja pristupnici će biti obaviješteni u zakonskom roku.

‘Uvijek ću kipariti i eksperimentirati jer bez eksperimentiranja se jako teško može doći do izražaja, a eksperimentira se spontano’

ROBERT MATIĆ

Poznanstvo s Margaret Thatcher dovelo je do dizajna skulpture ‘Liberty’

PRIČA AKADEMSKOG KIPARA IVANA KLAPEŽA

Od života u kripti do upoznavanja Margaret Thatcher

Na poslijediplomski studij u London odlazi bez novca, jezik je učio od alkoholičara beskućnika, smještaj u kripti crkve osigurao je skulpturom, radio je velike stvari, ali s profesijom i umjetnošću nikada nije radio kompromise

Piše: **MILA PULJIZ**

Povodom njegove izložbe u Sveučilišnoj galeriji “Vasko Lipovac”, razgovarali smo sa svestranim i izuzetno zanimljivim čovjekom punim nevjerojatnih priča, zgoda i avantura, akademskim kiparom Ivanom Klapetzom koji živi na relaciji London-Tanzanija-Košute. Dogovorili smo se naći u kafiću Sveučilišne knjižnice, kako ovaj naš razgovor, riječima umjetnika, ne bi ispao užogljani i dosadan. Ivan Klapetz rođen je u Dalmatinskoj zagori u selu Košute 1961. godine, a s umjetnošću se prvi put susreo u lokalnim crkvama. Nakon osnovnoškolskog i srednjoškolskog likovnog obrazovanja u Umjetničkoj školi u Splitu, Klapetz odlazi u Zagreb.

- U trenucima kada mi je teško u ovoj profesiji, otkrivam brata koji me nagovorio na odlazak na prijemni. (smijeh) U umjetnost sam se prvi put zaljubio u Zagrebu na trećoj godini studiranja na Akademiji likovnih umjetnosti - kaže nam umjetnik koji sa svojom profesijom i umjetnošću nikada nije radio kompromise, a na zagrebačkoj akademiji diplomirao je u klasi prof. Stipe Sikirice.

Na spomenutoj trećoj godini studiranja, umjetnik kreće s eksperimentiranjem u vlastitom stvaralaštvu, a poslijediplomski studij upisuje u Londonu za koji dobiva i stipendiju.

Oduzet novac

Zbog nepoznavanja jezika i loše financijske situacije (na zagrebačkom aerodromu mu je oduzet novac s kojim

je trebao spojiti kraj s krajem), odlazi živjeti u dodatnom prostoru jedne male crkve na Notting Hillu gdje su živjeli isključivo irski alkoholičari od kojih sam učio jezik, a često su mi čuvali hranu i sendviče dok se na fakultet išlo i po dva sata pješke jer se nije imalo za kartu.

Kada je napustio ovaj prostor, na korištenje dobiva mali radni prostor za kiparenje i spavanje, odnosno kriptu u sklopu crkve stotinu metara od Britanskog muzeja.

- Otišao sam do svećenika i pitao ima li kakav prostor u zamjenu za skulpturu, prišuća se.

Nekoliko godina kasnije, Klapetz upoznaje Margaret Thatcher, dizajnira skulpturu imena “Liberty”, odnosno nagradu za ekonomski program britanske industrije u Velikoj Britaniji i svijetu naziva “Aims of industry” koja je te godine otišla u ruke profesora Davida Marshlanda kao najboljeg poduzetnika. Mogli bi do sutra pisati o njegovu životu, ali nas zanima čime se umjetnik trenutno bavi.

- Trenutno radim jednu crkvu u Tanzaniji, baziranu na minimalizmu. Ona je sada u procesu, podigli smo je otprilike 8 metara nakon čega se treba postaviti jaka armirana greda kako bi mogli nastaviti gradnju zvonika. Do Tanzanije je došlo zbog toga što mi je brat svećenik misionar tamo, puno se radi, od škola, bolnica, poljoprivrede... - kazao nam je.

Ovaj svestrani umjetnik izlagao je po različitim mjestima u Londonu, Švedskoj i Njemačkoj, profesionalnim

i neprofesionalnim galerijama, ali i privatnim stanovima ljudi koji su mu otkupili skulpture.

- Takve izložbe bi često znale biti uspješnije, prvenstveno u financijskom smislu jer se konkretno stvari i prodaju - podijelio je s nama, a 2009. mu je britanski kuhar i dobitnik nekoliko Michelinovih zvjezdica, Marco Pierre White, kupio jednu cijelu izložbu, ali i jedan Škot koji ima jednu od važnijih kolekcija Henry Moorea, Augusta Rodina, dva djela Cézannea, a u svojoj kolekciji ima i radove našega sugovornika.

Figurativna umjetnost

Kao najveću problematiku izdvaja figurativnu, eksperimentalnu umjetnost koja već odavno nije eksponirana, jednostavno je ignorirana od institucija.

- Netko tko izlaže u npr. Tate Modern galeriji je uvijek vezan isključivo i jedino, već desetljećima, samo uz konceptu-

alnu i apstraktnu umjetnost. Moderni muzeji u New Yorku, Tokiju i drugim gradovima vezani su samo uz figurativce, dodao je objasnivši nam kako je namjera figurativne slike i skulpture da se nešto kaže tim jezikom, nešto što se ne može reći riječnikom, slovima. Naspram figurativne umjetnosti, apstrakcija znači neznanje, radim i ne kažem ništa.

Što se tiče izložbe koju trenutno možete pogledati u Sveučilišnoj galeriji, ona je umjetnikova prva samostalna izložba u Hrvatskoj. Umjetnik je također pohvalio našu knjižnicu kazavši kako bolju nije vidio.

- Izložba Akord predstavlja eksperiment klasične glazbe i igranja sa zvukom u formi. Izložba je fantastično organizirana, suradnja je protekla izvršno te zahvaljujem svima na gostoprimstvu - kazao je, a kao planove za budućnost navodi kiparstvo kao vječnu ljubav i životni poziv.

- Uvijek ću kipariti i eksperimentirati jer bez eksperimentiranja se jako teško može doći do izražaja, a eksperimentira se spontano, dodaje te nam spominje i knjigu “Destination Art” autorice Amy Dempsey. Svake godine izlazi reizdanje ove knjige, a zanimljiva je zbog toga što gradi priču na oko 120 lokacija diljem svijeta, neobičnim lokacijama na kojima su postavljene skulpture, od australskih pustinja, planine Rushmore pa sve do lokacije našega sugovornika u Tanzaniji. Knjiga je prevedena čak i na kineski jezik, a u planu je i hrvatsko izdanje.

U umjetnost sam se prvi put zaljubio u Zagrebu na trećoj godini studiranja na Akademiji likovnih umjetnosti

Samostalna izložba Ivana Klapetza pod nazivom “Akord” otvorena je u Sveučilišnoj galeriji Vasko Lipovac

“

Trenutno radim crkvu u Tanzaniji, baziranu na minimalizmu. Podigli smo je 8 metara i sad treba postaviti jaku armiranu greda za gradnju zvonika - kaže Klapetz

JOŠKO PONOŠ/CROPIX

JOŠKO PONOŠ/CROPIX

STUDENTSKI CENTAR U SPLITU

Studentima dodijeljene nagrade ‘Ocijeni spizu i nagrada je blizu’

Bilo je više od 120 ocjena računa tijekom jednog mjeseca od strane jedne osobe. Želja nam je da ovakva komunikacija ide dalje i da studenti budu slobodni uputiti prijedloge i kritike - ističe ravnatelj SC-a Ivan Žižić

PIŠE
TOMISLAV MILOŠEVIĆ

Nagradna igra “Ocijeni spizu i nagrada je blizu” uspješno je privedena kraju, a s obzirom na sudjelovanje brojnih članova studentske populacije, možemo zaključiti da je postigla jedan od svojih glavnih ciljeva, a to je komunikacija i interakcija između studenata i Studentskog centra u Splitu. Odmah na početku, zahvaljujemo svim studentima koji su prepoznali

nastojanja Studentskog centra u želji da se vidi baš studentsko mišljenje jer upravo su studenti svakodnevni korisnici naše prehrane, ali i naši važni partneri suradnici. “Moram priznati da nas je iznenadio odaziv studenata i njihov angažman tijekom nagradne igre. Studenti su zaista bili voljni sudjelovati, što potvrđuje informacija da je bilo više od 120 ocjena računa tijekom jednog mjeseca od strane jedne osobe. Zahvaljujem našim studenticama i studentima na svim informacija-

ma, prijedlozima, kritikama i pohvalama. Naravno, želja nam je da ovakva komunikacija između Studentskog centra i studenata ide dalje te da se studenti osjećaju slobodnima uputiti nam svoje prijedloge i kritike”, istaknuo je ravnatelj Studentskog centra Ivan Žižić. Da je ova nagradna igra bila izvrstan potez Studentskog centra, dokaz su i brojni zadovoljni studenti, koji su istaknuli da se studentska prehrana u posljednje vrijeme znatno poboljšala. Uz po-

POBJEDNICI GLAVNIH NAGRADA

NAJKORISNIJI OCJENIVAČ

1. MJESTO

VOZAČKI ISPIT B KATEGORIJE

LEONA MIŠIĆ

2. MJESTO

SMARTPHONE NOA 5.5" N1 SILVER + 2 STAR WARS PRIVJESAK

ANDELO JURIŠIĆ

3. MJESTO

POKLON BON 500 KN + POKLON VREĆICA + 5 PLATNENIH TORBI

IVANA HRKAĆ

1. MJESTO

LAPTOP + POKLON VREĆICA

FILIP SABLJIĆ

2. MJESTO

IZBJELJIVANJE ZUBI + 2 STAR WARS PRIVJESAK

DAVID PETANOVIĆ

3. MJESTO

POKRIVAČ PIERRE CARDIN + 5 PLATNENIH TORBA + STAR WARS PAKET + STAR WARS PRIVJESAK

ANA BARIŠIĆ

1. MJESTO

POKLON BON 500 KN + POKLON VREĆICA - OPTIKA ANDA + KRUNA MOBE 500 KN POKLON BON

LANA ŠEHANOVIĆ

2. MJESTO

MUŠKI I ŽENSKI PAKET - POLLEO SPORT + VEČERA ZA 4 OSOBE

LUKA KOMIĆ

3. MJESTO

VEČERA ZA 4 OSOBE + STAR WARS PAKET + STAR WARS PRIVJESAK + 5 PLATNENIH TORBI

ROBERT ŠOŠTAR

ScST

STUDENTSKI CENTAR SPLIT

AUTORSKA KUPČINA

Donella

OPTIKA ANDA

PIERRE CARDIN

STARS & STRIPS

TRAVEL

FEEDBACK

IMP

IMP

Svi dobitnici u nagradnoj igri

hvale različitim kvalitetnim asortimanima jela i pića, studenti su istaknuli i određene nedostatke. Prvenstveno se to odnosi na povremene oscilacije u ponudi određenih objekata studentske prehrane, zatim nedovoljnu količinu zdravijih namirnica bez glutena te na razinu studentskih prava ko-

ja uvjetuje dnevne limite potrošnje subvencije. Međutim, većina navedenih problema nije u domeni rada Studentskog centra s obzirom na to da Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na pokrivanje troškova prehrane studenata donosi nadležno Ministarstvo, a Studentski centar ga

je dužan poštovati. I na kraju ove nagradne igre, pozivamo sve studente i studente da sudjeluju i u budućim nagradnim igrama jer informacije koje dolaze od studentske populacije za nas su putokaz koji trebamo i želimo slijediti s ciljem poboljšanja studentskog standarda!

PIŠE
MILA PULJIZ

Prije renovacije Studentskog doma “Bruno Bušić”, u organizaciji Udruge studenata Herceg-Bosne svake se godine održavao malonogometni turnir naziva “Turnir regija”, koji je zbog radova u domu prekinut na dvije godine, no sretni smo što možemo reći da je ove godine napokon održan, i to iznimno uspješno. Sudjelovale su ekipe iz za-

leda Zadra, Bukovice i Ravni kotara, Hercegovine, Bosne, doline Neretve, Dalmatinske zagore, pa čak i iz Splita, a imali smo i još jednu ekipu koja je predstavljala Erasmus tim. Prvo mjesto zaslužio je odnijela ekipa Bukovica i Ravni kotari, na drugom se našla središnja Bosna, dok je bronca otišla Hercegovini. Podijeljene su i nagrade za najboljeg igrača i najboljeg golmana turnira. Nagrada za najboljeg igrača otišla je Marku Bačiću, a najboljim

‘Turnir regija’ vratio se u Studentski dom ‘Bruno Bušić’

Nagrada za najboljeg igrača otišla je Marku Bačiću, a najboljim golmanom pokazao se Matej Dujmović

golmanom pokazao se Matej Dujmović. “Do ideje je došlo tako što smo prije svega dugogodišnji stanovnici studentskih domova, pa na osnovi svih događanja od strane Unisporta koja su organizacijski jako dobra, htjeli smo napraviti nešto što će biti u krugu ljudi iz doma i studenta koji vole to opušteno druženje uz pivo i gemišt. I odmah smo došli na ideju da svatko predstavlja svoj kraj, jer nas ima iz svih krajeva, te da može igrati tko god želi i da nije profesionalno”, kazao nam je Igor Grgić, predsjednik Udruge studenata Herceg-Bosne, a uz njega, u organizacijskom timu su bili još Matej Sekić i Davor Bilić. “Što se tiče odaziva jako smo zadovoljni jer u vrijeme korone tako nešto napraviti nije jednostavno, ali, eto, ususret nam je izašao i Unisport tim”, dodao je. Sponzori održanog turnira su Unisport, Sveučilište u Splitu i Disco club “Velvet”.

KNJIŽEVNA PREPORUKA

‘Sve što vam nikad nisam rekla’ sam progutala u jedno popodne i o njoj mislila tjednima

Piše **KATARINA MALJKOVIĆ**

Ljeto 2018. godine za mene je bilo obilježeno mnogim stvarima, ponajviše time što sam tada prvi put uzela u ruke djelo Celeste Ng i ubrzo zatim se obvezala da ću ubuduće pročitati apsolutno sve što ona u budućnosti objavi, te nestrpljivo čekam njezinu iduću knjigu.

Celeste Ng odrasla je u Pittsburghu u Pennsylvaniji i Shaker Heightsu u Ohiju, koji je služio kao inspiracija za njezin drugi i vjerujem svima dobro poznati roman “Mali požari posvuda”, koji je prošle godine adaptiran u izuzetno uspješnu seriju za HULU. No njezin prvi roman “Sve što vam nikad nisam rekla” objavljen je 2014. godine te je čak bio izabran za najbolju knjigu na Amazonovoj listi iste godine, također osvojivši brojne ugledne književne nagrade kao što su Hopwood, Massachusetts Book Award i Alex Award, među ostalima.

“Lydia je mrtva. Ali oni to još ne znaju.”, rečenice su kojima roman započinje, te se već tu može naslutiti središnja priča koja slijedi. Mjesto radnje je Ohio

sedamdesetih godina te zaranja u povijest kinesko-američke obitelji Lee koja je iznenada prisiljena pomiriti se s vlastitom prošlošću koja ih godinama izjeda iznutra nakon tragične i neočekivane smrti njihove 16-godišnje kćeri Lydie. Roman oscilira između obiteljske današnjice i njihovih sjećanja koji djelu daju određen suptilan dramski osjećaj. Kao čitatelj, uočavamo paralele između prošlih i sadašnjih odluka, kao i kontinuirane odluke članova obitelji koji se pokušavaju pomiriti s brojnim kompliciranim osjećajima u vezi s Lydijinom smrću, čije okolnosti nisu potpuno jasne te za sobom ostavljaju bujicu neodgovorenih pitanja. Je li Lydijino utapanje nesretan slučaj ili

samoubojstvo? Svatko traži krivca koji je nepostojeći, što ruši mogućnost pomirbe s tragičnim događajem. No, da se razumijemo – ovo djelo nije triler, već je iznimno intiman portret jedne obitelji, u kojem Ng izrađuje prikrivenu, opipljivu napetost koja seže od tinejdžerske izolacije do radnji koje imaju mnogo teže posljedice. Nijedan lik kojeg Ng kreira nije ni dobar ni zao – ni heroj ni negativac – već je svaki lik složeni portret osobe koja živi rastrganom na dva dijela, zapevši u ciklusu onoga prije i onoga

ocu kineskog podrijetla koji je za svoju specijalizaciju u akademskom svijetu odabrao upravo povijest kaubojstva specifičnu za SAD, glavna aspiracija da postane jednak onima u sistemsko nametnutoj poziciji moći – bijelcima – što mu je i glavna odrednica uspjeha. Kroz to, Ng analizira probleme s kojima se susreću djeca imigranata – pogotovo u multirasnoj obitelji – koji ne znaju gdje pripadaju, jer nisu “dovoljno kineski” za svoje kinesko podrijetlo, no nisu ni “dovoljno bijeli”. James i Marilyn usmjeravaju svu svoju pažnju i svoje težnje na Lydiju, dok njihov najstariji sin Nath i najmlađa kći Hannah pate u tišini. Lydia, kako doznajemo kroz roman, teško podnosi pritisak roditelja, što možemo reći da je naposljetku i ubija.

Obitelj se na različite načine nose s krivnjom. James donosi odluke koje bi mogle ozbiljno naštetiti njegovom braku. Marilyn želi pronaći krivca pod svaku cijenu. Lydijin stariji brat Nathan siguran je da je Jack, loš momak iz susjedstva, na neki način umiješan u njezinu smrt, no ni tu nije sve kako se čini. Hannah, najmlađa u obitelji, vidi više nego što je itko svjestan i možda jedina zna istinu o tome što se dogodilo.

Knjigu sam progutala u jedno popodne i o njoj mislila tjednima – zapravo, i danas se uhvatim kako o njoj mislim, a ruka mi automatski seže za njom na polici. Prijateljici sam poklonila primjerak za rođendan. Mami – koja ne čita često, osim kada se uhvati moje kolekcije Jane Austen – sam gurnula knjigu u ruke skupa s “Malim požarima posvuda” i nestrpljivo čekala reakcije. Preporučila sam je svakome koga sam se mogla dohvatiti – a ovim putem je preporučujem i vama.

I također nestrpljivo čekam reakcije kao da je knjiga moja vlastita.

DNEVNIK SPLITSKE STUDENTICE (5)

Nisan razumila ljude koji se žale na turiste dok nisan počela radit sezone

Piše **LUCIJAGRGIC**

Do you speak English? What's the best drink you have? Can I get one Ozudska? How do I get to Vuar? Poznato?

Ah, i vi radite sezonu. My condolences. Sritno nan.

Nikad nisan razumila ljude koji se žale na turiste dok i ja sama nisan počela radit sezone.

Uz to, ove godine su kafići kasno otvorili, tako da nisan stigla uživati u našen domaćen miru kako triba, a već su se pojavili stranci. Pardon, stranci.

Sad ih već ima svugdi, opet nan staju nasrid ulice ka da nema nikoga oko njih, gledaju okolo cili izgubljeni, fotografiraju svaki spomenik, trg, ulicu, kamen...

Sad su mi toliko naporni da mi je neugodno kad otputujem negdi jer san onda ja turist. Onda san ja jedna od njih. Moran izgovorit nešto na jeziku koji ne znan i osjećan se odvratno. Ili ako moran pilat nekoga na engleskon za upute kako doć do negdi, prvo dobro proučin kartu, izgubin se bar tri puta i tek onda zaustavin nekoga po putu i nadan se da me neće poslat u krivon smjeru jer san vjerojatno već petstota osoba koja ga zaustavlja.

Ako ništa, bar se uvijek suzdržavan od toga da se zaustavljan nasrid puta jer iako je tu i baš tu skroz zgodno, istu stvar mogu gledat i ako se pomaknen sa strane. Iako to ne rade samo stranci. Pardon, stranci. To znaju radit i domaći, uglavnon stari ljudi (pogotovo ako idete biciklon, to ih totalno zbuni), rijetko kad se zalomi da neko mlađi to napravi, ali nije isključeno. U svakon slučaju, mislin da bi pri ulazu u zemlju svi tribali proc pješački ispit. Ka vozački, al' za pješake. Dovel bi ih svih na jedan poligon i na temelju toga kako šetaju bi dobili dozvolu za ulazak u zemlju. Ako se neko slučajno zaustavi bez opravdanog razloga, odma ga šaljem nazad. Onda nan ne bi tribalo 15 minuti za proc

kroz jednu ulicu u centru grada.

Isto tako mislin da bi in odma tribalo reć da svi pričamo engleski i da je pitat konobara u sezoni priča li engleski isto ka i pitat ga zna li napraviti kavu ili nosit tacnu. Također, napomenit određenim strancima, pardon, strancima da ne pričamo svi francuski i talijanski. It is not possible (nadan se da ste ovo pročitali s francuskim naglaskom).

Ne može se do Vuara Uberom

Da se ovih par stvari riši, život bi nan svima bia lakši, a mentalno zdravlje bolje.

Ipak nekako sumnjan u to, tako da ćemo ostat na tome da ćemo na lito računat da nan triba po ure duže da dođemo do negdi, čudit se svaki put kad nas neko pita koje nan je najbolje piće jer ono... šta? Kako? Najbolje? Na temelju čega? Kome? Trčat ćemo za strancima, pardon, strancima jer misle da je 20 lipa isto šta i 20 kuna, objašnjavat in da do Vuara (Vara, Wara, Kuara aka Hvara) ne mogu doć Uberom jer je to otok, a njima i dalje neće ništa bit jasno, i strpljivo čekat dok oni pokušavaju izgovorit Ožujsko i ne odustaju od toga bez obzira šta oni nisu jedini gosti i šta ste skužili šta žele i rekli in ok. U tin momentima mi samo bude drago šta nisu izabrali Nikšičko jer dok to izgovore pivi bi isteka rok trajanja.

Nekad mi stvarno dode da krenen zapisivat sve bisere koje doživin od njih jer su toliko genijalni da se ne mogu načudit. Recimo jedanon je jedna cura došla s letkon uz koji za naručeno piće dobije još jedno gratis i pitala totalno ozbiljna može li ona dobit samo to koje je gratis. Nije bila plavuša.

Svega san se naslušala od njih, je da se nekad stvarno zapitan kako neki od njih žive tako, ali bar me uspiju dobro nasmiyat.

U svakon slučaju, želin van da prije završite s ispitima nego sa sezonon i da se stignete odmorit.

Sapienti sat.

Zagreb

Novi redoviti profesori hrvatskih sveučilišta

Alenka Delić

izabrana je u umjetničko-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u umjetničkom području, polje likovne umjetnosti, grana arhitektura (umjetnički dio)

Domagoj Delimar

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području biomedicine i zdravstva, polje ortopedija

Diana Šimić

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u području društvenih znanosti, polje informacijske i komunikacijske znanosti

Sandra Balbino

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području biotehničkih znanosti, polje prehrambena tehnologija, grana inženjerstvo

Ana Barbarić

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području društvenih znanosti, polje informacijske i komunikacijske znanosti

Jasmina Lovrić

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području biomedicine i zdravstva, polje farmacija, grana farmacija

Stanko Stergaršek

izabran je u umjetničko-nastavno zvanje redovitog profesora u umjetničkom području, polje likovne umjetnosti, grana arhitektura (umjetnički dio)

Irena Zovko Dinković

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području humanističkih znanosti, polje filologija, grana anglistika

Daniel Kressner

naslovno znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno, prirodne znanosti, polje matematika, grana numerička matematika

Ivica Lučić

naslovno znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora, humanističke znanosti, polje povijest, grana hrvatska i svjetska moderna i suvremena povijest

Ana-Maria Šimundić

naslovno znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice, područje biomedicina i zdravstvo, polje farmacija, grana medicinska biokemija

Osijek

Tomislav Barić

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – prvi izbor u području tehničkih znanosti, polje elektrotehnika

Alen Čelić

naslovno znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – prvi izbor, umjetničko područje, polje plesna umjetnost i umjetnost pokreta, grana scenske kretnje

Pero Dabić

znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno, tehničke znanosti, polje kemijsko inženjerstvo, grana analiza, sinteza i vođenje kemijskih procesa

Lena Malešević Perović

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području društvenih znanosti, polje ekonomija, grana opća ekonomija

Sandra Svilović

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području tehničkih znanosti, polje kemijsko inženjerstvo, grana reakcijsko inženjerstvo

Novi dekani na fakultetima hrvatskih sveučilišta

Zagreb

Nina Begičević Ređep

izabrana je za dekanicu Fakulteta organizacije i informatike

Vladislav Brkić

izabran je za dekana Rudarsko-geološko-naftnoga fakulteta

Ivo Džinić

izabran je za dekana Fakulteta hrvatskih studija

Jadranka Frece

izabrana je za dekanicu Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta

Slavko Orešković

izabran je za dekana Medicinskog fakulteta

Zrinka Tarle

izabrana je za dekanicu Stomatološkog fakulteta

Split

Nikola Koceić-Bilan

izabran je za dekana Prirodoslovno-matematičkog fakulteta

Vinko Muštra

izabran je za dekana Ekonomskog fakulteta

Novi emeritusi hrvatskih sveučilišta

Slavko Krajcar

redoviti profesor u mirovini Fakulteta elektrotehnike i računarstva

Darko Macan

redoviti profesor u mirovini Stomatološkog fakulteta

Mladen Obad Šćitaroci

redoviti profesor u mirovini Arhitektonskog fakulteta